

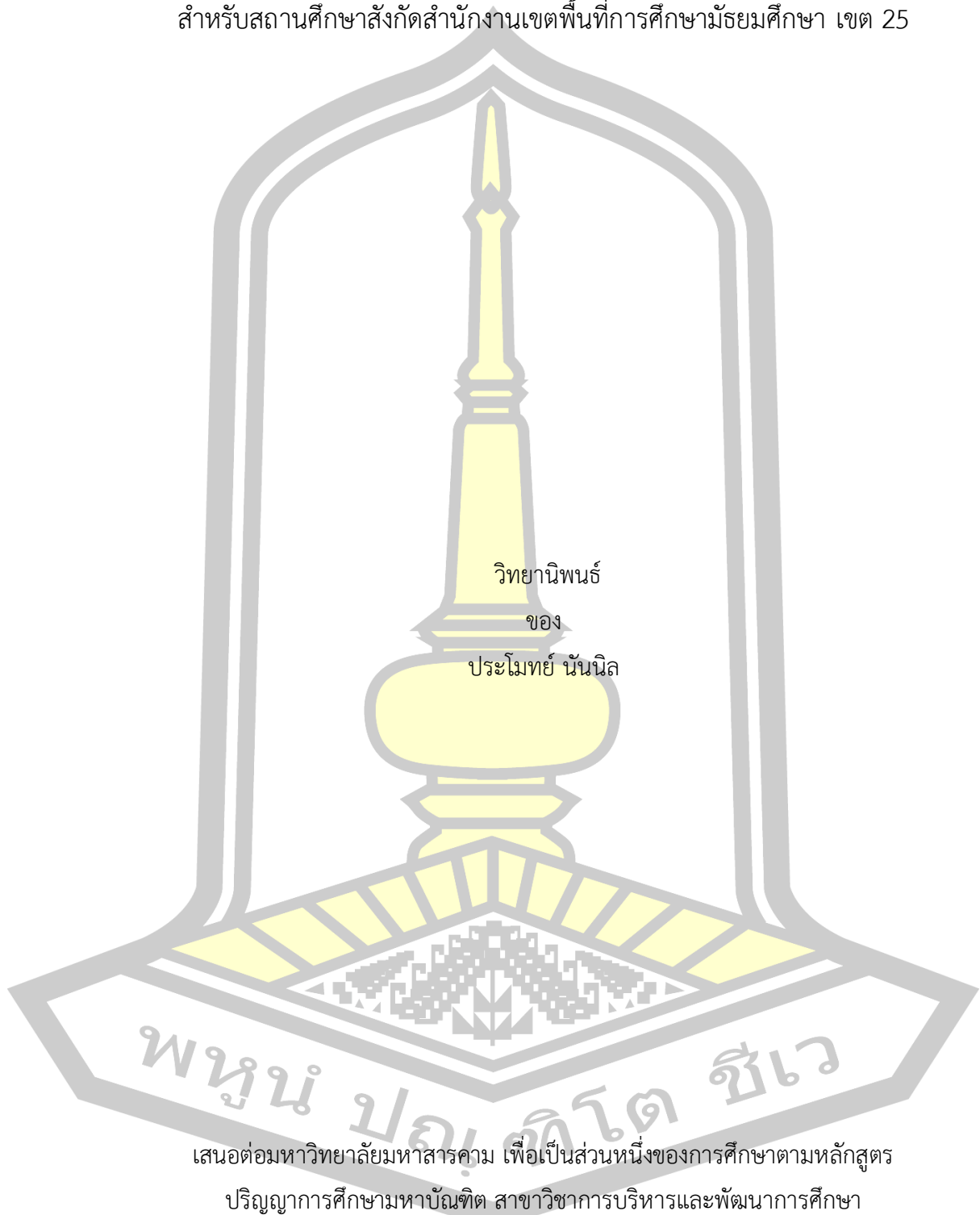
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

วิทยานิพนธ์
ของ
ประโมทย์ นันนิล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
กันยายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

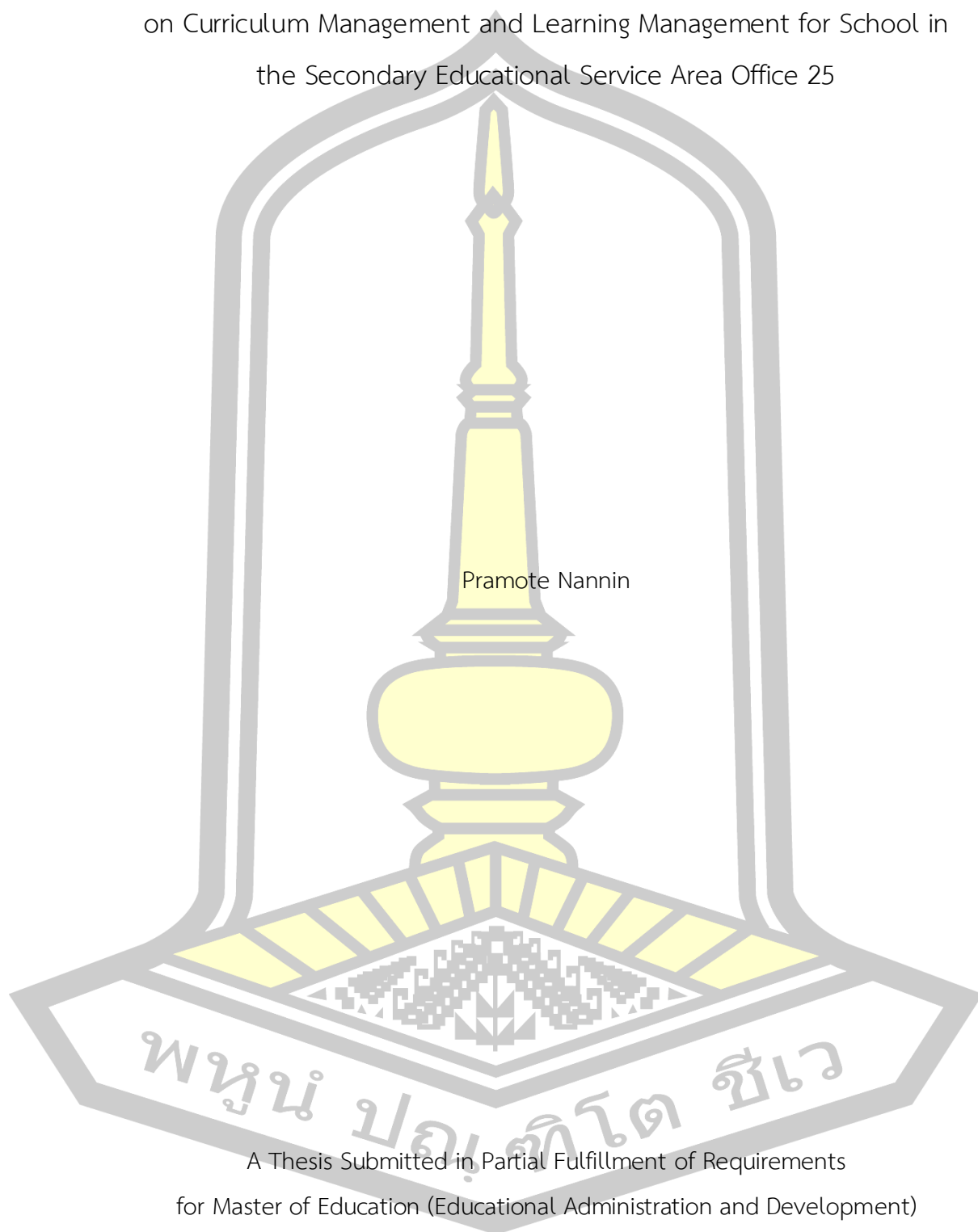
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กันยายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Program to Enhance Teacher's Competency
on Curriculum Management and Learning Management for School in
the Secondary Educational Service Area Office 25

Pramote Nannin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

September 2018

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายประโมทย์ นันนินิล แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25		
ผู้วิจัย	ประโมทย์ นันนิล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ 1) การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด 2) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2559 วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 356 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา 3) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรม จำนวน 7 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ 2) แบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน

เป็ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น PNImodified และ PNI

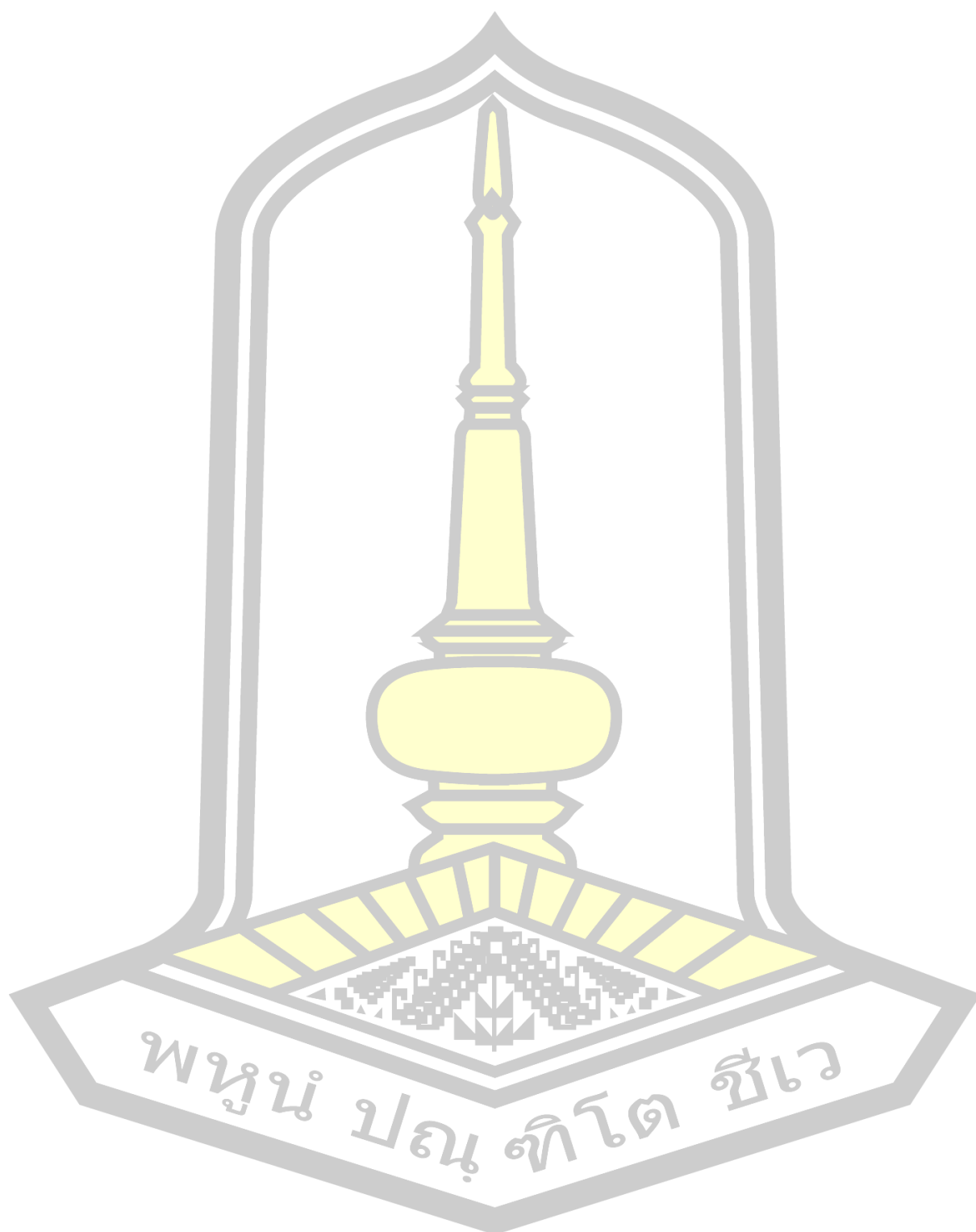
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบ และตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษานั้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา มี 4 ตัวชี้วัด 2) ด้านการเข้าใจผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7ตัวชี้วัด 4) ด้านการวัดและประเมินผล มี 5 ตัวชี้วัด และ5) ด้านการพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวชี้วัด

2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก การศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นที่สุดคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา แบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูลที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โมดูลที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และโมดูลที่ 3 การติดตามและรายงานผล ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : สมรรถนะครู, การบริหารหลักสูตร, การจัดการเรียนรู้

TITLE	The Development of Program to Enhance Teacher's Competency on Curriculum Management and Learning Management for School in the Secondary Educational Service Area Office 25		
AUTHOR	Pramote Nannin		
ADVISORS	Associate Professor Pacharawit Chansirisira , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2018

ABSTRACT

The objectives of the study are the followings; 1) to study the factors and indicators of teacher's competency on curriculum management and learning management for school, 2) to study the current status, the expectation, and the essential needs of teacher's competency on curriculum management and learning management in the secondary educational service area office 25, 3) to develop program for teacher's competency on curriculum management and learning management in the secondary educational service area office 25. Research methodology uses research and development. There are 3 stages of research: 1) The study of the factors and indicators of teacher's competency on curriculum management and learning management for the school. Research informants are 7 experts and research tools are the proper assessment of the factors and indicators. 2) The study of the current status the expectation, and the essential needs of teacher's competency on curriculum management and learning management in the secondary educational service area office 25. Research samples are school administrators and teachers in the secondary educational service area office 25, 356 people in academic year 2016 using Stratified Random Sampling. The research tools are current status questionnaire and expectation of teacher's competency on curriculum management and learning management. 3) The development of program for teacher's

competency on curriculum management and learning management for the school. The informants in this study are two group experts including 7 in-depth interviews experts and 7 program' assessment experts. The research tools were 1) interview form and 2) evaluation form of program for teacher's competency on curriculum management. Statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation and demand indices indispensable PNI modified and PNI.

The results are as follows:

1. The factors and indicators of teacher's competency on curriculum management and learning management for the school found that the factor of teacher's competency on curriculum management and learning management for the school consists of 5 components and 25 indicators include: 1) 4 indicators of knowing curriculum and content, 2) 5 indicators of understanding the learners, 3) 7 indicators of the process of learning management, 4) 5 indicators of measurement and evaluation, and 5) 4 indicators of self-development.

2. The current status and the expectation of teacher's competency on curriculum management and learning management in the secondary educational service area office 25 found that; the overall level of current status of knowing curriculum and content, understanding the learners, measurement and evaluation, and self-development are high levels. The process of learning management are moderately. The expectation of knowing curriculum and content, the understanding the learners are the highest levels. The process of learning management, the measurement and evaluation, and self-development are high levels. The study of the essential needs of teacher's competency on curriculum management and learning management for the school in the secondary educational service area office 25 found that the most essential needs aspect is the process of learning management. Secondly, there are knowing curriculum and content, understanding the learners, self-development, and measurement and evaluation in the order.

3. The development of program for teacher's competency on curriculum

management and learning management for the school in the secondary educational service area office 25 found that there are 3 modules: 1) the development of school curriculum, 2) learning activity, and 3) monitoring and report. The results of the assessment of program for teacher's competency on curriculum management and learning management for the school found that as a whole is appropriate at the highest level and there possibility level is the highest.

Keyword : Teacher's Competency, Curriculum Management, Learning Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ดร.สมทรง สิทธิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชชัย จิตรนันท์ ดร.อารยา ปิยะกุล ดร. ดุจเดือน ไชยพิชิต นายสมบัติ คุ่มครอง นางสมคิด ภูมดี นายเกียรติภูมิ พูลพัฒน์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการยื่นย่นองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน นายธงชัย ศรีเคนา นายสุริยันต์ เหล่ามะลิ นางสาวรัศมี ภูกันดาน นางบรรดล ภูบานเข้า ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ การวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ ดร.ยุทธศาสตร์ กงเพชร นายวาทัญญู ภูขาดา นายคเชนทร์ กองพิลา นายพัฒนพงศ์ ศรีวะรมย์ นางสาวกฤษณา วรธนทิพย์ และนางสาวสุวิพร พรหมมีเนตร ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขอขอบพระคุณ นางสาวรัศมี ภูกันดาน นายคเชนทร์ กองพิลา นายสวัสดิ์ แก้วชนะ นายสุพจน์ แสงสุข นายอดุล อิงแก้ว นางสาวชุณิษร์รักษ์ หมิ่นศรีจุม และนายเกียรติภูมิ พูลพัฒน์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

ประโมทย์ นันนิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญ.....	ฎ
สารบัญตาราง.....	ต
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม.....	61
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
งานวิจัยในประเทศ.....	81
งานวิจัยต่างประเทศ.....	85

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	88
	ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	90
	ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	93
	ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	99
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
	ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	105
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	106
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	110
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	115
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	121
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	137
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	137
	สรุปผล	137

อภิปรายผล	139
ข้อเสนอแนะ	143
บรรณานุกรม.....	144
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	154
ภาคผนวก ข การหาคุนภาพเครื่องมือ	188
ภาคผนวก ค คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	205
ประวัติผู้เขียน.....	207

สารบัญตาราง

หน้า

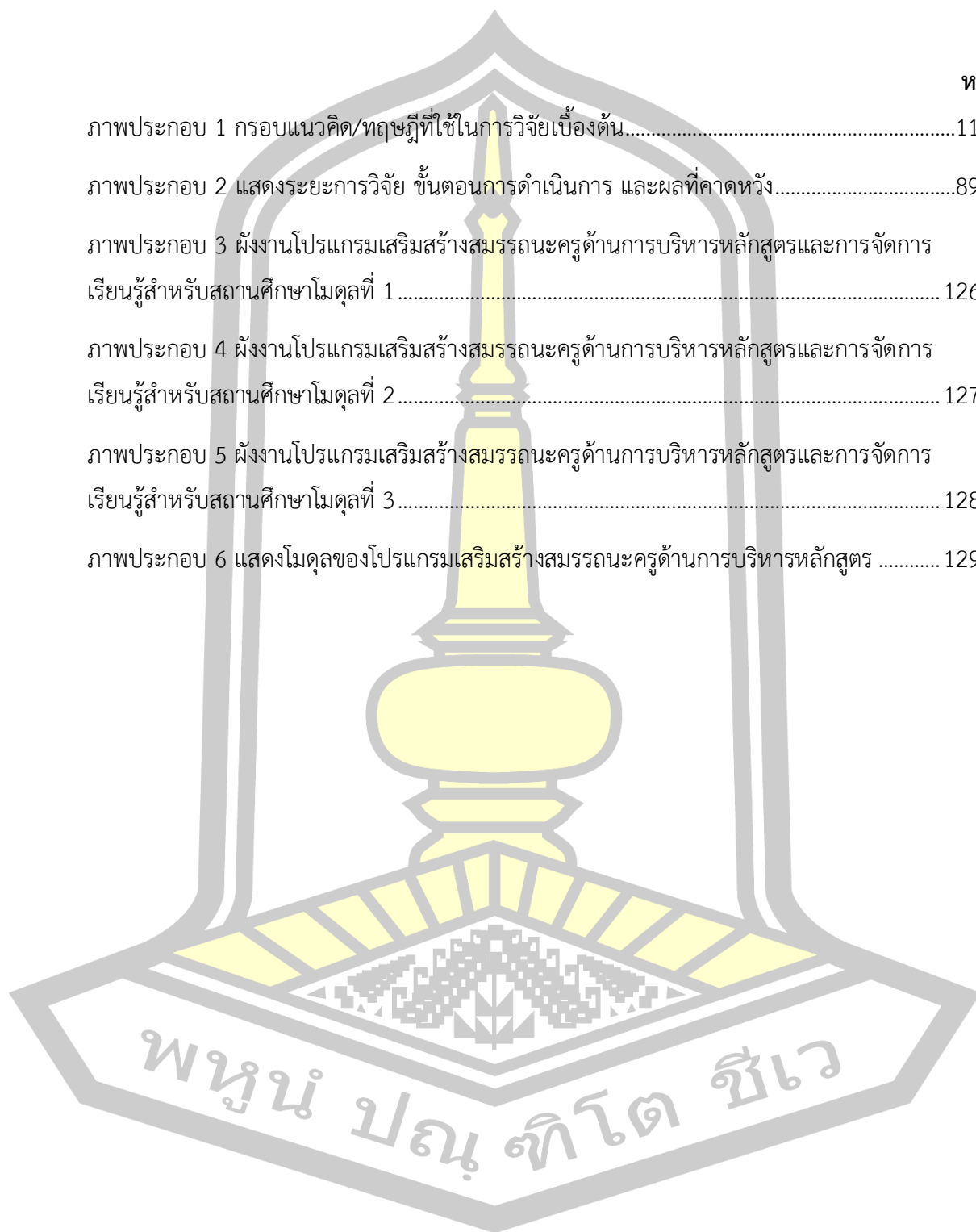
ตาราง 1 การวิเคราะห์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	40
ตาราง 2 การสังเคราะห์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	42
ตาราง 3 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา	46
ตาราง 4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน	49
ตาราง 5 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	54
ตาราง 6 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล	57
ตาราง 7 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง	60
ตาราง 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม	64
ตาราง 9 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรม	69
ตาราง 10 แสดงรายชื่อโรงเรียนแยกขนาดโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนนักเรียน	76
ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2	94
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ	107
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัด	107
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	110
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	111
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	112
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	113
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	114
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร..	115
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร..	116

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการเข้าใจผู้เรียน.....	117
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้.....	118
ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการวัดและประเมินผล.....	119
ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการพัฒนาตนเอง.....	120
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ	134
ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ	135
ตาราง 27 แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามสภาพปัจจุบัน	189
ตาราง 28 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันของ	202
ตาราง 29 แสดงค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient).....	204

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเบื้องต้น.....	11
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	89
ภาพประกอบ 3 ผังงานโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาโมดูลที่ 1	126
ภาพประกอบ 4 ผังงานโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาโมดูลที่ 2	127
ภาพประกอบ 5 ผังงานโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาโมดูลที่ 3	128
ภาพประกอบ 6 แสดงโมดูลของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร	129

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากอดีตถึงปัจจุบันสังคมไทยยังคงให้ความสำคัญต่อครูว่าเป็นบุคคลที่จะส่งเสริม และสรรค์สร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเมื่อสถานการณ์การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาและยกย่องเพื่อร่วมกันปกป้อง และเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กหรือผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมอันดีงามรวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นคณิศรของชุมชน สังคม และประเทศชาติ (วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ, 2553) การจัดการศึกษาของสถานศึกษามุ่งประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หลักสูตรและกิจกรรมของสถานศึกษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมและการบริการปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมี องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู ครูที่ดีต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) และครูนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและการศึกษาของชาติ เพราะครูเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น การพัฒนาครูให้เป็นผู้ที่มีความรู้สูงที่สุดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป การพัฒนาครูจะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ได้แก่ ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอนมีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น ทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่าทางวิชาการ เพราะครูได้รับการ พัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดต่างๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำการสอนนักเรียนได้ผลเต็มที่และตรงตามจุดประสงค์ ครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูบรรจุใหม่ หรือ ครูที่ย้ายไปทำการสอนที่แห่งใหม่ และช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานเพราะครูได้รับการพัฒนาอย่างดีและต่อเนื่อง จะมีความเข้าใจในงาน

การสอนและงานอื่นๆได้เป็นอย่างดีการพัฒนาครูนั้นช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน กล่าวคือทำให้ครูทุกคนได้มีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางวิชาการหรือการบริหารที่มีสถานภาพดีขึ้น ทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอทั้งในด้านความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงานและเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ (ยนต์ ชุ่มจิต, 2535)

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 สำหรับนโยบายด้านการศึกษาและเรียนรู้การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับครู ในข้อที่ 4.6 ว่าจะพัฒนาระบบการผลิต และพัฒนาครูที่มีคุณภาพ และจิตวิญญาณของความเป็นครูเน้นครูผู้สอนให้มีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2557) ประกอบกับร่างแผนปฏิบัติการหรือ Roadmap การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2558-2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิรูปครู 2) การกระจายโอกาส และคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม 3) ปฏิรูปการบริหารจัดการ 4) ปรับระบบการผลิต และพัฒนากำลังคน เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน 5) ปฏิรูปการเรียนรู้ 6) การปรับระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สรุปจากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีในด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูประกอบกับร่างแผนปฏิบัติการหรือ Roadmap การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2558 - 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ คือการให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูโดยเน้นครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอน และสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ครูทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558)

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาครูที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ต้องมีการกำหนดมาตรฐานแต่ละตำแหน่งโดยมีที่มาจากพื้นฐานความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) วิธีคิด (self-concept) คุณลักษณะส่วนบุคคล (trait) และแรงจูงใจ (motive) ที่เรียกว่าสมรรถนะ (Competency) จะส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดผลลัพธ์สูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องจัดทำกลยุทธ์การบริหารงานบุคคลขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและมีความต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นระบบการสรรหาและคัดเลือกการพัฒนาศักยภาพและประเมินศักยภาพ การวางแผนปฏิบัติงานเป็นต้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรคือคุณภาพผู้เรียนนั่นเอง สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับระบบการพัฒนาครูให้สามารถปรับเปลี่ยนครูให้มีสมรรถนะตรงตามที่ต้องการ โดยมุ่งเน้นสมรรถนะที่สนับสนุนต่อความสำเร็จของสถานศึกษาและคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของงาน โดยเน้นการทำงานให้บรรลุผลผลิตที่

ต้องการตามมาตรฐานการศึกษาด้วยการพัฒนาสมรรถนะมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (จีระ งามศิลป์, 2550) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษากรอบความคิดมาจากแนวคิดของ McClelland นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard ที่อธิบายไว้ว่า “สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social role) ที่แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนโดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Standard for Success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครูได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบกิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคลซึ่งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการการศึกษา ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครู ประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษา จากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอนที่หน่วยงานต่างๆ ได้จัดทำไว้ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสังเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้ 1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม

(Team Work) สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) 2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ (Relationship Collaborative – Building for Learning Management) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553) ครูจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะหากครูมีคุณภาพสูงย่อมส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพสูงด้วยครูจึงมีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ครูที่มีคุณภาพจึงมีความสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553) จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ปีการศึกษา 2559 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้สรุปข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนไว้ดังนี้

- 1) ครูผู้สอนควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่างๆ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคลนำสื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย พัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการและการคิด
- 2) ควรศึกษาการประเมินและนำผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ไปวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพที่กำหนดไว้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวัดประเมินผลสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้
- 4) ควรพัฒนาการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดทำวิจัยในชั้นเรียนรวมถึงการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 5) นำผลการวิจัยในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, 2560)

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยที่ผ่านมานั้นมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูไว้หลายแง่มุมแต่ยังไม่มีผู้ที่ศึกษาเฉพาะสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการ

เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา เป็นสมรรถนะหลักประจำสายงานที่มีความสำคัญลำดับแรกในการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาเป็นประเด็นแรกเพื่อจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่สูงขึ้น

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีคำถามการวิจัยเพื่อนำสู่การดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นอย่างไร
3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะด้านครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้
2. ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
3. ได้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จากแหล่งข้อมูล เอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ได้องค์ประกอบของสมรรถนะ 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา 2) ด้านการเข้าใจผู้เรียน 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาตนเอง (สมบุรณ์ ต้นยะ, 2524; Ministry Of National Education Turkish Republic, 2006; British Council, 2009; SEAMEO INNOTECH, 2009; ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2553; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553; สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำกรอบเนื้อหาซึ่งเป็นผลการวิจัยจากระยะที่ 1 มาใช้ในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 184 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 672 คน และ ครู จำนวน 3,304 คน รวมทั้งหมด 4,160 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 84 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 356 คน จาก 22 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2558 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan, 1970) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นและกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ของ Yamane (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2558 ; อ้างอิงมาจาก Yamane, 1973) ให้ได้มาซึ่ง กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เสร็จแล้วดำเนินการเป็น 3 ระยะได้แก่ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา 2) การร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ให้การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา 2) ด้านการเข้าใจผู้เรียน 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาตนเอง (สมบุญรณ์ ตันยะ, 2524; Ministry Of National Education Turkish Republic, 2006; British Council, 2009; SEAMEO INNOTECH, 2009; ดวงมล สิ้นเพ็ง, 2553; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553; สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556)

1. องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา มีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

- 1.1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
- 1.2 สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน
- 1.4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. องค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน มีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

- 2.1 รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน

- 2.3 มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน
 - 2.4 ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 2.5 มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน
 3. องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้
 - 3.1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผลประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.3 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
 - 3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.5 มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย
 - 3.6 มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน
 - 3.7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้
 4. องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล มีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้
 - 4.1 มีระเบียบการวัดและประเมินผล
 - 4.2 มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - 4.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
 - 4.4 มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ
 - 4.5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้
 5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง มีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้
 - 5.1 จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู
 - 5.2 มีผลงานวิจัย
 - 5.3 ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
 - 5.4 ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ
2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้
 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) จุดมุ่งหมายโปรแกรม 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) การประเมินผล
 (เจนจิรา คงสุข, 2540; อารัง บัวศรี, 2542; สุมิตรา พงศธร, 2550; ไท คำล้าน, 2551; ปริญญา มีสุข, 2552; ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์, 2553; สุวัฒน์ จุลสุวรรณ, 2554)
3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้
 1) การประเมินความต้องการ 2) การวางแผน 3) ตั้งวัตถุประสงค์ 4) การออกแบบและการนำไปใช้
 5) วิธีลงมือปฏิบัติ 6) การประเมินผล 7) การประเมินหลังจบโปรแกรม

(Knowles, 1980; Styles, 1990; Barr and Keating, 1990; Boone, 1992; Houle, 1996; Caffarella, 2002; วิโรจน์ สารรัตน์, 2547)

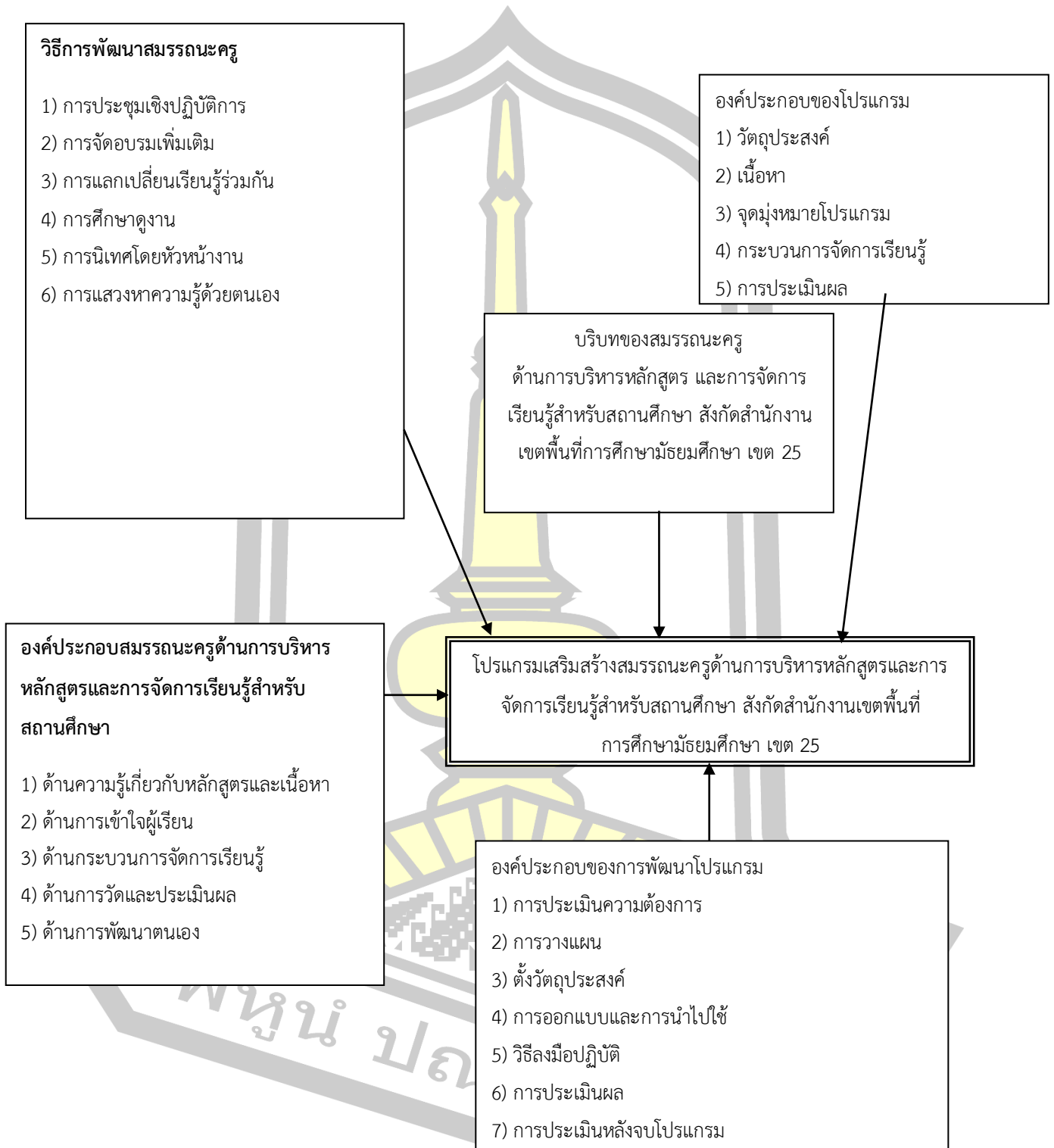
4. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้

วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูทั้งในโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ อาจจะได้จัดได้หลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดอบรมเพิ่มเติม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4) การศึกษาดูงาน 5) การนิเทศโดยหัวหน้างาน 6) การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ 1) พื้นฐานเดิมของบุคลากร 2) ความต้องการของโรงเรียน 3) ระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนา 4) กำลังงบประมาณหรือการสนับสนุนของผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542; ทวีศักดิ์ เวียงสมุทร, 2546; ทวี ศรีธรรมบุตร, 2546; จันทรานี สงวนนาม, 2547; สุวรรณิ ฐานิตสรณ์, 2548; วิโรจน์ สารรัตน์, 2548; สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2551)

กรอบแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นนำมาใช้สำหรับยกร่างการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แสดงด้วยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 1

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเบื้องต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือกิจกรรมที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย โครงสร้าง และเนื้อหา กิจกรรมการพัฒนา สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผลโปรแกรมโดยมุ่งเน้นให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริง

2. สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงานที่มาจาก ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ คุณลักษณะของบุคคล และแนวคิดของตนเองของบุคคลนั้นที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

3. สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของครูในการทำงานที่มาจาก ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ คุณลักษณะของบุคคล และแนวคิดของครูที่จะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์ของครูผู้สอนซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา 2) ด้านการเข้าใจผู้เรียน 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาตนเอง

3.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง ครูมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และหลักการของการศึกษาแห่งชาติ โดยสามารถสร้างพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน

3.2 ด้านการเข้าใจผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ด้านความสามารถ วัฒนธรรม และเพศของผู้เรียน โดยการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลและประเมินความต้องการของผู้เรียน เพื่อช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนโดยผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการออกแบบวิธีการวัดสร้างเครื่องมือ และนำไปใช้ประเมินผลให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง พร้อมทั้งสรุปข้อมูลเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้

3.5 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของครูเพื่อมุ่งสู่ความเป็นครูมืออาชีพ โดยมีการจัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครูเพื่อประเมินตนเอง จัดทำผลงานวิจัยและปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

4. สภาพปัจจุบัน หมายถึง การปฏิบัติในสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แล้วนำมาศึกษาเพื่อสำรวจ ตรวจสอบหาปัญหาหรืออาการของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

5. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ความต้องการที่มีต่อสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่วางไว้ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู โดยใช้แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของสมรรถนะ
 - 1.2 ประเภทของสมรรถนะ
 - 1.3 การพัฒนาสมรรถนะครู
 - 1.4 การบริหารหลักสูตร
 - 1.5 การจัดการเรียนรู้
 - 1.6 องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม
 - 2.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 2.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 2.3 การพัฒนาโปรแกรม
 - 2.4 วิธีการพัฒนาสมรรถนะครู
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

1.1 ความหมายของสมรรถนะ

คำว่า สมรรถนะ ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Boyatzis (1982) ได้ให้คำนิยามว่า สมรรถนะ หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งถือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงานภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กรและทำให้บุคคลมุ่งมั่นสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ

Mitrani, Dalziel and Fitt (1992) กล่าวถึง สมรรถนะว่าเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานในการทำงานที่ให้ความหมายของสมรรถนะว่าเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้และหรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิมนอกจากนี้ Spencer (1993) ได้ขยายความหมายของสมรรถนะ ว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล (Underlying Characteristic) ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลจากความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้ (Criterion Reference) หรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐาน (Superior Performance) ประกอบด้วย

1. แรงจูงใจ (Motive) เป็นสิ่งที่บุคคลคิดหรือต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนในการกำหนดทิศทางหรือการเลือกของบุคคล เพื่อแสดงออกถึงพฤติกรรม หรือการตอบสนองต่อเป้าหมายหรือการถอยออกไปจากสิ่งต่างๆ เหล่านั้น

2. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคลและรวมถึงการตอบสนองของบุคคลต่อข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เผชิญ

3. แนวคิดของตนเอง (Self Concept) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) และภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self Image) ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมและทำให้สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ ในช่วงระยะสั้นๆ ได้

4. ความรู้ (Knowledge) เป็นขอบเขตของข้อมูลหรือเนื้อหาเฉพาะด้านที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งครอบครองอยู่

5. ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งที่เกี่ยวข้องกับด้านกายภาพ การใช้ความคิด และจิตใจของบุคคลในระดับที่สามารถคิดวิเคราะห์ ใช้ความรู้กำหนดเหตุผลหรือการวางแผนในการจัดการและในขณะเดียวกันก็ตระหนักถึงความซับซ้อนของข้อมูลได้

McClelland (1993) ได้กล่าวถึง สมรรถนะ คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคลซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วนดังนี้

1. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่คุณสามารถทำได้ดีและฝึกปฏิบัติงานชำนาญ เช่น ทักษะการอ่าน
2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของคุณ เช่น ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา
3. ทักษะค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง (Self Concept) เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confident) จะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้
4. บุคลิกประจำตัวบุคคล (Trait) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้นเช่นเป็นคนที่น่าเชื่อถือไว้วางใจได้มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ
5. แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (Motive) ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายเช่นบุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation) จะพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา

Dales and Hes (1995) กล่าวถึง สมรรถนะว่าเป็นการค้นหาสิ่งที่ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Excellence) หรือการปฏิบัติงานที่เหนือกว่า (Superior Performance) นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของสมรรถนะในด้านอาชีพ (Occupational Competency) หมายถึง ความสามารถ (Ability) ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในสายอาชีพเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ถูกคาดหวังไว้ คำว่ามาตรฐานในที่นี้หมายถึงองค์ประกอบของความสามารถรวมทั้งเกณฑ์การปฏิบัติงานและคำอธิบายขอบเขตงาน

ณรงค์วิทย์ แสงทอง (2547) กล่าวว่า สมรรถนะ คือ ความสามารถหรือสมรรถนะของผู้ดำรงตำแหน่งงานที่งานนั้นๆ ต้องการคำว่า Competency นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะพฤติกรรมแต่จะมองลึกไปถึงความเชื่อทัศนคติอุปนิสัยส่วนตัว

วัฒนา พัฒนพงศ์ (2547) กล่าวว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ระดับของความสามารถในการปรับและใช้กระบวนทัศน์ (Paradigm) ทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้ และทักษะ เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์กร บุคลากรทุกคนควรมีความสามารถพื้นฐานในหน้าที่ที่เหมือนกันครบถ้วนและเท่าเทียมกัน และควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถพิเศษที่แตกต่างกันออกไปนอกเหนือจากความสามารถของงานในหน้าที่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ระดับความสามารถทางอารมณ์ (Emotional Quotient : EQ) และความสามารถทางสติปัญญา (Intelligence Quotient: IQ)

วิทยา จันท์ศิริ (2551) กล่าวว่า สมรรถนะ คือ กลุ่มพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลที่เกิดจากความรู้เจตคติหรือคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลอันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดในตำแหน่งงานนั้นๆ

ชูชัย สมितिไกร (2552) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคคล ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ เช่นอุปนิสัย ทักษะ ทักษะ บุคลิกภาพ เป็นต้น ซึ่งสามารถวัดได้และมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รวมถึงต้องสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานสูงจากบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานต่ำได้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553) ได้ให้คำจำกัดความของสมรรถนะว่าหมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถทักษะ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร

จากความหมายของสมรรถนะที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงานที่มาจาก ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ คุณลักษณะของบุคคล และแนวคิดของบุคคลนั้นที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

1.2 ประเภทของสมรรถนะ

ณรงค์วิทย์ แสันทอง (2547) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้

2. สมรรถนะตามสายงาน (Job Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้นๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้นๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ และอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป เช่น สามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรือสรพิษได้ เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548) ได้กล่าวไว้ว่าสมรรถนะสามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies) หมายถึง สมรรถนะที่แต่ละคนมีเป็นความสามารถเฉพาะตัวคนอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ เช่น การต่อสู้ป้องกันตัวเองกันตัวของจา พนม นักแสดงชื่อดังในหนังเรื่อง “ต้มยำกุ้ง” ความสามารถของนักดนตรี นักกายกรรมและนักกีฬา เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้ยากที่จะเลียนแบบหรือต้องมีความพยายามสูงมาก

2. สมรรถนะเฉพาะงาน (Job Competencies) หมายถึง สมรรถนะของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่งหรือบทบาทเฉพาะตัว เช่น อาชีพนักสำรวจ ก็ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข การคิดคำนวณ ความสามารถในการทำบัญชี เป็นต้น

3. สมรรถนะองค์การ (Organization Competencies) หมายถึง ความสามารถพิเศษเฉพาะองค์การ เช่น บริษัทเนชั่นแนล(ประเทศไทย)จำกัด เป็นบริษัทที่มีความสามารถในการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า หรือบริษัทฟอร์ด(มอเตอร์)จำกัด มีความสามารถในการผลิตรถยนต์ เป็นต้น

4. สมรรถนะหลัก (Core Competencies) หมายถึง ความสามารถสำคัญที่บุคคลต้องมีหรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น พนักงานเลขานุการสำนักงานต้องมีสมรรถนะหลัก คือ การใช้คอมพิวเตอร์ได้ติดต่อประสานงานได้ดี เป็นต้น หรือผู้จัดการบริษัทต้องมีสมรรถนะหลัก คือ การสื่อสาร การวางแผน และการบริหารจัดการ และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

5. สมรรถนะในงาน (Functional Competencies) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีตามหน้าที่ที่รับผิดชอบตำแหน่งหน้าที่อาจเหมือน แต่ความสามารถตามหน้าที่ต่างกัน เช่น ข้าราชการตำรวจเหมือนกัน แต่มีความสามารถต่างกัน บางคนมีสมรรถนะทางการสืบสวนสอบสวน บางคนมีสมรรถนะทางปราบปราม เป็นต้น

จिरประภา อัครบวร (2549) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะในตำแหน่งหนึ่งๆ จะประกอบไปด้วย 3 ประเภทได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) คือ พฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์การต้องมีเพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์การ

2. สมรรถนะบริหาร (Professional Competency) คือ คุณสมบัติความสามารถด้านการบริหารที่บุคลากรในองค์การทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์วิสัยทัศน์ขององค์การ

3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical Competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงานโดยสามารถจำแนกได้ 2 ส่วนย่อย ได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (Core Technical Competency) และสมรรถนะเชิงเทคนิคเฉพาะ (Specific Technical Competency)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครู โดยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบบกิจกรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งคณะทำงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกัน

พิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู และดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครูประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานใน สถานศึกษา จากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอนที่หน่วยงานต่างๆได้จัดทำไว้ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามี และเลื่อนวิทยฐานะของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) นอกจากนี้ยังศึกษาจาก แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสังเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะครูของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์มี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและ ปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการ ให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการ ของผู้รับบริการ

1.3 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหา ความรู้ติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการ และวิชาชีพมีการสร้างองค์ความ รู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

1.4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงานแสดงบทบาทการ เป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของ สมาชิกตลอดจนเพื่อพัฒนา การจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็น แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคมเพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6

สมรรถนะ คือ

2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้าง และพัฒนาหลักสูตร การออกแบบ การเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตความเป็น ประชาธิปไตยความภูมิใจในความเป็นไทยการจากระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพ

2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชาการ กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้นรายวิชาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุข และความปลอดภัยของ ผู้เรียน

2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis and Synthesis and Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจแยกประเด็น เป็นส่วนย่อยรวบรวมประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนรวมทั้ง สามารถวิเคราะห์องค์หรืองานในภาพรวม และดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

2.5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรม ของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องของสัมพันธ์ส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

2.6 การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship and Collaborative - Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า สมรรถนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทประกอบด้วย สมรรถนะหลักซึ่ง เป็นคุณลักษณะที่ทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมีทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายของ องค์กร ได้แก่ ความรอบรู้เกี่ยวกับองค์กร ความซื่อสัตย์ ความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ และอีกประเภท

หนึ่งคือ สมรรถนะตามสายงาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พนักงานที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆควรมี เพื่อให้งานสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

1.3 การพัฒนาสมรรถนะครู

การพัฒนาสมรรถนะครูในแต่ละโรงเรียนให้มีศักยภาพมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพราะผลสำเร็จ คือ คุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งในโรงเรียน

สิปปนนท์ เกตุทัต (2541) ระบุว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็กและชุมชน ครูต้องเป็นมันสมองที่ดีที่สุดของประเทศ

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2542) กล่าวว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากผู้ชี้นำเปลี่ยนเป็นผู้ชี้แนะเพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา

รุ่ง แก้วแดง (2543) กล่าวว่า ครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือยึดความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักต้องสอนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเด็ก ครูต้องทำตัวเป็นกัลยาณมิตรเป็นผู้ร่วมเดินทางด้วยความหวังดีและด้วยความรักต่อผู้เรียน และเป็นผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดอนาคตของคนในชาติ ชาติใดก็ตามที่ได้ครูเป็นคนมีความรู้ เป็นคนเก่ง ฉลาด มีศักยภาพและความสามารถแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้

ชนาธิป พรกุล (2543) กล่าวว่า ครูเป็นนักวิชาการ เป็นนักปฏิบัติและนักจัดการรวมอยู่ในตัวคนเดียวกัน จึงสามารถทำหน้าที่บูรณาการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการศึกษา นั่นคือ ผู้เรียนที่เก่ง ดี และมีสุข ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูมี 5 ประการ มีดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้
2. การส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน
3. การพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
4. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
5. การแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลในชุมชนมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้

ยนต์ ชุ่มจิต (2550) กล่าวว่า ครูคือผู้อบรมสั่งสอนศิษย์หรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ซึ่งภารกิจสำคัญของครูคือการสอนซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการผสมผสานทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องศึกษาเล่าเรียนให้แตกฉาน และใช้ความสามารถเฉพาะตัวรวมทั้งบุคลิกลักษณะ วาทศิลป์ สีลาในการสอนซึ่งเป็นสิ่งที่มีได้เฉพาะตัวบุคคล

พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ และคณะ (2551) กล่าวว่า ครูเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ครูต้องเป็นตัวทวีคูณในการนำเด็กเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้บทบาทของครูต้องเปลี่ยนจากผู้บอกความรู้ (Telling, Talking) มาเป็นผู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) คิดค้นหาความรู้ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเองครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน (Teacher) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2553) กล่าวว่า ครูต้องเป็นตัวอย่างของคุณธรรมมีคุณค่า ความเป็นมนุษย์หรืออุปนิสัยที่ดีงาม เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ ครูต้องเป็นแบบอย่างของสิ่งที่ครูครุปรารถนาจะให้นักเรียนเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทของตัวเองครหาทางแนะนำให้ผู้เรียนได้หาความรู้ และคำตอบด้วยตัวเอง

ทิสนา แคมมณี (2554) กล่าวว่า ครูต้องพัฒนาการสอนอยู่เสมอไม่มีวิธีการสอนวิธีใดที่ดีที่สุดครูควรเลือกรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพราะจะช่วยให้การสอนบรรลุผลการศึกษาที่ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนยิ่งมากเท่าไรก็จะช่วยให้มีทางเลือกมากขึ้นเท่านั้นทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่เสมอ

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2554) ครูต้องพัฒนาการสอนใหม่ให้มีคุณค่าและสอดคล้องกับโลกยุคใหม่คำนึงถึงหลักคิด 4 ประการ คือ มองปัญหาที่จะศึกษาเรียนรู้ (Problem – Based) สอนโดยนำการวิจัยมาแก้ปัญหา (Research – Based) ผลของการเรียนการสอนโดยกระบวนการวิจัยค้นคว้าจะต้องออกมาเป็นผลผลิต (Productivity – Based) และนำผลผลิตนั้นมาวิเคราะห์วิจารณ์อย่างถี่ถ้วน ตกผลึกในความรู้ (Crystal – Based) แล้วกระบวนการเหล่านี้มาผสมผสานกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะครูหมายถึง กระบวนการที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของครูให้ดีขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ผลตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพต่อคุณภาพของผู้เรียน

1.4 การบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตร ได้มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตร หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การบริหารหลักสูตรนั้นเป็นระบบของหลักสูตรจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบระเบียบและรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วยระบบการบริหารหลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน

1. การวางแผนหลักสูตร
2. การนำหลักสูตรไปใช้

3. การประเมินหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า กระบวนการบริการหลักสูตรประกอบด้วย

1. งานเตรียมบุคลากร
2. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร
3. การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตร
4. การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน

การควบคุมกำกับดูแล และการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนโครงการ
วิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอนโดยสอดคล้องกับการพัฒนา
ผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้ และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ
กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การเตรียมวางแผนการใช้หลักสูตรใหม่
2. การเตรียมการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบและสื่อการเรียน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองและคณะกรรมการศึกษาของ

โรงเรียน ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง การจัดประสบการณ์เรียน

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรรโครงสร้างกิจกรรมเสริม

หลักสูตร

8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย

1. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบ

หลักสูตรต่าง ๆ

2. เตรียมบุคลากรในโรงเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดแผนการเรียน
6. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
8. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยการนำกระบวนการบริหารงานประยุกต์ใช้ซึ่งกระบวนการบริหารงาน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร
2. ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตร และฝ่ายสนับสนุนตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร
3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรวัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้แสดงความคิดเห็นถึงภารกิจในการบริหารหลักสูตรที่ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารจะต้องดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่างๆที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้สมบูรณ์และเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านหลักสูตร
2. การรวบรวมข้อมูลและสาระสนเทศเกี่ยวกับชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น
3. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
5. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
6. การประชุมชี้แจงการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนทราบถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นแกนกลางของหลักสูตรสถานศึกษา
7. การเตรียมการใช้หลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษามีความรู้ทั้งในด้านบุคลากรอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งบุคคลในชุมชนที่ร่วมดำเนินการ

8. การวางแผนติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การกระตุ้น เร่งเร้าสนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การกำกับติดตามที่มีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

9. การวางแผนการประเมินการใช้หลักสูตร

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ได้บริหารจัดการหลักสูตร และการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
4. การดำเนินการใช้หลักสูตร
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
6. การสรุปผลการดำเนินงาน
7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ชวลิต ชูก่าแพง (2551) ให้ความหมายการบริหารหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การประเมินหลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารหลักสูตรใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตรนั้นและนำหลักสูตรนั้นไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมการใช้และการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

กล่าวโดยสรุป การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่ครูนำหลักสูตรไปใช้เตรียมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ โดยเริ่มตั้งแต่ การวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร และความต้องการของสังคม

1.5 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งที่ครูผู้สอนต้องเรียนรู้เพื่อนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

Hough and Duncan (1970) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผลเป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเอง

อย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่างๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

Zimbardo (1979) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงสัมพันธ์ของพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถาวร

Saylor and Lewis (1981) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้หมายถึง แบบหรือแผนของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกันเพื่อจุดหมายหรือเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง

Richey (1986) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ ศาสตร์ (Science) ในการกำหนดรายละเอียดรายการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการประเมินและการทำนุบำรุงรักษาให้คงไว้ของสภาวะต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในเนื้อหาจำนวนมากหรือเนื้อหาสั้น ๆ

Klien (1991) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเชิงทดลองที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเชิงสัมพันธ์ที่ถาวรของพฤติกรรมซึ่งอธิบายไม่ได้ด้วยสภาวะทางอารมณ์ชั่วคราว ภูมิภาคหรือการตอบสนองโดยกำเนิด

Smith (1999) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่มีผู้เรียนได้ ดำเนินการเองโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลทักษะ เกิดเจตคติใหม่เกิดความเข้าใจและเกิดค่านิยมใหม่ ๆ ขึ้นโดยปกติแล้วผลของการเรียนรู้จะกระทบไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2535) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง
4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม

ธีระ รุญเจริญ (2554) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์และการฝึกอบรมที่แต่ละบุคคลได้รับมา

บุญชม ศรีสะอาด (2541) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ต้องอาศัยการสอนซึ่งจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนจำเป็นต้องมีอุดมการณ์ ซึ่งอุดมการณ์ที่สำคัญอย่าง หนึ่งของการสอนคือ การมุ่งให้ผู้เรียนทุกคนบรรลุผลการเรียนรู้ในระดับสูง

ทิตินา แคมมณี (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางธรรมชาติ ของมนุษย์ที่ช่วยสร้างความเจริญงอกงามให้แก่มวลมนุษยชาติ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546) กล่าวว่า การเรียนรู้คือ กระบวนการที่บุคคลเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร อันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด

วิชัย ต้นศิริ (2550) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นความจำเป็นของชีวิต ไม่ต่างจากความ จำเป็นด้านปัจจัย 4 การเรียนรู้เป็นการแก้ไขปัญหาของชีวิต มนุษย์จะอยู่รอดได้ต้องเรียนรู้ตั้งแต่วัน เกิดจนวันตาย ต้องเรียนรู้ไขว่คว้าให้ชีวิตอยู่รอด

ชนาธิป พรกุล (2551) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญกับผู้เรียนเนื่องจาก

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้ได้รับทั้งความรู้และกระบวนการ เรียนรู้ต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ แสวงหาความรู้อื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนมีโอกาสค้นพบวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองและเลือกกิจกรรมที่ตนเอง ถนัดเพื่อแสดงความรู้หรือผลงาน
3. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข
4. ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่แก่ผู้เรียน ตนเองและวิชาชีพ
5. ผู้สอนมีความสุขที่เห็นผู้เรียนมีความสุข

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนโดยผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ที่หลากหลาย

จากความหมายของการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ จึงสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ครูนำหลักสูตรไปใช้เตรียมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนโดยผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.6 องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สมบุรณ์ ตันยะ (2524) ได้เสนอสมรรถภาพของครูที่จะทำให้การจัดการกระบวนการเรียนการสอนได้ประสบผลสำเร็จเอาไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความต้องการความสนใจ ความพร้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ การจูงใจ และการเสริมแรง
2. สมรรถภาพด้านการวางแผนการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ลำดับขั้นของเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดห้องเรียน แผนการสอนและบันทึกการสอน รวมทั้งนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการวางแผนการเรียนการสอนเพื่อให้ดำเนินไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม
3. สมรรถภาพด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเข้าสู่บทเรียน การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน การใช้คำถาม การสอนซ่อมเสริม การเล่านิทาน การสรุปบทเรียน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อม ระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
4. สมรรถภาพด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งความสามารถในการสร้าง จัดทำ บำรุงรักษา และการใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อม พัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
5. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผล เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังผ่านกระบวนการเรียนการสอนไปแล้วมากน้อยเพียงใด

Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 6 องค์ประกอบดังนี้

1. การเห็นคุณค่าในอาชีพตนเอง และการพัฒนาอาชีพ (Personal and Professional Values Professional Development) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 1.1 เห็นคุณค่า มีความเข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน
- 1.2 มีความเชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้
- 1.3 ให้ความสำคัญกับค่านิยมของชาติและสากล
- 1.4 การประเมินตนเอง
- 1.5 พัฒนาตนเอง
- 1.6 ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ
- 1.7 การปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน
- 1.8 เคารพกฎและตระหนักถึงความรับผิดชอบในงาน

2. เข้าใจผู้เรียน (Knowing the Student) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 2.1 มีความเข้าใจในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน
- 2.2 พิจารณาความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
- 2.3 เห็นคุณค่าของผู้เรียน
- 2.4 ชี้แนะผู้เรียน

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Process) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 3.1 การวางแผนการเรียนรู้
- 3.2 การเตรียมวัสดุ
- 3.3 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
- 3.4 การจัดกิจกรรมพิเศษ
- 3.5 จัดการศึกษาที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 3.6 การจัดการเวลา
- 3.7 การจัดการพฤติกรรม

4. ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนา (Monitoring and Evaluation of Learning and Development) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 4.1 กำหนดวิธีการและเทคนิคในการทดสอบและประเมินผล
- 4.2 การทดสอบผลการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน
- 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมาย สะท้อนผลการเรียนนของผู้เรียนและ

พัฒนา

- 4.4 ทบทวนกระบวนการเรียนการสอนจากผลที่ได้

5. ความสัมพันธ์ของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน (School, Family and Society Relationships) ประกอบด้วยสมรรถนะ

5.1 รอบรู้สิ่งแวดล้อม

5.2 การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม

5.3 การทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์วัฒนธรรม

5.4 การสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัว

5.5 การสร้างความร่วมมือและความมั่นใจกับครอบครัว

6. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา (Knowledge of Curriculum and Content) ประกอบด้วยสมรรถนะ

6.1 ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และหลักการของการศึกษาแห่งชาติ

6.2 ความรู้เกี่ยวกับทักษะเฉพาะหลักสูตรและทักษะการปฏิบัติ

6.3 ตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรวิชาเฉพาะ

British Council (2009) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะการสอนของครูไว้ 8 สมรรถนะ ประกอบด้วย

1. องค์ความรู้ (Subject Knowledge) หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทักษะ ระบบภาษา และความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เลือกวิธีในการจัดการเรียนและ หลักสูตรอย่างเหมาะสม

2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Course and Session) หมายถึง มีความสามารถในการจัดเตรียมหลักสูตรและจัดให้เหมาะสมในแต่ละวัตถุประสงค์ และใช้กระบวนการ วิธีการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Skill) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การควบคุมและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนสนองความต้องการที่แตกต่างกันทางความสามารถวัฒนธรรมของผู้เรียน

4. ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างอิสระ (Promoting Lerner Autonomy) หมายถึง ความสามารถในการประเมินความต้องการของผู้เรียนด้วยกลยุทธ์และวิธีที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ตามความมุ่งหมายของผู้เรียนอย่างอิสระ และความสามารถในการช่วยให้ผู้เรียนปรับลักษณะการเรียนรู้และกลยุทธ์เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ที่ดี

5. การวัดประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment and Evaluation of learning) หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบ การวางแผน และเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินในกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงสะท้อนผลการประเมินให้ผู้เรียนได้รับทราบ

6. การทำงานเป็นทีม (Team Working) หมายถึง สามารถทำงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุผลร่วมกัน

7. การให้บริการ (Customer Service Orientation) หมายถึง ให้ความสำคัญและเต็มใจให้บริการแก่ผู้เข้ารับบริการ และให้บริการสนองความต้องการอย่างมีคุณภาพ

8. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวในการทำงานในสถานการณ์ที่แตกต่าง ทั้งส่วนตัวและเป็นกลุ่ม แม้จะมีปัญหาที่คาดไม่ถึงแต่จะต้องไม่ย่อท้อ

SEAMEO INNOTECH (2009) ได้เสนอกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 มีมติกำหนดกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

ค่านิยม

1. การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน
 - 1.1 ประเมินความต้องการเรียนรู้ที่มีอยู่จริง
 - 1.2 จัดระบบของวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมถึงความรู้ ทักษะ ความถนัดและ
 - 1.3 จัดเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและระยะเวลา
 - 1.4 จัดเตรียมแผนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน
 - 1.5 เลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับรายวิชาและระดับของผู้เรียน
 - 1.6 เลือกอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
 - 1.7 กำหนดมาตรการการประเมินผลที่เหมาะสม
 - 1.8 นำผลการประเมินผู้เรียนและข้อคิดเห็นของผู้สอนมาพัฒนาแผนการสอน
2. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
 - 2.1 สนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย สะอาดเป็นระเบียบ
 - 2.2 ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออาทรและเรียนรู้อย่างเป็นมิตร
 - 2.3 จูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น
 - 2.4 ส่งเสริมการรักษามาตรฐานระดับสูงของสมรรถนะการเรียนรู้
 - 2.5 เคารพในความหลากหลายของผู้เรียน
 - 2.6 คงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. การพัฒนาและใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน
 - 3.1 แสวงหาทักษะและความรู้การใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
 - 3.2 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน
 - 3.3 ใช้สื่อระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ
 - 3.4 บูรณาการ ICT กับการเรียนการสอน

3.5 ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

4. การพัฒนาทักษะการจัดลำดับการคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills :

HOTS)

4.1 เตรียมสร้างทักษะและยุทธศาสตร์ HOTS

4.2 พัฒนาทักษะ HOTS แก่ผู้เรียน

4.2.1 พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.2.2 พัฒนาทักษะการคิดแบบพินิจพิเคราะห์

4.2.3 พัฒนาทักษะการคิดเหตุผลตรรกะ

4.2.4 พัฒนาทักษะแก้ปัญหาและตัดสินใจ

4.3 เสริมสร้าง HOTS ในผู้เรียน

4.4 ประเมิน HOTS ของผู้เรียน

5. การอำนวยความสะดวกการเรียนรู้

5.1 สร้างความรอบรู้ในสาระวิชา

5.2 กำหนดยุทธศาสตร์การสอนที่สอดคล้องรูปแบบและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่

กระตือรือร้นของผู้เรียน

5.3 สื่อสารอย่างสอดคล้องกับระดับของผู้เรียน

5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

5.5 ประยุกต์การตั้งคำถามและทักษะการปฏิสัมพันธ์

5.6 บูรณาการ HOTS กับบทเรียน

5.7 สร้างวิธีสอนในบริบทของท้องถิ่น

5.8 จัดบริหารจัดการในชั้นเรียน

6. การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้

6.1 กำหนดหลักเกณฑ์ จริยธรรมวิชาชีพของครูในแต่ละประเทศ

6.2 ยกระดับและสร้างหลักเกณฑ์ด้านจริยธรรมวิชาชีพ

6.3 ให้ความรู้แก่ผู้เรียนและครูผู้สอนในเรื่องค่านิยมจริยธรรมและศีลธรรม

7. ส่งเสริมการพัฒนาชีวิตและทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้

7.1 ให้ความรู้ สร้างทักษะและความถนัดรวมถึงค่านิยมของศตวรรษที่ 21

7.2 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านการเรียนรู้เพื่อให้รู้จัก ความสำเร็จ ทักษะ

ความถนัด และค่านิยม

- 7.3 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านการเรียนเพื่อใช้ความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม
- 7.4 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนเพื่อเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม
- 7.5 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้อยู่อย่างมีความรู้ ทักษะ ความถนัดและค่านิยม
- 7.6 ประเมินนักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม 12 ประการ
8. วัดและประเมินพฤติกรรมผู้เรียนประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
- 8.1 คำนวณความรู้/ทักษะเกี่ยวกับการทดสอบและประเมินผล
- 8.2 พัฒนาความรู้และรวบรวมเครื่องมือสำหรับการประเมิน
- 8.3 ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดที่เหมาะสม
- 8.4 นำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้
9. การพัฒนาด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
- 9.1 วิเคราะห์เพื่อให้ทราบความต้องการในการพัฒนา
- 9.2 จัดเตรียมแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพของแต่ละคน
- 9.3 จัดกิจกรรมการพัฒนาด้านวิชาชีพ
- 9.4 พิจารณาถึงความสอดคล้องของกิจกรรมการพัฒนาที่จัดขึ้นกับความต้องการ
- 9.5 มีการนำไปใช้ แบ่งปัน และเผยแพร่องค์ความรู้และทักษะที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาด้านวิชาชีพและการศึกษาดูงาน
- 9.6 ทำหน้าที่พี่เลี้ยงแก่นักเรียน/ครูใหม่
- 9.7 ประเมินผลกระทบของกิจกรรมการพัฒนาด้านวิชาชีพที่จัดขึ้น
10. การสร้างเครือข่ายกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
- 10.1 ส่งเสริมทักษะด้านการประชาสัมพันธ์
- 10.2 พัฒนาความเป็นหุ้นส่วนกับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง
- 10.3 แบ่งปันความรับผิดชอบแก่ชุมชนในการจัดการศึกษาแก่นักเรียน
- 10.4 เข้าร่วมกิจกรรมด้านสังคมกับชุมชน
11. การจัดสวัสดิการและภารกิจแก่นักเรียน ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
- 11.1 แนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

11.2 พัฒนาการให้คำปรึกษาและทักษะอื่นในแบบบูรณาการ

11.3 จัดและสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมและหลักสูตรเสริม

11.4 ช่วยเหลือนักเรียนในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

11.5 ดำเนินการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553) กล่าวว่า บทบาทของครูในการพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ นั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ เป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน ครูเป็นผู้ที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองผู้เรียน และชุมชนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน บทบาทครูสามารถดำเนินหลายด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. ด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัดผู้เรียนได้พัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม สังคมและการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จากเดิมเป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนมาเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยประเมินผลตามสภาพจริงซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

5. ด้านการผลิต/ใช้สื่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง และมีวิจรรณญาณในการเลือกใช้เลือกรับข้อมูลจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

6. ด้านการแนะแนว และเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านชีวิต การศึกษา อาชีพ การพัฒนาตนในด้านต่าง ๆ

7. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ การเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

8. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้เรียนได้มีโอกาสบริการชุมชนในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตลอดจนความร่วมมือพัฒนาชุมชนให้มีความปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดสมรรถนะ

ประจำสายงานของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นกรอบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตาม ขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งหมด 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1. การบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2. การพัฒนาผู้เรียน 3. การบริหารจัดการชั้นเรียน 4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5. ภาวะผู้นำครู 6. การสร้างความสัมพันธ์ และความ ร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเฉพาะในส่วนด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการ สร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย

1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.1.1 สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร

แกนกลางและท้องถิ่น

1.1.2 ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา

หลักสูตร

1.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยสมรรถนะ

ดังนี้

1.2.1 กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์

ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.2.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับ

วัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

1.2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้การจัด

กิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

1.2.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่าง

สอดคล้องเชื่อมโยงกัน

1.2.5 มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และ

ปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

1.2.6 ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำ ไปปรับปรุง/พัฒนา

1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.3.1 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนา
เต็มตามศักยภาพ

1.3.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
และสมรรถนะของผู้เรียน

1.3.4 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี
ความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.3.5 ใช้แหล่งเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้

1.3.6 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน

1.4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.4.1 ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่าง
หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

1.4.2 สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.4.3 ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการ
เรียนรู้

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.5.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับ
เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน

1.5.2 สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม

1.5.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

1.5.4 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สารระความรู้
และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะดังต่อไปนี้

1. ความเป็นครู ประกอบด้วย

1.1 สารระความรู้

1.1.1 ภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู

1.1.2 การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู

1.1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู

1.1.4 การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู

1.1.5 การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

- 1.2 สมรรถนะ
- 1.2.1 รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้
- 1.2.2 แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 1.2.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
- 1.2.4 มีจิตวิญญาณความเป็นครู
2. ปรัชญาการศึกษา ประกอบด้วย
- 2.1 สาระความรู้
- 2.1.1 ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม
- 2.1.2 แนวคิด และกลวิธีการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2.2 สมรรถนะ
- 2.2.1 ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา
- 2.2.2 วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
3. ภาษาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย
- 3.1 สาระความรู้
- 3.1.1 ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู
- 3.1.2 ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู
- 3.2 สมรรถนะ
- 3.2.1 สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และ ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง
- 3.2.2 ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
4. จิตวิทยาสำหรับครู ประกอบด้วย
- 4.1 สาระความรู้
- 4.1.1 จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์
- 4.1.2 จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา
- 4.1.3 จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา
- 4.2 สมรรถนะ
- 4.2.1 สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4.2.2 ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็ม

ศักยภาพ

5. หลักสูตร ประกอบด้วย

5.1 สารระความรู้

5.1.1 หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร

5.1.2 การนำหลักสูตรไปใช้

5.1.3 การพัฒนาหลักสูตร

5.2 สมรรถนะ

5.2.1 วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้

5.2.2 ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา

หลักสูตร

6. การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

6.1 สารระความรู้

6.1.1 หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

6.1.2 ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์

คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้

6.1.3 การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม

6.1.4 การจัดการชั้นเรียน

6.1.5 การพัฒนาศูนย์การเรียนในสถานศึกษา

6.2 สมรรถนะ

6.2.1 สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง

6.2.2 สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย

7.1 สารระความรู้

7.1.1 หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย

7.1.2 การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

7.2 สมรรถนะ

7.2.1 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

7.2.2 สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ประกอบด้วย

ศูนย์ประกันคุณภาพแห่งชาติ
ทบวงศึกษาธิการ

- 8.1 สารความรู้
- 8.1.1 หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
- 8.1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
- 8.2 สมรรถนะ
- 8.2.1 ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
- 8.2.2 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย
- 9.1 สารความรู้
- 9.1.1 หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 9.1.2 ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล
- 9.2 สมรรถนะ
- 9.2.1 สามารถวัดและประเมินผลได้
- 9.2.2 สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
10. การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย
- 10.1 สารความรู้
- 10.1.1 หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา
- 10.1.2 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 10.2 สมรรถนะ
- 10.2.1 สามารถจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 10.2.2 สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้
11. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ประกอบด้วย
- 11.1 สารความรู้
- 11.1.1 หลักธรรมมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต
- 11.1.2 คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู
- 11.1.3 จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด
- 11.2 สมรรถนะ

11.2.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม

11.2.2 ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ข้างต้นผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ	สมบุรณ์ ต้นยะ (2524)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)	รวม
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	✓								1
2. ด้านการวางแผนการสอน	✓			✓	✓				3
3. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	✓				✓				2
4. ด้านการเรียนการสอน	✓				✓	✓	✓		4
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
6. เห็นคุณค่าในอาชีพตนเอง			✓		✓		✓	✓	3
7. เข้าใจผู้เรียน			✓		✓	✓	✓	✓	5
8. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา			✓	✓		✓	✓	✓	5
9. กระบวนการจัดการเรียนการสอน			✓		✓	✓	✓	✓	5
10. ความสัมพันธ์ของโรงเรียนครอบครัวและชุมชน			✓		✓	✓			3
11. ทักษะการจัดการชั้นเรียน				✓	✓				2
12. ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างอิสระ				✓					1
13. การทำงานเป็นทีม				✓					1
14. การให้บริการ				✓					1

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักรศึกษา/นักวิชาการ	สมบุรณ์ ดันยะ (2524)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานขั้น พื้นฐาน (2553)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)	รวม
15. มีความยืดหยุ่น				✓					1
16. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้					✓				1
17. การจัดสวัสดิการและภารกิจแก่นักเรียน					✓				1
18. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้								✓	1
19. การประกันคุณภาพการศึกษา								✓	1

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ดังตารางพบว่ามีองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จำนวน 19 องค์ประกอบผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่มขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มองค์ประกอบเดียวกันดังตารางที่ 2

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ตาราง 2 การสังเคราะห์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ สมบูรณ์ ต้นยะ (2524)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2553)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. ด้านการวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. ด้านการพัฒนาตนเอง		✓	✓	✓			✓

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จากตารางที่ 1 มาวิเคราะห์ความเหมือนความต่างและความสัมพันธ์ของสมรรถนะ ข้ออื่นๆ แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 สมรรถนะดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง ครูมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และหลักการของการศึกษาแห่งชาติ โดยสามารถสร้างพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน

2. องค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ความแตกต่างกัน ด้านความสามารถ วัฒนธรรม และเพศของผู้เรียน โดยการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และประเมินความความต้องการของผู้เรียน เพื่อช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนโดยผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการออกแบบวิธีการวัด สร้างเครื่องมือ และนำไปใช้ประเมินผลให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยวัดและ ประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง พร้อมทั้งสรุปข้อมูลเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้

5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของครูเพื่อมุ่งสู่ความ เป็นครูมืออาชีพ โดยมีการจัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครูเพื่อประเมินตนเอง จัดทำผลงานวิจัย และปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและ เนื้อหา ไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การควบคุมกำกับดูแล และการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน โครงการ วิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอนโดยสอดคล้องกับการพัฒนา ผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้ และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การเตรียมวางแผนการใช้หลักสูตรใหม่
2. การเตรียมการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบและสื่อการเรียน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองและคณะกรรมการศึกษาของ โรงเรียน ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง การจัดประสบการณ์เรียน
7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรรโครงสร้างกิจกรรมเสริม หลักสูตร

8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงาน เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยการนำกระบวนการบริหารงานประยุกต์ใช้ ซึ่งกระบวนการบริหารงาน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการเตรียมการเกี่ยวกับ หลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการ เตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร
2. ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการ

หลักสูตร และฝ่ายสนับสนุนตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้แสดงความคิดเห็นถึงภารกิจในการบริหาร หลักสูตรที่ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารจะต้องดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่างๆที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้สมบูรณ์และเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านหลักสูตร
2. การรวบรวมข้อมูลและสาระสนเทศเกี่ยวกับชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น
3. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
5. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
6. การประชุมชี้แจงการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ทราบถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นแกนกลางของหลักสูตรสถานศึกษา
7. การเตรียมการใช้หลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษามีความรู้ทั้งในด้านบุคลากรอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งบุคคลในชุมชนที่ร่วมดำเนินการ
8. การวางแผนติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การกระตุ้นเร่งเร้า สนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การกำกับติดตามที่มีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์
9. การวางแผนการประเมินการใช้หลักสูตร

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ได้บริหารจัดการหลักสูตร และการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
4. การดำเนินการใช้หลักสูตร
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

6. การสรุปผลการดำเนินงาน

7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา (Knowledge of Curriculum and Content) ประกอบด้วยสมรรถนะ

1. ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และหลักการของการศึกษาแห่งชาติ
2. ความรู้เกี่ยวกับทักษะเฉพาะหลักสูตรและทักษะการปฏิบัติ
3. ตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรวิชาเฉพาะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย

- 1.1 สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร

แกนกลางและท้องถิ่น

- 1.2 ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา

หลักสูตร

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยด้านหลักสูตรประกอบด้วยสมรรถนะดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร ประกอบด้วย

1.1 สาระความรู้

1.1.1 หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร

1.1.2 การนำหลักสูตรไปใช้

1.1.3 การพัฒนาหลักสูตร

1.2 สมรรถนะ

1.2.1 วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้

1.2.2 ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา

องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง ครูมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และหลักการของการศึกษาแห่งชาติ โดยสามารถสร้างพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน

ตาราง 3 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา

ตัวชี้วัด	นักการศึกษา/นักวิชาการ						
	วิจัย วังษิใหญ่ (2535)	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544)	กมล กุประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)
1. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	✓
3. นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากการสังเคราะห์จะเห็นว่า ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ประกอบด้วย

1. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
2. สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา
3. นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน
4. ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน ไว้ดังนี้ สมบูรณ์ ตันยะ (2524) ได้เสนอสมรรถภาพของครูที่จะทำให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ประสบผลสำเร็จเอาไว้ ของสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความต้องการความสนใจ ความพร้อมและ

ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ การจูงใจและการเสริมแรง

Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการเข้าใจผู้เรียนดังนี้

1. การเห็นคุณค่าในอาชีพตนเอง และการพัฒนาอาชีพ (Personal and Professional Values Professional Development) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 1.1 เห็นคุณค่า มีความเข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน
- 1.2 มีความเชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้
- 1.3 ให้ความสำคัญกับค่านิยมของชาติและสากล
- 1.4 การประเมินตนเอง
- 1.5 พัฒนาตนเอง
- 1.6 ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ
- 1.7 การปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน
- 1.8 เคารพกฎและตระหนักถึงความรับผิดชอบในงาน

2. เข้าใจผู้เรียน (Knowing the Student) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 2.1 มีความเข้าใจในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน
- 2.2 พิจารณาความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
- 2.3 เห็นคุณค่าของผู้เรียน
- 2.4 ชี้นำผู้เรียน

British Council (2009) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะการสอนของครูด้านการเข้าใจผู้เรียนไว้ดังนี้

ทักษะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Skill) หมายถึงความสามารถในการวางแผน การควบคุมและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนสนองความต้องการที่แตกต่างกันทางความสามารถ วัฒนธรรมของผู้เรียน

SEAMEO INNOTECH (2009) ได้เสนอกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 มีมติกำหนดกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเข้าใจผู้เรียนไว้ดังนี้

1. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

- 1.1 สนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย สะอาดเป็นระเบียบ
- 1.2 ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออาหารและเรียนรู้อย่างเป็นมิตร
- 1.3 จูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น

- 1.4 ส่งเสริมการรักษามาตรฐานระดับสูงของสมรรถนะการเรียนรู้
- 1.5 เคารพในความหลากหลายของผู้เรียน
- 1.6 คงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. การพัฒนาทักษะการจัดลำดับการคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills : HOTS)
 - 2.1 เตรียมสร้างทักษะและยุทธศาสตร์ HOTS
 - 2.2 พัฒนาทักษะ HOTS แก่ผู้เรียน
 - 2.2.1 พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 2.2.2 พัฒนาทักษะการคิดแบบพินิจพิเคราะห์
 - 2.2.3 พัฒนาทักษะการคิดเหตุผลตรรกะ
 - 2.2.4 พัฒนาทักษะแก้ปัญหาและตัดสินใจ
 - 2.3 เสริมสร้าง HOTS ในผู้เรียน
 - 2.4 ประเมิน HOTS ของผู้เรียน
3. ส่งเสริมการพัฒนาชีวิตและทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
 - 3.1 ให้ความรู้ สร้างทักษะและความถนัดรวมถึงค่านิยมของศตวรรษที่ 21
 - 3.2 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านการเรียนรู้เพื่อให้รู้จัก ความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม
 - 3.3 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านการเรียนเพื่อใช้ความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม
 - 3.4 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนเพื่อเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม
 - 3.5 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้อยู่อย่างมีความรู้ ทักษะ ความถนัดและค่านิยม
 - 3.6 ประเมินนักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความถนัด และค่านิยม 12 ประการ
4. การจัดสวัสดิการและภารกิจแก่นักเรียน ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
 - 4.1 แนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
 - 4.2 พัฒนาการให้คำปรึกษาและทักษะอื่นในแบบบูรณาการ
 - 4.3 จัดและสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมและหลักสูตรเสริม
 - 4.4 ช่วยเหลือนักเรียนในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

4.5 ดำเนินการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สารระความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะด้านการเข้าใจผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. จิตวิทยาสำหรับครู ประกอบด้วย

1.1 สารระความรู้

1.1.1 จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์

1.1.2 จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา

1.1.3 จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

1.2 สมรรถนะ

1.2.1 สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.2.2 ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็ม

ศักยภาพ

ตาราง 4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน

ตัวชี้วัด	นักการศึกษา/นักวิชาการ	สมบุรณ์ ต้นยะ (2524)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)
1. รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. ประเมินความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากการสังเคราะห์จะเห็นว่า ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน ประกอบด้วย

1. รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน
3. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน
4. ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน

ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สมบุรณ์ ต้นยะ (2524) ได้เสนอสมรรถภาพของครูที่เกี่ยวกับด้านกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. สมรรถภาพด้านการวางแผนการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ลำดับขั้นของเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดห้องเรียน แผนการสอนและบันทึกการสอน รวมทั้งนำมาประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินการวางแผนการเรียนการสอนเพื่อให้ดำเนินไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม

2. สมรรถภาพด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำเข้าสู่บทเรียน การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน การใช้คำถาม การสอนซ่อม เสริม การเล่นเกม การสรุปบทเรียน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อม ระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

3. สมรรถภาพด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งความสามารถในการสร้าง จัดทำ บำรุงรักษา และการใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อม พัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน

Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบ สมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Process) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 1.1 การวางแผนการเรียนรู้
- 1.2 การเตรียมวัสดุ
- 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
- 1.4 การจัดกิจกรรมพิเศษ
- 1.5 จัดการศึกษาที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.6 การจัดการเวลา

1.7 การจัดการพฤติกรรม

British Council (2009) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะการสอนของครูกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Course and Session) หมายถึง มีความสามารถในการจัดเตรียมหลักสูตรและจัดให้เหมาะสมในแต่ละวัตถุประสงค์ และใช้กระบวนการ วิธีการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
2. ทักษะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Skill) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การควบคุมและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนสนองความต้องการที่แตกต่างกันทางความสามารถ วัฒนธรรมของผู้เรียน
3. ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างอิสระ (Promoting Lerner Autonomy) หมายถึง ความสามารถในการประเมินความต้องการของผู้เรียนด้วยกลยุทธ์และวิธีที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ตามความมุ่งหมายของผู้เรียนอย่างอิสระ และความสามารถในการช่วยให้ผู้เรียนปรับลักษณะการเรียนรู้และกลยุทธ์เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ที่ดี

SEAMEO INNOTECH (2009) ได้เสนอกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 มีมิติกำหนดกรอบสมรรถนะของครูกระบวนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน
 - 1.1 ประเมินความต้องการเรียนรู้ที่มีอยู่จริง
 - 1.2 จัดระบบของวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมถึงความรู้ ทักษะ ความถนัดและค่านิยม
 - 1.3 จัดเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและระยะเวลา
 - 1.4 จัดเตรียมแผนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน
 - 1.5 เลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับรายวิชาและระดับของผู้เรียน
 - 1.6 เลือกอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
 - 1.7 กำหนดมาตรการการประเมินผลที่เหมาะสม
 - 1.8 นำผลการประเมินผู้เรียนและข้อคิดเห็นของผู้สอนมาพัฒนาแผนการสอน
2. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
 - 2.1 สนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย สะอาดเป็นระเบียบ
 - 2.2 ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออาทรและเรียนรู้อย่างเป็นมิตร
 - 2.3 จูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น

2.4 ส่งเสริมการรักษามาตรฐานระดับสูงของสมรรถนะการเรียนรู้

2.5 เคารพในความหลากหลายของผู้เรียน

2.6 คงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. การพัฒนาและใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน

3.1 แสวงหาทักษะและความรู้การใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

3.2 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน

3.3 ใช้สื่อระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

3.4 บูรณาการ ICT กับการเรียนการสอน

3.5 ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

ดวงกมล สีนเพ็ง (2553) กล่าวว่า บทบาทของครูกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้แก่

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม สังคม และการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นกรอบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตาม ขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

1.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการ กิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่าง สอดคล้องเชื่อมโยงกัน

1.5 มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และ ปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

- 1.6 ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำ ไปปรับปรุง/พัฒนา
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้
- 2.1 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน
- 2.4 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
- 2.5 ใช้แหล่งเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้
- 2.6 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน
3. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้
- 3.1 ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.2 สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
- 3.3 ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สารระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเกี่ยวกับด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยสมรรถนะดังต่อไปนี้
1. การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย
- 1.1 สารระความรู้
- 1.1.1 หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้
- 1.1.2 ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้
- 1.1.3 การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 1.1.4 การจัดการชั้นเรียน
- 1.1.5 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 1.2 สมรรถนะ

1.2.1 สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง

1.2.2 สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ตาราง 5 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัด	นักการศึกษา/นักวิชาการ						
	สมบูรณ ์ ต้นยะ (2524)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	ดวงมดล สิ้นเพ็ง (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)
1. มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผล ประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากการสังเคราะห์จะเห็นว่า ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ประกอบด้วย

1. มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผล ประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย
6. มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน
7. มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมา

ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้

สมบุรณ์ ตันยะ (2524) ได้เสนอสมรรถภาพของครูด้านการวัดและประเมินผลได้แก่

1. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผล เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังผ่านกระบวนการเรียนการสอนไปแล้วมากน้อยเพียงใด

Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูด้านการวัดและประเมินผลดังนี้

1. ตรวจสอบและประเมินผลการ เรียนรู้และพัฒนา (Monitoring and Evaluation of Learning and Development) ประกอบด้วยสมรรถนะ
 - 1.1 กำหนดวิธีการและเทคนิคในการทดสอบและประเมินผล
 - 1.2 การทดสอบผลการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน
 - 1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมาย สะท้อนผลการเรียนของผู้เรียนและพัฒนา

1.4 ทบทวนกระบวนการเรียนการสอนจากผลที่ได้

British Council (2009) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะการสอนของครูด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย

1. การวัดประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment and Evaluation of learning) หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบ การวางแผน และเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินในกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงสะท้อนผลการประเมินให้ผู้เรียนได้รับทราบ

SEAMEO INNOTECH (2009) ได้เสนอกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 มีมติกำหนดกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้

ดังนี้

1. วัดและประเมินพฤติกรรมผู้เรียนประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ

- 1.1 คำนวณความรู้/ทักษะเกี่ยวกับการทดสอบและประเมินผล
- 1.2 พัฒนาความรู้และรวบรวมเครื่องมือสำหรับการประเมิน
- 1.3 ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดที่เหมาะสม
- 1.4 นำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553) กล่าวว่า บทบาทของครูในการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่

1. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จากเดิมเป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนมาเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นกรอบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในด้านการวัดและประเมินผลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้
 - 1.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน
 - 1.2 สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม
 - 1.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
 - 1.4 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเกี่ยวกับด้านการวัดและประเมินผลประกอบด้วยสมรรถนะดังต่อไปนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 1.1 สาระความรู้
 - 1.1.1 หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ของผู้เรียน

- 1.1.2 ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล
- 1.2 สมรรถนะ
 - 1.2.1 สามารถวัดและประเมินผลได้

1.2.2 สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

ตาราง 6 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัด	นักการศึกษา/นักวิชาการ	สมบูรณ ์ ต้นยะ (2524)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)
1. มีระเบียบการวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากการสังเคราะห์จะเห็นว่า ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย

1. มีระเบียบการวัดและประเมินผล
2. มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
4. มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ
5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้

Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูในด้านการพัฒนาตนเองดังนี้

1. การเห็นคุณค่าในอาชีพตนเอง และการพัฒนาอาชีพ (Personal and Professional Values Professional Development) ประกอบด้วยสมรรถนะ

- 1.1 เห็นคุณค่า มีความเข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน
- 1.2 มีความเชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้
- 1.3 ให้ความสำคัญกับค่านิยมของชาติและสากล
- 1.4 การประเมินตนเอง
- 1.5 พัฒนาตนเอง
- 1.6 ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ
- 1.7 การปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน
- 1.8 เคารพกฎและตระหนักถึงความรับผิดชอบในงาน

British Council (2009) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะการสอนของครูเกี่ยวกับด้านการพัฒนาตนเองประกอบด้วย

1. การทำงานเป็นทีม (Team Working) หมายถึง สามารถทำงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุผลร่วมกัน
2. การให้บริการ (Customer Service Orientation) หมายถึง ให้ความสำคัญและเต็มใจให้บริการแก่ผู้เข้ารับบริการ และให้บริการสนองความต้องการอย่างมีคุณภาพ
3. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวในการทำงานในสถานการณ์ที่แตกต่าง ทั้งส่วนตัวและเป็นกลุ่ม แม้จะมีปัญหาที่คาดไม่ถึงแต่จะต้องไม่ย่อท้อ

SEAMEO INNOTECH (2009) ได้เสนอกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 มีมติกำหนดกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้

1. การพัฒนาด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้
 - 1.1 วิเคราะห์เพื่อให้ทราบความต้องการในการพัฒนา
 - 1.2 จัดเตรียมแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพของแต่ละคน
 - 1.3 จัดกิจกรรมการพัฒนาด้านวิชาชีพ
 - 1.4 พิจารณาถึงความสอดคล้องของกิจกรรมการพัฒนาที่จัดขึ้นกับความต้องการ

1.5 มีการนำไปใช้ แบ่งปัน และเผยแพร่องค์ความรู้และทักษะที่ได้รับจาก
กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพและการศึกษาดูงาน

1.6 ทำหน้าที่พี่เลี้ยงแก่นักเรียน/ครูใหม่

1.7 ประเมินผลกระทบของกิจกรรมการพัฒนาด้านวิชาชีพที่จัดขึ้น

2. การสร้างเครือข่ายกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วย
ภาระงานและความสามารถเฉพาะ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมทักษะด้านการประชาสัมพันธ์

2.2 พัฒนาความเป็นหุ้นส่วนกับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

2.3 แบ่งปันความรับผิดชอบแก่ชุมชนในการจัดการศึกษาแก่นักเรียน

2.4 เข้าร่วมกิจกรรมด้านสังคมกับชุมชน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้
และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู เกี่ยวกับด้านการพัฒนาตนเองซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ
ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นครู ประกอบด้วย

1.1 สาระความรู้

1.1.1 ภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู

1.1.2 การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู

1.1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู

1.1.4 การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู

1.1.5 การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

1.2 สมรรถนะ

1.2.1 รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิด
วิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้

1.2.2 แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง

1.2.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

1.2.4 มีจิตวิญญาณความเป็นครู

2. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 สาระความรู้

2.1.1 หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย

2.1.2 การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2.2 สมรรถนะ

2.2.1 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2.2 สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

3. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ประกอบด้วย

3.1 สาระความรู้

3.1.1 หลักกรรมมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต

3.1.2 คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู

3.1.3 จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

3.2 สมรรถนะ

3.2.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม

3.2.2 ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ตาราง 7 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง

ตัวชี้วัด	นักรศึกษา/นักวิชาการ	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	British Council (2009)	SEAMEO INNOTECH (2009)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556)
1. จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู	✓	✓	✓	✓	✓
2. มีผลงานวิจัย	✓	✓	✓	✓	✓
3. ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
4. ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓

จากการสังเคราะห์จะเห็นว่า ตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย

1. จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู

2. มีผลงานวิจัย
3. ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
4. ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงานที่มาจาก ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ คุณลักษณะของบุคคล และแนวคิดของครูที่จะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน

แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม

2.1 ความหมายของโปรแกรม

Barr and Keating (1990) กล่าวว่า โปรแกรมมีความหมายได้หลายแบบขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยทั่วไปคำว่าโปรแกรมใช้ใน 3 ความหมาย คือ

1. โปรแกรม หมายถึง หน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล
2. โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ (Series of Planned Intervention) เพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ
3. โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมที่วางแผนไว้ (Planned Activity) เพื่อเป้าหมายโดยเฉพาะ

สุวิมล ว่องวานิช (2544) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครู หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของครู

หรรษา สุขกาล (2543) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมไว้คือ แผนที่วางไว้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมาย ภายใต้บริบทของสถาบัน

อუნตา นพคุณ (2546) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมไว้คือ งานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และได้กล่าวถึงความแตกต่างกันของคำว่าโปรแกรมและโครงการไว้ว่าโปรแกรมคืองานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องส่วนโครงการจะมีลักษณะที่เป็นงานเฉพาะกิจตามความจำเป็นในสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่ถ้าหากโครงการมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ยาวนานในกรณีเช่นนี้โครงการก็จะกลายเป็นโปรแกรม ดังนั้นระยะเวลาจึงจำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องมีการพัฒนา ประเมินผล เพื่อการคงอยู่ของกิจกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญของโปรแกรม

Chen (1990) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีโปรแกรมว่าเป็นการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเงื่อนไขที่จะทำให้เป้าหมายหรือผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้นได้ ทฤษฎีโปรแกรมประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ระบุถึงโครงสร้างของโปรแกรมที่ควรจะเป็นประกอบด้วยการจัดกระทำ (Treatments) ผลลัพธ์ (Outcomes) และกระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation Processes) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคุณค่าของโปรแกรมส่วนนี้จะถูกเรียกว่า “Normative Theory” ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ระบุถึงกลไกเชิงสาเหตุที่เชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกระทำของโปรแกรมกระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติและผลลัพธ์ส่วนนี้จะถูกเรียกว่า “Causative Theory” โดยที่ Normative Theory จะให้การชี้แนะเกี่ยวกับเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่จะต้องตรวจสอบหรือติดตามและการออกแบบและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกระทำส่วน Causative Theory จะระบุถึงประเด็นที่เกี่ยวกับการทำงานของโปรแกรมภายใต้สภาพการณ์ที่กำหนดและผลที่จะเกิดขึ้นจากโปรแกรม

Rogers (2000) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีโปรแกรมเป็นการสร้างโมเดลที่เป็นไปได้เกี่ยวกับโปรแกรมถูกคาดหวังว่าจะทำงานอย่างไรเพื่อที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการซึ่งนักประเมินจะใช้ทฤษฎีนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินและใช้เป็นมาตรฐาน (Benchmark) ในการตัดสินประสิทธิผลของโครงการ

Boone (1992) ให้ความหมายของโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพ หมายถึง ผลของความร่วมมือระหว่างผู้เข้าร่วมโปรแกรมกับผู้พัฒนาโปรแกรมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผน การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการปฏิบัติการ การประชาสัมพันธ์ การประเมินผล รายงานผล และความรับผิดชอบต่อโปรแกรมได้ให้ความหมายของโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครุหมายถึง ระบบแผนโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่างๆที่ออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือครูให้ทำกิจกรรมกับเพื่อนร่วมงาน โดยทุกกิจกรรมล้วนมีแนวทางเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของครู

สรุปได้ว่า โปรแกรม คือ แผนหรือกิจกรรมที่มีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการพัฒนา ที่ออกแบบมาจากการนำเอาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร

2.2 องค์ประกอบของโปรแกรม

เจนจิรา คงสุข (2540) ได้กล่าวถึงโปรแกรม ประกอบด้วย หลักการ ความหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ

อํารง บัวศรี (2542) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของโปรแกรม ออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา (Educational Goals and Policies)
2. จุดมุ่งหมายโปรแกรม (Program Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์รายวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives)
7. กลยุทธ์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

สมิตรา พงศธร (2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของโปรแกรมประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย (Aims) เป้าหมาย (Goals) วัตถุประสงค์ (Objectives) เนื้อหาวิชา(Content) และ กิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities) หัวใจของหลักสูตรอยู่ที่กิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นเรื่องของการหล่อหลอม กำหนดประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน

โท คำลั่น (2551) ได้พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทาง สิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมพบว่า โปรแกรม ฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากส่วนประกอบของโปรแกรม ได้แก่ จุดมุ่งหมายกิจกรรม วิธีการอบรม เนื้อหาสาระ รวมทั้งวิธีการประเมินผล ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่เกิด จากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและปรับปรุงเนื้อหา และกิจกรรมให้ สอดคล้องกับสภาพการณ์และนโยบายเร่งด่วนของหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับแนวทางใน การประเมินคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ปริญญา มีสุข (2552) ได้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครูแบบมีส่วนร่วม ของครู ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ โครงสร้างเวลา คุณสมบัติของ ผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหาที่ใช้ เอกสารที่ใช้ การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม และการประเมินผล โปรแกรม

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553) ได้พัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูผู้นำการจัดการ เรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ โครงสร้าง การวัดและประเมินผลโปรแกรม

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2554) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรมที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล

ตาราง 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบ	เจนจิรา คงสุข (2540)	ดำรง บัวศรี (2542)	สมิตรา พงศธร (2550)	ไท คำถ่าน (2551)	ปริญา มีสุข (2552)	ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553)	สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์ (2554)	ความถี่	สรุปอันดับ
1. หลักการ	✓					✓		2	4
2. ความหมาย	✓							1	5
3. วัตถุประสงค์	✓	✓	✓			✓		4	3
4. การจัดห้องเรียน	✓							1	5
5. เนื้อหา	✓	✓		✓	✓	✓	✓	6	1
6. วิธีการดำเนินการ	✓			✓				2	4
7. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา		✓	✓					2	4
8. จุดมุ่งหมายโปรแกรม		✓	✓	✓			✓	4	3
9. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร		✓						1	5
10. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน		✓						1	5
11. กลยุทธ์การเรียนการสอน		✓	✓					2	4
12. การประเมินผล		✓		✓	✓	✓	✓	5	2

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบ	เจนจิรา คงสุข (2540)	ฉัตร บัวศรี (2542)	สุมิตรา พงศธร (2550)	ไทร คำถ่าน (2551)	ปริญญา มีสุข (2552)	ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553)	สุวัฒน์ จตุสุวรรณ์ (2554)	ความถี่	สรุปอันดับ
13. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน		✓						1	5
14. จุดประสงค์รายวิชา		✓						1	5
15. สภาพปัญหา					✓			1	5
16. โครงสร้างเวลา					✓			1	5
17. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม					✓			1	5
18. เอกสารที่ใช้					✓			1	5
19. การจัดการเรียนรู้ของโปรแกรม					✓			1	5
20. วิสัยทัศน์						✓		1	5
21. กระบวนการ						✓	✓	2	4
22. โครงสร้าง						✓		1	5

จากตาราง 8 เมื่อนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนำมาสังเคราะห์โดยมีวิธีการพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้กล่าวถึง พบว่า มีองค์ประกอบของโปรแกรม จำนวน 5 องค์ประกอบ แต่การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันได้แก่องค์ประกอบ 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) จุดมุ่งหมายโปรแกรม 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) การประเมินผล ส่วนองค์ประกอบที่เหลือ ได้นำไปจัดกลุ่มตามความสอดคล้องเพื่อนำไปสร้างเป็นองค์ประกอบให้ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ

2.3 การพัฒนาโปรแกรม (Program Development)

Knowles (1980) ได้นำเสนอการวางโปรแกรมการพัฒนาการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

- ขั้นที่ 1 การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นที่ 2 การจัดตั้งโครงสร้างองค์การสำหรับการวางแผน
- ขั้นที่ 3 การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นที่ 4 การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามโปรแกรม (การสรรหาและการฝึกอบรมการจัดการเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการเรียนรู้และกระบวนการ การปรึกษาทางด้านการศึกษาการงบประมาณ)
- ขั้นที่ 6 การออกแบบด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้
- ขั้นที่ 7 การประเมินผล และการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Styles (1990) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) ประกอบด้วย

1. การประเมินความต้องการ (Needs Assessment)
2. ตั้งวัตถุประสงค์ (Goal Setting)
3. การวางแผนตั้งทีมงาน (Planning Team)
4. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development)
5. การประเมินผล (Evaluation)
6. วิธีลงมือปฏิบัติ (Modes of Implementation)
7. การจัดการทรัพยากร (Resource Management)
8. การประเมินสิ่งแวดล้อม (Environment Assessment)

Barr and Keating (1990) กล่าวถึง รูปแบบการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) โดยเสนอรูปแบบ 5 ขั้นตอน เพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-step Model for Program Development) คือ

- ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)
 - 1.1 ประเมินความต้องการ
 - 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อมสถานศึกษา
 - 1.3 ประเมินทรัพยากร เช่น บุคลากร เงิน ทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาทีมวางแผน
- 2.2 การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และการประเมินผล

2.3 เลือกรูปแบบปฏิบัติ

2.4 ฝึกรวมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้

2.6 กำหนดเวลาที่ใช้จนสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ

3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-Assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไป หรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Boone (1992) ได้นำเสนอโปรแกรมการพัฒนาศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และขั้นตอนย่อย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผน

1.1 องค์กรและกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย

1.1.1 การทำความเข้าใจและยอมรับกับหน้าที่ขององค์กร คือ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมาย

1.1.2 การทำความเข้าใจและยอมรับกับโครงสร้างขององค์กรทางด้านบทบาทและความสัมพันธ์

1.1.3 การจัดการความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการองค์ทางการด้านการอำนวยความสะดวก การพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลและการตรวจสอบได้

1.1.4 การทำความเข้าใจและการยอมรับกับการทดสอบกรอบแนวคิดสำหรับการวางแผนโปรแกรม

1.1.5 การทำความเข้าใจและการยอมรับความต่อเนื่องของการปรับปรุงองค์กรต่อไป

1.2 การเชื่อมต่อองค์กรกับสาธารณะ

1.2.1 การระบุกลุ่มเป้าหมายขององค์กร

1.2.2 การระบุและการพบปะผู้นำของกลุ่มเป้าหมาย

1.2.3 การร่วมกันระบุ ประเมิน และวิเคราะห์ความต้องการโดยมุ่งที่

กลุ่มเป้าหมาย

2. การออกแบบและการนำไปใช้ ประกอบด้วย

2.1 การออกแบบโปรแกรม

2.1.1 การแปลงความต้องการอย่างเร่งด่วนเป็นความต้องการระดับมหภาค

2.1.2 การแปลงความต้องการระดับให้เป็นวัตถุประสงค์มหภาค

2.1.3 การชี้เฉพาะกลยุทธ์ทางการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.4 การชี้เฉพาะผลที่ตามมาในระดับมหภาคของโปรแกรม

2.2 การนำโปรแกรมที่วางไว้แล้วไปปฏิบัติ

3. การประเมินผลและการตรวจสอบ

3.1 การกำหนดและการวัดผลลัพธ์ของโปรแกรม

3.2 การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม

3.3 การใช้ข้อค้นพบจากการประเมินสำหรับการปรับปรุงโปรแกรมการ

เปลี่ยนแปลงองค์การ และสำหรับการตรวจสอบได้จากสาธารณะ องค์การที่เหนือขึ้นไปผู้ให้เงินทุน องค์การวิชาชีพ และรัฐบาล

Houle (1996) ได้นำเสนอการวางโปรแกรม การพัฒนาบุคลากร ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและระบุกิจกรรมที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 2 การตัดสินใจทางด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้

ขั้นที่ 3 การระบุวัตถุประสงค์และการปรับให้เหมาะสม

ขั้นที่ 4 การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมทางด้านทรัพยากร ผู้นำ วิธีการ ตาราง กำหนดการ ลำดับเรื่อง การเสริมแรงทางสังคม การทำให้อยู่ในรูปปัจเจกบุคคล บทบาทและเกณฑ์ ทางด้านประเมินผล และความชัดเจนของการออกแบบ

ขั้นที่ 5 รูปแบบที่ใช้มีความเหมาะสมกับแบบแผนของชีวิตที่ใหญ่กว่าทั้งด้านการ แนะนำผู้เรียน รูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้เรียน งบประมาณ การเงินที่สนับสนุน และการ ตีความหมาย

ขั้นที่ 6 นำแผนไปสู่ผลกระทบเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นในองค์การ ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์การ

ขั้นที่ 7 การวัดผลลัพธ์และการประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตาม กระบวนการของโปรแกรม

Caffarella (2002) ได้นำเสนอการวางแผนโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ใน หนังสือ ซึ่งประกอบไปด้วย 9 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างข้อมูลพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Knowles (1980)	Styles (1990)	Barr and Keating (1990)	Boone (1992)	Houle (1996)	Caffarella (2002)	วิโรจน์ สารรัตน์ (2550)	ความถี่	สรุปอันดับ
6. วิธีลงมือปฏิบัติ	✓	✓	✓					3	3
7. การจัดการทรัพยากร		✓						1	5
8. การประเมินสิ่งแวดล้อม		✓						1	5
9. การวางแผน	✓		✓	✓		✓		4	2
10. การประเมินหลังจบโปรแกรม	✓		✓				✓	3	3
11. การตัดสินใจเชิงบริหาร			✓					1	5
12. การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้	✓							1	5
13. การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับเรียนรู้	✓						✓	2	4
14. การออกแบบด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้	✓							1	5
15. การออกแบบและการนำไปใช้				✓	✓	✓		3	3
16. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและระบุกิจกรรมที่เป็นไปได้					✓			1	5
17. การตัดสินใจทางด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้					✓			1	5
18. รูปแบบที่ใช้มีความเหมาะสมกับแบบแผนของชีวิต					✓			1	5
19. นำแผนไปสู่ผลกระทบเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นในองค์กร					✓			1	5
20. การจัดลำดับแนวความคิดของโปรแกรม						✓		1	5
21. การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม						✓		1	5
22. การเตรียมการสำหรับถ่ายโอนการเรียนรู้						✓		1	5
23. การออกแบบแผนการสอน						✓		1	5
24. การประสานงานผู้เกี่ยวข้อง						✓		1	5
25. การศึกษาคุณค่าของโปรแกรม						✓		1	5

จากตาราง 9 เมื่อนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการนำมาสังเคราะห์โดยมีวิธีการพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้กล่าวถึง พบว่า มีองค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม จำนวน 7 องค์ประกอบ แต่การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูง ในที่นี้ใช้ความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไปได้แก่องค์ประกอบ 1) การประเมินความต้องการ 2) การวางแผน 3) ตั้งวัตถุประสงค์ 4) การออกแบบและการนำไปใช้ 5) วิธีลงมือปฏิบัติ 6) การประเมินผล 7) การประเมินหลังจบโปรแกรม ส่วนองค์ประกอบที่เหลือ ได้นำไปจัดกลุ่มตามความสอดคล้องเพื่อนำไปสร้างเป็นองค์ประกอบให้ครอบคลุมทั้ง 7 องค์ประกอบ

2.4 วิธีการพัฒนาสมรรถนะครู

การพัฒนาสมรรถนะครูในโรงเรียนอาจจะจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น พื้นฐานเดิมของครู ความต้องการของโรงเรียน ระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนา กำลังงบประมาณหรือการสนับสนุนของผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รูปแบบต่างๆ ไปของการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอาจจะจัดได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดอบรมเพิ่มเติม การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การบรรยาย หรือการให้ความรู้พิเศษเป็นครั้งคราว การนิเทศการศึกษา เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูว่า ควรพัฒนาใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการเป็นการพัฒนาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาวิชาชีพครู
2. ด้านเทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเป็นการพัฒนาเกี่ยวกับการสอนการบริหารการนิเทศ ฯลฯ
3. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นการพัฒนาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ ฯลฯ

การพัฒนาข้าราชการครูทั้ง 3 ด้านดังกล่าว จะต้องสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรหรือหน่วยงานต้นสังกัด นำไปสู่การพัฒนางานในหน้าที่และส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ซึ่งมีรูปแบบการพัฒนาและวิธีการพัฒนา ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาโดยสื่อทางไกล การพัฒนาเป็นรายบุคคล
2. วิธีการพัฒนา ได้แก่ ปฐมนิเทศ ประชุมอบรม/สัมมนา/Workshop ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อ แลกเปลี่ยนครู ครูแม่แบบ ศึกษาด้วยตนเองหยุดการทำงานชั่วคราวเพื่อทำการวิจัยค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ฝึกอบรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้สรุปประเด็นการพัฒนาบุคลากรจากการรายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องแห่งชาติ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนำร่อง รูปแบบที่คัดสรร ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ได้พัฒนาบุคลากรโดยวิธีการหลัก 3 วิธี คือ

1. การให้ความรู้ความเข้าใจในสาระของการปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ และการฝึกอบรม
2. การสร้างความตระหนักในความสำคัญของบทบาทภารกิจของครูโดยใช้กระบวนการสร้างความตระหนักในบทบาทและภารกิจของครู สรุปได้ 4 กระบวนการ คือ การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน การหมั่นประชุมวิเคราะห์บทบาทของตนเองเป็นนิจการ อำนวยความสะดวกด้านแหล่งข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนให้กำลังใจแก่ครู
3. การนิเทศ ซึ่งข้อค้นพบที่เด่นชัด คือ รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มชี้แนะและช่วยเหลือกันในลักษณะเพื่อนครูช่วยเพื่อนครู ซึ่งแต่ละคนต้องยอมรับการวิเคราะห์ และการแนะนำซึ่งกันและกัน

ทวิศักดิ์ เวียงสมุทร (2546) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาบุคลากรครูไว้ว่าการพัฒนาบุคลากรมีหลากหลายวิธี แต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อเสีย องค์กรหรือหน่วยงานจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรครูประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ

ทวี ศรีธรรมบุตร (2546) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาบุคลากรครูไว้ว่าการพัฒนาบุคลากรครูมีหลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับการคัดเลือกกิจกรรมหรือวิธีเหล่านั้นมาใช้ และควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ตลอดจนความต้องการที่แท้จริงของครู ว่ามีความต้องการวิธีการหรือกิจกรรมใดในการพัฒนา เพราะจะมีผลทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และตอบสนองความต้องการของครูด้วย

จันทรานี สงวนนาม (2547) ได้แบ่งวิธีการพัฒนาบุคลากรครู ออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1. การพัฒนาโดยการศึกษาเป็นวิธีการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ สติปัญญาให้แก่ครู ซึ่งต้องใช้เวลานานและลงทุนสูง
2. การพัฒนาโดยการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ และการมีทัศนคติที่ดีต่องาน ใช้ระยะเวลาสั้น บางครั้งอาจจัดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการของบุคคล
3. การพัฒนาในงาน เป็นการพัฒนาบุคลากรครูในหน่วยงาน โดยผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ได้ผู้บังคับบัญชามีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น

สุวรรณี ฐานิตสรณ์ (2548) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาบุคลากรครูไว้ว่ากิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรครูมีมากมาย และกิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องมุ่งต่อผลที่จะก่อให้เกิดการประสานงานและร่วมมือกัน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายตามความต้องการของหน่วยงานที่กำหนดไว้

1. การปฐมนิเทศ
2. การสร้างงาน
3. การมอบอำนาจให้ปฏิบัติ ให้รู้จักรับผิดชอบงาน
4. การสับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่
5. การหาพี่เลี้ยงช่วยสอนงาน
6. ให้ทำหน้าที่ผู้ช่วยสอนงาน
7. การให้รักษาการแทน
8. การให้สังเกตการณ์ทำงานในบางโอกาส
9. ส่งไปศึกษาดูงาน
10. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
11. ส่งเข้าประชุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน
12. จัดเอกสารทางวิชาการให้เพียงพอ
13. จัดให้มีคู่มือปฏิบัติงาน
14. การอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
15. ให้ทำการทดลองวิจัยโดยเฉพาะวิจัยในงานที่ทำอยู่ประจำ
16. ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
17. ให้มีการปรึกษางานก่อนเข้าทำงาน
18. ให้มีการนิเทศโดยหัวหน้างาน

จิโรจน์ สารรัตน์ (2548) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาครูว่า มีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการฝึกอบรม เป็นรูปแบบที่ใช้กันมาช้านานใช้กันค่อนข้างมาก แต่มีลักษณะถ่ายทอดความรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำจากภายนอก ซึ่งมักพบปัญหาในการนำเอาทักษะการเรียนรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน ปัจจุบันได้เน้นหลักการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาตนเองมากขึ้น
2. รูปแบบการสังเกตและการประเมิน ให้โอกาสครูได้สังเกต และมีข้อมูลย้อนกลับกับเพื่อนครูคนอื่น ๆ ซึ่งจะให้ผลดีทั้งต่อผู้สังเกตและผู้ถูกสังเกตด้วย
3. รูปแบบการพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของครูเอง รูปแบบนี้เชื่อว่า ครูคือผู้ที่ จะกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตัวเองที่ดีที่สุด สิ่งที่จะพัฒนานั้น มีความเกี่ยวข้องกับ

ประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง ดังนั้นในขั้นตอนการพัฒนาครูตามรูปแบบนี้ จะเริ่มต้นด้วยการระบุความต้องการจำเป็น การจัดทำแผน การปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผลงานตามแผน

4. รูปแบบให้ครูเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง รูปแบบนี้เชื่อว่า ครูในฐานะเป็น “ผู้เรียนรู้ที่เป็นผู้ใหญ่” จึงต้องการที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความสนใจในงานของเขา เชื่อว่าครูเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้กำหนดแนวทางการแก้ปัญหานั้นได้ดีที่สุด โดยความเชื่อเช่นนี้ จะทำให้ครูมีลักษณะกลายเป็นผู้วิจัย เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นผู้แสวงหาทางแก้ปัญหาหลักสูตรหรือการสอนของเขาเอง โดยจะเริ่มจากการกำหนดปัญหา การหาทางเลือกที่เป็นไปได้เพื่อแก้ปัญหา การรวบรวมข้อมูลหรือศึกษาปัญหาที่กำหนด การพัฒนาแผนดำเนินงานจากข้อมูลที่ศึกษาได้ การดำเนินการแก้ปัญหา และการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนการดำเนินงานนั้นอีก

5. รูปแบบการสืบเสาะค้นหา (Inquiry) ซึ่งอาจใช้ได้กับทั้งรายบุคคลหรือกับรายกลุ่ม เป็นรูปแบบที่ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือปัญหาของโรงเรียน โดยอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือวงจรคุณภาพ หรือเทคนิคการบริหารคุณภาพโดยรวมเป็นต้น

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2551) ได้เสนอรูปแบบและวิธีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้

1. การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพทั้งสมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ (Functional Competency) และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระ (Specificational Competency) ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

2. รูปแบบของการพัฒนามุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายที่มีคุณภาพตามที่ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สค.บศ) กำหนด ให้กระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อความสะดวกในการเข้ารับการพัฒนาของครู และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งที่เป็นองค์กรเครือข่ายบุคคล เครือข่าย และเครือข่ายทางไกล

3. วิธีการพัฒนาต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาของครู และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นวิธีการพัฒนาที่โรงเรียน/หน่วยงานเป็นฐาน (School Based Development/Insite Based Development) เป็นสำคัญวิธีการพัฒนาที่สำคัญได้แก่ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer group) การวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่ายการเข้ารับการอบรมหรือการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

4. การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายทางไกล

จากวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูทั้งในโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ อาจจะมีจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมเพิ่มเติม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การศึกษาดูงาน การนิเทศโดยหัวหน้างาน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น พื้นฐานเดิมของบุคลากร ความต้องการของโรงเรียน ระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนา กำลังงบประมาณ หรือการสนับสนุนของผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานมีศักยภาพในการทำงานส่งผลให้งานที่ปฏิบัติบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือกิจกรรมที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย โครงสร้างและเนื้อหา กิจกรรมการพัฒนา สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาดำเนินการ การประเมินผล โปรแกรม โดยมุ่งเน้นให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริง

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทางการศึกษา (2559) ได้จัดทำข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทในการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา และให้การสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน ซึ่งในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีวัฒนธรรมแหล่งเรียนรู้ ทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญมากมาย ซึ่งสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอนได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ โดยมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 84 โรงเรียน แยกขนาดโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนนักเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ แสดงดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงรายชื่อโรงเรียนแยกขนาดโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ลำดับที่	รหัสโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาดโรงเรียน
1	40012001	ขอนแก่นวิทยายน	4,426	ใหญ่*
2	40012002	กัลยาณวัตร	3,853	ใหญ่*
3	40012003	แก่นนครวิทยาลัย	4,187	ใหญ่*
4	40012004	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	506	กลาง
5	40012005	สวະถึพึทยาสรรรพ์	473	เล็ก
6	40012006	โคกสีพิทยาสรรพ์	453	เล็ก
7	40012007	นครขอนแก่น	2,108	ใหญ่
8	40012008	เทพศิรินทร์ ขอนแก่น	184	เล็ก
9	40012009	ขอนแก่นวิทยาลัย	129	เล็ก
10	40012010	สีหราชเดโชชัย	103	เล็ก
11	40012011	ขอนแก่นพัฒนศึกษา	204	เล็ก
12	40012012	ขอนแก่นวิทยายน 2	614	กลาง
13	40012014	ขอนแก่นวิทยายน 3	175	เล็ก
14	40012015	แก่นนครวิทยาลัย 2	239	เล็ก
15	40012016	ขามแก่นนคร	1,885	ใหญ่
16	40012019	ฝางวิทยายน	858	กลาง
17	40012021	ป่าหวายวิทยายน	74	เล็ก
18	40012022	ประชารัฐวิทยาเสริม	461	เล็ก
19	40022001	บ้านไผ่	3,016	ใหญ่*
20	40022002	บ้านลานวิทยาคม	604	กลาง
21	40022003	บ้านไผ่ศึกษา	128	เล็ก
22	40022004	บ้านไผ่พิทยาคม	605	กลาง
23	40022005	เป็อยน้อยศึกษา	515	กลาง
24	40022006	กุทองพิทยาลัย	101	เล็ก
25	40022007	มัญจาคีศึกษา	2,019	ใหญ่
26	40022008	คำแคนวิทยาคม	256	เล็ก
27	40022009	โคกนางามพิทยาสรรพ์	261	เล็ก
28	40022010	มัธยมโพนเพ็ก	108	เล็ก
29	40022011	เหล่าใหญ่นาขาววิทยาคม	91	เล็ก
30	40022012	ท่าศาลาประชานุสรณ์	102	เล็ก
31	40022013	ชนบทศึกษา	1,103	กลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับที่	รหัสโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาดโรงเรียน
32	40022015	ประชารัฐพัฒนาการ	118	เล็ก
33	40022016	โคกโพธิ์ไชยศึกษา	640	กลาง
34	40022018	บ้านแฮดศึกษา	457	เล็ก
35	40022019	หนองขามพิทยาคม	121	เล็ก
36	40032002	พล	1,536	ใหญ่
37	40032004	โสภณกเต็นประชาอุปถัมภ์	136	เล็ก
38	40032005	โนนข่าวิทยา	266	เล็ก
39	40032006	พลพัฒนศึกษา	113	เล็ก
40	40032007	แวงใหญ่วิทยาคม	616	กลาง
41	40032008	โนนสะอาดวิทยาคาร	289	เล็ก
42	40032009	แวงน้อยศึกษา	601	กลาง
43	40032010	ท่านางแนววิทยายน	461	เล็ก
44	40032011	ก้านเหลืองวิทยาคม	264	เล็ก
45	40032012	หนองสองห้องวิทยา	1,161	กลาง
46	40032013	ไทรคามวิทยา	183	เล็ก
47	40032014	เบญจมิตรวิทยา	154	เล็ก
48	40032015	ศรีหนองขาววิทยา	231	เล็ก
49	40032016	โนนศิลาวิทยาคม	618	กลาง
50	40032017	สันติพัฒนกิจวิทยา	124	เล็ก
51	40042001	น้ำพองศึกษา	2,804	ใหญ่*
52	40042002	ดงมันพิทยาคม	223	เล็ก
53	40042003	บัวใหญ่พิทยาคม	403	เล็ก
54	40042004	น้ำพองพัฒนศึกษา รัชมิ่งคลาสสิก	666	กลาง
55	40042005	พังทวยพัฒนศึกษา	218	เล็ก
56	40042007	ม่วงหวานพัฒนศึกษา	172	เล็ก
57	40042010	ลำน้ำพอง	144	เล็ก
58	40042011	บึงไทรพิทยาคม	146	เล็ก
59	40042012	บัวแก้วพิทยาคม	180	เล็ก
60	40042014	อุบลรัตน์พิทยาคม	1,200	กลาง
61	40042015	ศรีกระนวนวิทยาคม	3,150	ใหญ่*
62	40042016	ยางคำพิทยาคม	315	เล็ก
63	40042018	ทุ่งใหญ่รัตนศึกษา	464	เล็ก
64	40042019	เขาสวนกวางวิทยานุกูล	550	กลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับที่	รหัสโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาดโรงเรียน
65	40042021	ดงบังวิทยายน	41	เล็ก
66	40052001	หนองเรือวิทยา	2,519	ใหญ่*
67	40052002	จระเข้วิทยายน	371	เล็ก
68	40052003	มัธยมตลาดใหญ่วิทยา	110	เล็ก
69	40052004	ชุมแพศึกษา	3,085	ใหญ่*
70	40052006	จตุรมิตรวิทยาการ	1,000	กลาง
71	40052007	ข้าวเรียงศึกษา	152	เล็ก
72	40052008	ชุมแพพิทยาคม	332	เล็ก
73	40052009	หนองเสาเล้าวิทยาการ	248	เล็ก
74	40052010	ชุมแพวิทยายน	235	เล็ก
75	40052013	นาจานศึกษา	484	เล็ก
76	40052014	ผาขาววิทยายน	117	เล็ก
77	40052015	หนองตาไก้ศึกษา	206	เล็ก
78	40052016	ชำยางวิทยายน	130	เล็ก
79	40052017	ภูเวียงวิทยาคม	2,414	ใหญ่
80	40052018	กุดขอนแก่นวิทยาคม	519	กลาง
81	40052019	เวียงวงกตวิทยาคม	678	กลาง
82	40052020	เวียงนครวิทยาคม	531	กลาง
83	40052021	ภูผาม่าน	444	เล็ก
84	40052022	หนองนาคำวิทยาคม	734	กลาง

จากตาราง 10 สรุปได้ว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 84 โรงเรียน แยกขนาดโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนนักเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก จำนวน 51 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 20 โรงเรียน และขนาดใหญ่ จำนวน 13 โรงเรียน (*สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่)

กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา (2560) ได้สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ไว้ดังนี้

1. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการทดสอบ O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีกลุ่มสาระสังคมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 50 ในระดับ สพม.25 ส่วนกลุ่มสาระ

อื่นมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้งในระดับ สพม.25 ระดับจังหวัด ระดับสพฐ.และระดับประเทศ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด คือกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ทั้งในระดับสพม.25 ระดับจังหวัด ระดับสพฐ. และระดับประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.32 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 45.06$) แต่ต่ำกว่าผลการประเมินในระดับสพฐ. ($\bar{X} = 46.81$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 46.36$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังในระดับสพม.25 พบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.90 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 27.63$) แต่ต่ำกว่าผลการประเมินในระดับสพฐ. ($\bar{X} = 29.53$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 29.31$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 ต่ำกว่าปี 2558,ปี 2557 แต่สูงกว่าปี 2556 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.96 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 34.25$) และระดับสพฐ. ($\bar{X} = 35.12$) แต่ต่ำกว่าระดับประเทศ ($\bar{X} = 34.99$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 ต่ำกว่าทุกปีที่ผ่านมา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.94 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 47.68$) แต่ต่ำกว่าผลการประเมินในระดับสพฐ. ($\bar{X} = 49.34$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 49.00$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.96 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 30.27$) แต่ต่ำกว่าผลการประเมินในระดับ สพฐ. ($\bar{X} = 31.39$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 31.80$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา

2. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการประเมิน O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่ามีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 50 ทั้งในระดับสพม.25 ระดับจังหวัด ระดับสพฐ. และระดับประเทศคือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าร้อยละ 50 ในระดับสพม.25 ระดับจังหวัด ระดับสพฐ.และระดับประเทศ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.67 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 50.64$) แต่ต่ำกว่าผลการประเมินในระดับสพฐ. ($\bar{X} = 53.09$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 52.29$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา กลุ่มสาระการ

เรียนคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 23.10 ซึ่งต่ำกว่าผลการประเมิน ในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 23.45$) ระดับสพฐ. ($\bar{X} = 24.90$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 24.88$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 ต่ำกว่าปี 2558 แต่สูงกว่าปี 2557 และปี 2556 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.78 ซึ่งต่ำกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 30.88$) ระดับสพฐ. ($\bar{X} = 31.77$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 31.62$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 ต่ำกว่าปี 2556 แต่สูงกว่าปี 2557 และปี 2558 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.68 ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 34.66$) แต่ต่ำกว่าผลการประเมินในระดับ สพฐ. ($\bar{X} = 36.17$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 35.89$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 สูงกว่าปี 2556 แต่ต่ำกว่าปี 2557 และปี 2558 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 25.77 ซึ่งต่ำกว่าผลการประเมินในระดับจังหวัดขอนแก่น ($\bar{X} = 26.12$) ระดับสพฐ. ($\bar{X} = 27.35$) และระดับประเทศ ($\bar{X} = 27.76$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน 3 ปี ย้อนหลังในระดับสพฐ.25 พบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2559 สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา

จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของโรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้สรุปข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1.1 ครูผู้สอนควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่างๆ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล นำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย พัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการและการคิด

1.2 ควรศึกษาการประเมินและนำผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ไปวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพที่กำหนดไว้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวัดประเมินผล สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

1.4 ควรพัฒนาการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดทำวิจัยในชั้นเรียนรวมถึงการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.5 นำผลการวิจัยในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

- 2.1 วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและโรงเรียน เพื่อหาแนวทางละวิธีการในการส่งเสริม ให้โรงเรียนกำหนดเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระและรายสาระของโรงเรียน
- 2.2 วิเคราะห์ผลการประเมินของเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รายโรงเรียนและสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ สรุปเป็นจุดอ่อน จุดแข็ง และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน
- 2.3 ประเมินทบทวนการพัฒนาตามเกณฑ์ และตัวบ่งชี้ที่กำหนดพร้อมทั้งจัดกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมค้นหาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมของโรงเรียน
- 2.4 ควรใช้ข้อมูลสารสนเทศ จากผลการประเมินในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2.5 ควรนิเทศ กำกับ ติดตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- 2.6 ควรวางแผน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น
- 2.7 ระดมทรัพยากรเพื่อปรับปรุง พัฒนา ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน
- 2.8 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการให้มากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มานิตย์ นาคเมือง (2552) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย และการสร้างร่วมมือกับชุมชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านสองตา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 3 ส่วน คือ องค์ประกอบแรก สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน 5 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะการจัดการ

เรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์สังเคราะห์ และการวิจัย และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน องค์ประกอบที่ 2 หลักการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน 5 หลักการ คือ หลักการมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ หลักการสนองความต้องการของผู้รับการพัฒนา หลักการความยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการพัฒนา และหลักการความแตกต่างระหว่างบุคคล และองค์ประกอบสุดท้ายกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน 5 ขั้นตอน คือ การสร้างความต้องการในการพัฒนาการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา การวางแผนการพัฒนา การดำเนินการพัฒนา และการประเมินผลการพัฒนา ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์เฉลี่ยอยู่ในระดับมากในทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านที่มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยองค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน มีผลการประเมินสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 2 หลักการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน มีผลการประเมินต่ำสุด อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553) วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อสร้างและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานและประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินทักษะการเป็นครูผู้นำและแบบประเมินตนเองในการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการโครงสร้าง และการวัดและประเมินผล โปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจประสบการณ์เดิม ขั้นวางแผนร่วมกัน ขั้นสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด ขั้นประยุกต์แนวคิด ขั้นนำไปปฏิบัติ ขั้นนิเทศติดตามประเมินผลขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรง และขั้นสัมมนาเสริมสร้างความเข้มแข็ง ผลการทดลองใช้โปรแกรมพบว่า โปรแกรมมีประสิทธิผลโดยครูที่ได้รับการพัฒนาตามโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วราพร ศรีไทย (2554) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธาณี เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่ง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษายุทธธาณี เขต 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 372 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนจำแนกตามเพศระดับชั้น ขนาดของโรงเรียนและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ที่สอนระดับ มัธยมศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนเพศหญิง ในโรงเรียนขนาดกลางที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่า 2.0 และ 2.51-3.00 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับสมรรถนะของครู คณิตศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีเพศ ระดับชั้น ขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความ คิดเห็นด้วยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษา ด้านความรู้และด้านทักษะ ไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ สมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาด้านคุณลักษณะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ โดยนักเรียนชายมีความคิดเห็นด้วย มากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน 2.51 - 3.00 มีความคิดเห็นด้วย มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00, 3.01-3.50 และ 3.51-4.00 และนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับสมรรถนะ ของครูคณิตศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชัชวาล เจริญบุญ (2554) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนใน จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ประกอบด้วย แบบวัดการพัฒนาครู แบบวัดเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ แบบวัดความพึงพอใจในงานของครู และแบบวัดคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ระยะที่ 2 ประกอบด้วย กล้องถ่ายวิดีโอ เทปบันทึกเสียง กระดาษปากกาเคมี และแบบประเมินความเหมาะสม รูปแบบการพัฒนาครู และระยะที่ 3 ประกอบด้วยแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบสอบถามพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนโดยนักเรียน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบสอบถาม พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโดยครูวิชาการโรงเรียน และ แบบประเมินความพึงพอใจในการทำงานของครู ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาครู คือ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับ

การประชุม อบรม และสัมมนา และปัจจัยด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ คือ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม มี 7 กิจกรรมประกอบด้วย ด้านการพัฒนาครู 3 กิจกรรม คือ ประชุมเชิงปฏิบัติการ การผลิตสื่อ นวัตกรรมการศึกษาดูงาน การประชุมทบทวนความรู้ นำเสนอผลการพัฒนางาน เดือนละ 1 ครั้ง และด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ 4 กิจกรรม คือ การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร การอบรมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลและการสรุปผล และจากการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคามพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มทดลองทำคะแนนแบบทดสอบก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครู โดยนักเรียนและครูวิชาการผลปรากฏว่า ครูผู้สอน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและผลการประเมินความพึงพอใจในงานของครู พบว่า ครูมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ชานนท์ เศรษฐแสงศรี (2555) ได้ศึกษาระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูใน 4 โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 204 คนและจากการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน และกลุ่มครูผู้ร่วมพัฒนาอีก จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสอบถามวัดระดับคุณลักษณะการปฏิบัติของครูด้านสมรรถนะตามมาตรฐานการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจของครูผู้ร่วมพัฒนาต่อระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ร่วมพัฒนาวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์กรประกอบสมรรถนะที่ต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน 8 สมรรถนะ คือ สมรรถนะการประมวลรายวิชามาทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาค และตลอดภาค สมรรถนะการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สมรรถนะการเลือกใช้พัฒนา และสร้างสื่อ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สมรรถนะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล สมรรถนะการวัดและประเมินผลได้ตามสภาพเป็นจริง สมรรถนะการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรสมรรถนะการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และสมรรถนะการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 ระยะ คือ การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนพัฒนา การนำพาสู่การปฏิบัติ และการเร่งรัดติดตามประเมินผล ซึ่งจากการ

นำระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้ในการพัฒนาครู พบว่าการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการตามสมรรถนะที่ต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพครู มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด ครูมีการพัฒนาสมรรถนะตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด ครูผู้ร่วมพัฒนามีความพึงพอใจต่อระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูทุกขั้นตอน อยู่ในระดับมากที่สุด และครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่หลากหลายและนักเรียนมีความพึงพอใจในวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ร่วมพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Tillema (2003) ได้วิจัยการตรวจสอบการประเมินการปฏิบัติงานในองค์การการสร้างมาตรฐานคุณภาพสำหรับการประเมินสมรรถนะ สรุปว่าการประเมินสมรรถนะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ การตรวจสอบสมรรถนะต้องกระทำอย่างละเอียดและระมัดระวังในการใช้เครื่องมือการประเมิน วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อค้นหาการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนากระบวนการคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องวิธีดำเนินการโดยการสำรวจเกณฑ์คุณภาพเพื่อการพัฒนาการสร้างเครื่องมือการประเมินการพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานและการนำไปทดลองประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานในสถาบันหลายแห่ง ข้อค้นพบจากการวิจัยได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานตามเป้าหมายและส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรและองค์การในอนาคตรวมทั้งผลการประเมินสามารถนำไปทบทวนคุณภาพของเครื่องมือการประเมินสมรรถนะ

Allinson (2006) ได้วิจัยเรื่อง “องค์ประกอบทรัพยากรมนุษย์สมรรถนะทางเทคโนโลยีของครู” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพยากรณ์สมรรถนะทางเทคโนโลยีของครู โดยการทดสอบองค์ประกอบที่นำสู่เบื้องหลังของประสบการณ์ทางเทคโนโลยี องค์ประกอบเกี่ยวกับเศรษฐกิจ-สังคมสถานะของโรงเรียนประจำอำเภอจากการศึกษาของพวกเขาที่เกี่ยวข้องกับครู จำนวนเฉลี่ยของการเรียนการสอนปีที่ผ่านมา ค่าเฉลี่ยของจำนวนชั่วโมงของการพัฒนามืออาชีพเกี่ยวกับเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับประสบการณ์เบื้องหลังของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีที่บ้านและโรงเรียน ครูฝึกสอนมีประสบการณ์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความมั่งคั่งของอำเภอและการบูรณาการทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าเบื้องหลังทางเศรษฐกิจและสังคมก่อให้เกิดความสามารถ ของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี ในฐานะที่เป็นสถาบันทางการศึกษาค้าวไปข้างหน้าด้วยการเตรียมโปรแกรม ความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับเบื้องหลังเทคโนโลยีใช้เป็นตัวบ่งชี้โดยตอบสนองความสัมพันธ์ การเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่บ้าน การสอนคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียน และจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่เหมาะสมของการใช้เวลาในโรงเรียน การทดสอบองค์ประกอบที่ดีที่สุด

ของการพยากรณ์สมรรถนะทางเทคโนโลยีของนักเรียนมีนัยสำคัญสำหรับครูในอนาคต ผู้นำในมหาวิทยาลัยการบริหารชั้นปีที่ 12 คณะของวิทยาลัยและคณะในวิทยาลัยของนักเรียน บางทีแนวโน้มการสร้างสำหรับความรู้คุณลักษณะทางเทคโนโลยีที่บูรณาการในการฝึกอบรมสมรรถนะครูทางเทคโนโลยีความท้าทายของการเตรียมครูในอนาคตที่จะต้องบูรณาการเทคโนโลยีตั้งแต่เล็กน้อยจนระบุคุณลักษณะสมรรถนะทางเทคโนโลยี

Ozcelik and Ferman (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ผลลัพธ์และความสำคัญในการทำงานในประเทศตุรกีบทความนี้เป็นการศึกษาตรวจสอบจุดหมายของสมรรถนะที่มีส่วนในการจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management : HRM) ในองค์การรวมทั้งการทบทวนเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามมุมมองต่างๆในเรื่องของสมรรถนะและหลักฐานที่สังเกตได้บางอย่างกรอบของสมรรถนะใหม่ได้มีการพัฒนาดีขึ้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวิจัยเน้นการยืนยันการนำสมรรถนะไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทักษะและอุปนิสัยในองค์การต่าง ๆ สิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้มีสิ่งที่ท้าทายเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะที่แตกต่างของบุคคลและความแตกต่างทางวัฒนธรรม การทำงานของแต่ละท้องถิ่นและประเทศอย่างไรก็ตามหากมีการจัดการที่เหมาะสม สมรรถนะก็สามารถสร้างเสริมงานและมีการพัฒนาจนสามารถบรรลุได้ทั้งความต้องการขององค์การและบุคคล

Cho (2007) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูภาษาอังกฤษที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเด็กวัยรุ่นในไต้หวัน โดยทำการศึกษาจากครูที่สอนภาษาอังกฤษในไต้หวันจำนวน 154 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม คำถามที่ใช้มี 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครูที่สอนภาษาอังกฤษพบว่า ครูที่สอนภาษาอังกฤษในไต้หวันมีสมรรถนะที่สามารถจัดกลุ่มจากสูงไปต่ำได้ทั้งหมด 17 สมรรถนะ คือ การมีพรสวรรค์ในภาษาอังกฤษ การเป็นคนที่มีชื่อเสียง การฝึกฝน ทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน การประเมินผลการเรียน ความรู้ในพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน ความรู้ในด้านการสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาหลักสูตรที่มีความชำนาญในการสอน TESOL (Teaching English to Speaking of Other Languages) การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนวัฒนธรรมการใช้ภาษาตั้งแต่เริ่มสอน การสืบค้นและหาความรู้ ความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก และภาษาที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

Hamdan and Hes (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การทดสอบสมรรถนะการสอนของครูชาวมาเลเซียในโรงเรียน เป้าหมายหลักของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสมรรถนะการสอนและบุคลิกลักษณะเด่นของครู 309 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาในเมืองยะโฮร์บาฮารูห์ ขอบเขตของสมรรถนะที่ศึกษา ประกอบด้วย ทักษะการสอน การให้ความสำคัญกับโรงเรียนนักเรียนและตัวเอง จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ ศึกษาระดับสมรรถนะการสอนของครูในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ทักษะการสอน ประสิทธิภาพ ความเป็นมืออาชีพ และการบริหารจัดการในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาลักษณะเด่นของสมรรถนะการสอน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการสอนและความสำเร็จของสถานศึกษา และข้อมูลภูมิหลังระหว่างครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากอำเภอต่าง ๆ ของเมืองยะโฮร์ บารู ประเทศมาเลเซีย วิธิตำเนินการวิจัยเป็นแบบพรรณนา โดยใช้การอธิบายปรากฏการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับประชากรจำนวนมาก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเมืองยะโฮร์ บารู จำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถาม ซึ่งทำการทดลองตลอด 4 สัปดาห์ ของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2008/2009 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอน A เป็นข้อมูลทางสถิติมีทั้งหมด 6 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ประสบการณ์ในการสอน คุณวุฒิและวิชาที่สอน ตอน B เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะครู มีทั้งหมด 45 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อประเมินลักษณะสมรรถนะของครู 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการให้ความสำคัญกับโรงเรียน นักเรียนและตัวเองทักษะของสมรรถนะแบ่งเป็น ความรู้ในรายวิชา ความมั่นใจในการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียนการทันต่อข้อมูลข่าวสาร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประสิทธิภาพในการสอน

Suhail Mahmoud AL-Zoubi and Majdoleen Sultan Bani Abdel Rahman (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ ผลของโปรแกรมการฝึกอบรมในการปรับปรุงสมรรถนะการเรียนการสอนของครูการศึกษาพิเศษในประเทศจอร์แดน ” วัตถุประสงค์เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมขึ้นอยู่ กับความสามารถ การเรียนการสอนและวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ในการปรับปรุงความสามารถของ ทรัพยากรทางการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอน 50 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน กลุ่มทดลองได้สัมผัสกับโมดูลโปรแกรมการฝึกอบรมส่วนกลุ่มควบคุมได้สัมผัสโปรแกรมการฝึกอบรมทั่วไปเครื่องมือประกอบด้วย การสังเกตให้คะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมมีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นในการปรับปรุงความสามารถทักษะมนุษย์สัมพันธ์ส่วนบุคคลและสมรรถนะความเป็นมืออาชีพเป็นที่ปรึกษาของนักเรียน การให้บริการสนองความต้องการของผู้เรียนมีความแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพราะเมื่อครูมีการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จะส่งผลให้ครูผู้สอนนั้นมีผลการปฏิบัติการสอนที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลต่อผู้เรียนให้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของชาติ ดังนั้น การศึกษา การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเร่งด่วนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาครูไทยในยุคปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

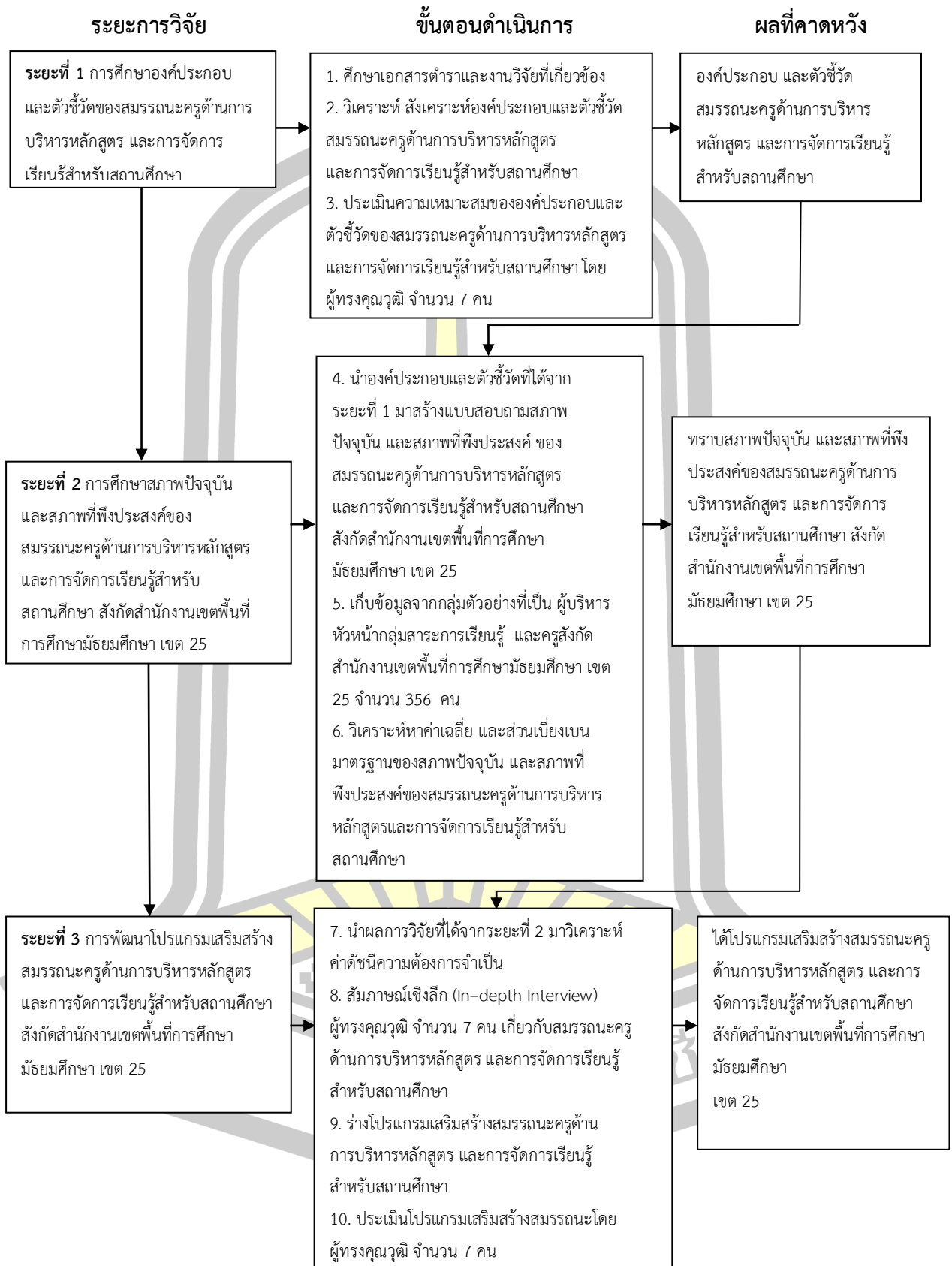
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ครั้งนี้เป็น การวิจัยและพัฒนา (Research and Devolvement) โดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงโดยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 การศึกษาดำรงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

1.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีบทบาทในการให้ข้อชี้แนะคำแนะนำและประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1) เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 คน

2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

3) เป็นครูสายผู้สอนสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านหลักสูตรและการสอน และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) ดร.อารยา ปิยะกุล อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4) ดร.ตุจเดือน ไชยพิชิต อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5) นายสมบัติ คุ้มครอง วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

6) นางสมคิด ภูมดี ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

7) นายเกียรติภูมิ พูลพัฒน์ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 1 ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

3.2.2 นำผลการศึกษาที่ได้จากข้อ 3.2.1 มาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

3.2.3 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์มาสร้างเป็นแบบประเมิน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินจำนวน 7 คน

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดหลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

4.2 บันทึกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในแบบบันทึก

4.3 ทำการวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

4.4 นำสาระสำคัญที่สรุปได้มาทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

4.5 นำแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

4.6 นำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิไปจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดกระทำโดยการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบประเมิน ตรวจให้คะแนนเป็นรายชื่อและนำมาแจกแจงคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความเหมาะสม	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	เหมาะสมในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	เหมาะสมในระดับ มาก
2.51 – 3.50	เหมาะสมในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	เหมาะสมในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	เหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

5.3 เลือกองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จากผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำผลการวิจัยจากระยะที่ 1 องค์กรประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มาใช้เพื่อการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 4,160 คน จาก 84 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 356 คน จาก 22 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ, 2558 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan, 1970) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

2.2.1 แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด จากทั้งหมด 84 โรงเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา, 2559)

1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน จำนวน 51 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1,200 คน จำนวน 20 โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนมากกว่า 1,200 คน จำนวน 13 โรงเรียน

2.2.2 จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้น และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ, 2553 ; อ้างอิงมาจาก Yamane, 1973) ของโรงเรียนทั้งหมดที่แยกตามขนาด จะได้โรงเรียนในแต่ละขนาดเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 โรงเรียน รวม 104 คน แยกเป็นผู้บริหาร 13 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 39 คน และครู 52 คน
 2. โรงเรียนขนาดกลาง ใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน รวม 80 คน แยกเป็นผู้บริหาร 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 15 คน และครู 60 คน
 3. โรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 เนื่องจากมีจำนวนน้อย จำนวน 4 โรงเรียน รวม 172 คน แยกเป็นผู้บริหาร 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน และครู 160 คน
- จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดแสดงดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2

ขนาด โรงเรียน	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	จำนวน โรงเรียน	จำนวนประชากร				จำนวน โรงเรียน (25%)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้บริหาร	หัวหน้า กลุ่ม สาระ	ครู	รวม		ผู้บริหาร	หัวหน้า กลุ่ม สาระ	ครู	รวม
เล็ก	51	70	408	618	1,096	13	13	39	52	104
กลาง	20	51	160	755	966	5	5	15	60	80
ใหญ่	13	63	104	1,931	2,098	4	4	8	160	172
รวม	84	184	672	3,304	4,160	22	22	62	272	356

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 นี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 25 แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list) เรื่องเกี่ยวกับ ขนาดโรงเรียน สถานะ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Type) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและขอข่าย
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ
Rating Scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3.2.3 ร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามองค์ประกอบและ
ตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่ได้จาก
ผลการวิจัยในระยะที่ 1

3.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน โดยพิจารณาความ
เหมาะสมของข้อความ (หาความเที่ยงตรง : Validity) และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
ลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) รวมทั้งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขโดยมี
เกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 1 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำ
กว่าระดับปริญญาโททางด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา หรือด้านการวัดผล

2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

3) เป็นศึกษานิเทศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

4) เป็นครูสายผู้สอนสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 คน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านหลักสูตรการวิจัยและประเมินผลการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) นายธงชัย ศรีเคนา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3) นายสุริยันต์ เหล่ามะลิก วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกโพธิ์ไชยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4) นางสาวรัศมี ภูกันตาน วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

5) นางบรรดล ภูบานเข้า วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

3.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา นำมาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้

พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2560 กับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 30 คน จาก 5 โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.2.7 นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธี Item Total Correlation โดยหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2558) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .41 ถึง .87

3.2.8 นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2558) ดำเนินการวิเคราะห์แยกเป็นรายด้านและโดยรวมทั้งฉบับ โดยพิจารณาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ยอมรับได้ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 2) ด้านการเข้าใจผู้เรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 4) ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 และ 5) ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 โดยรวมแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

3.2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามพร้อมนัดวัน เวลาในการรับเครื่องมือในการวิจัยคืนด้วยตนเอง จำนวน 356 ฉบับ ให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบสอบถามระหว่างวันที่ 12 - 23 มิถุนายน 2560 แล้วไปรับแบบสอบถามคืน ระหว่างวันที่ 1 - 18 สิงหาคม 2560

4.4 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้วทำการจัดทำและวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดโรงเรียน สถานะ นำข้อมูลแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ ดังนี้

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับมาก
2.51 – 3.50	สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 วิเคราะห์และสรุประดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและเป็นรายด้าน

5.2.3 วิเคราะห์ร้อยละของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากข้อคำถาม

5.2.4 ถ้ามีข้อเสนอเพิ่มเติมในส่วนของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้ร่างการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1. ขั้นตอนดำเนินการ

ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการแยกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ซึ่งคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่คาดหวัง

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่เป็นจริง

กรณีที่ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เท่ากันจะพิจารณาจากค่า PNI ประกอบ ซึ่งคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI = (I - D) \times I$$

เมื่อ I แทน ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่คาดหวัง

D แทน ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่เป็นจริง

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม

1.3 ศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

1.4 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)

1.5 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา และจัดทำคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

1.6 การประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1.7 จัดพิมพ์โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา และจัดทำคู่มือโปรแกรมฉบับจริง เพื่อเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในระยะที่ 3 นี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1) เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

3) เป็นศึกษานิเทศน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 2 คนที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการศึกษา หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

4) เป็นครูสายผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 2 คนมีวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) ดร.ยุทธศาสตร์ กงเพชร วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

- 3) นายวาทัญญู ภูซาดา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
- 4) นายคเชนทร์ กองพิลา วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
- 5) นายพัฒนพงศ์ ศรีวะระมย์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
- 6) นางสาวกฤษณา วรณทิพย์ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนขามแก่นนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
- 7) นางสาวสุวิณี พรหมมีเนตร วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนขามแก่นนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 3 นี้ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบประเด็นข้อคำถามในแบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3.2.2 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3.2.3 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมจำนวน 25 ข้อ ความเป็นไปได้จำนวน 25 ข้อ

3.2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความตรงในเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความตรงในเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา และด้านอื่นๆ ที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.5. นำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การเก็บรวบรวม

4.1 ขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ ไปสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

4.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาศึกษานิเทศก์ ครู ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่จัดกระทำแล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมากำหนดเป็นร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4.4 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นศึกษานิเทศน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 2 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษา หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

3) เป็นครูสายผู้สอนสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านหลักสูตรและการสอน และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ประกอบด้วย

1) นางสาวรัศมี ภูกันดาน วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

2) นายคเชนทร์ กองพิลา วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3) นายสวัสดิ์ แก้วชนะ วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำพองศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4) นายสุพจน์ แสงสุข วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

5) นายอดุล อิงแก้ว วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมโพนเพ็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

6) นางสาวชุนิษรักษ์ หมั่นศรีจุม ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

7) นายเกียรติภูมิ พูลพัฒน์ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ได้ตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4.6 จัดพิมพ์โปรแกรมและคู่มือการดำเนินการตามแนวทางฉบับสมบูรณ์เพื่อเผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืนมา

พหุ ประถมศึกษา

5.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนของแบบประเมิน ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 นำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อยู่ในระดับ
4.51–5.00	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	มากที่สุด
3.51–4.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	มาก
2.51–3.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	ปานกลาง
1.51– 2.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	น้อย
1.00–1.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	น้อยที่สุด

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D (Degree of Success)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I (Important)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
PNI <i>Modified</i>	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ และตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาจากนักวิชาการต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ประเมินความเหมาะสม ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิสามารถวิเคราะห์ได้ ดังตาราง 12

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.71	0.49	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.86	0.38	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.71	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบผู้วิจัยจึงเลือกทุกองค์ประกอบเพื่อใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัด
ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา			
1.1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551	4.86	0.38	มากที่สุด
1.2 สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับ หลักสูตรสถานศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด
1.3 นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน	4.86	0.38	มากที่สุด
1.4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน			
2.1 รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.86	0.38	มากที่สุด
2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน	4.71	0.49	มากที่สุด
2.3 มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
2.4 ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.71	0.49	มากที่สุด
2.5 มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน	4.86	0.38	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้			
3.1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
3.2 ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผล ประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
3.3 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ	4.86	0.38	มากที่สุด
3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
3.5 มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	4.86	0.38	มากที่สุด
3.6 มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน	4.57	0.53	มากที่สุด
3.7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1 มีระเบียบการวัดและประเมินผล	4.71	0.49	มากที่สุด
4.2 มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล	4.86	0.38	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

4. ด้านการวัดและประเมินผล (ต่อ)			
4.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.86	0.38	มากที่สุด
4.4 มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ	4.57	0.53	มากที่สุด
4.5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาตนเอง			
1. จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู	4.86	0.38	มากที่สุด
2. มีผลงานวิจัย	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด ผู้วิจัยจึงเลือกทุกตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2

สรุปได้ว่า จากการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ด้วยการตอบแบบประเมินความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ถือว่ากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการจัดทำเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้ในระยะต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 25 รายนามดังแสดงในตาราง 14 ถึงตาราง 18

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
และเนื้อหา

ที่	ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและ เนื้อหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.57	1.17	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด
2	สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้สำหรับหลักสูตร สถานศึกษา	4.04	0.74	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด
3	นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน	3.91	0.77	มาก	4.66	0.54	มากที่สุด
4	ประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	3.83	0.76	มาก	4.59	0.63	มากที่สุด
	รวม	3.84	0.86	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการ
จัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้าน
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการ
เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านความรู้

เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเข้าใจผู้เรียน

ที่	ด้านการเข้าใจผู้เรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.96	0.77	มาก	4.70	0.56	มากที่สุด
2	วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน	3.89	0.78	มาก	4.66	0.53	มากที่สุด
3	มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน	3.97	0.81	มาก	4.71	0.55	มากที่สุด
4	ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.91	0.77	มาก	4.62	0.61	มากที่สุด
5	มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน	3.80	0.79	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด
	รวม	3.91	0.78	มาก	4.66	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเข้าใจผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ด้านการเข้าใจผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
 ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

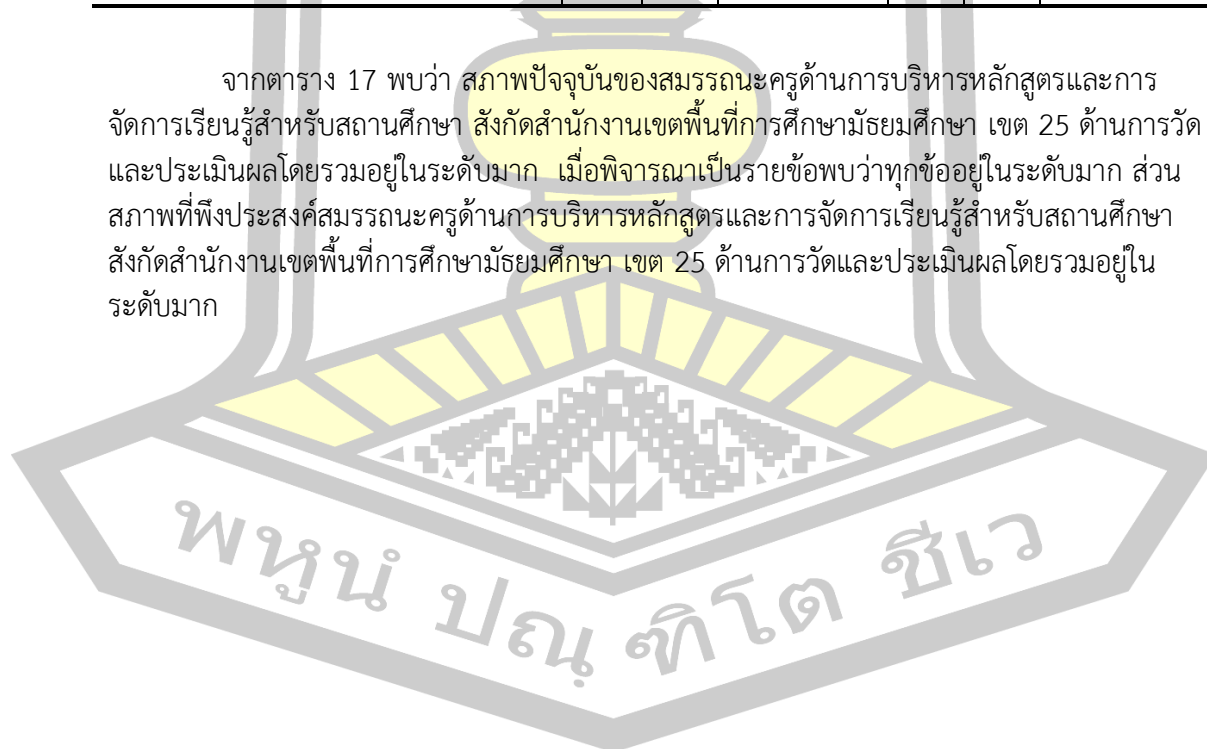
ที่	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้	2.83	1.02	ปานกลาง	4.43	0.58	มาก
2	ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผลประเมินผล และเอกสารประกอบการสอน ก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.07	1.16	ปานกลาง	4.29	0.50	มาก
3	ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและ วิธีการ	3.02	1.03	ปานกลาง	4.36	0.55	มาก
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.98	0.97	ปานกลาง	4.39	0.52	มาก
5	มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	3.07	1.05	ปานกลาง	4.21	0.43	มาก
6	มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเอกสารประกอบการสอน	3.03	1.03	ปานกลาง	4.37	0.76	มาก
7	มีการประเมินผลการจัดการเรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการ จัดการเรียนรู้	3.20	0.97	ปานกลาง	4.34	0.61	มาก
	รวม	3.03	1.03	ปานกลาง	4.34	0.56	มาก

จากตาราง 16 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการ
 จัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่
 ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดและประเมินผล

ที่	ด้านการวัดและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีระเบียบการวัดและประเมินผล	3.92	0.69	มาก	4.51	0.67	มากที่สุด
2	มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือ ในการวัดผลและประเมินผล	3.86	0.70	มาก	4.53	0.64	มากที่สุด
3	วัดและประเมินผลผู้เรียนตาม สภาพจริง	3.93	0.70	มาก	4.45	0.74	มาก
4	มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียน ทราบ	4.07	0.72	มาก	4.54	0.72	มากที่สุด
5	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.91	0.83	มาก	4.42	0.84	มาก
	รวม	3.94	0.73	มาก	4.49	0.72	มาก

จากตาราง 17 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	ด้านการพัฒนาตนเอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพ ครู	3.88	0.73	มาก	4.48	0.66	มาก
2	มีผลงานวิจัย	3.83	0.69	มาก	4.44	0.72	มาก
3	ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสม กับเนื้อหาวิชา	3.81	0.80	มาก	4.35	0.73	มาก
4	ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความ เป็นครูมืออาชีพ	3.87	0.73	มาก	4.44	0.66	มาก
	รวม	3.85	0.74	มาก	4.43	0.69	มาก

จากตาราง 18 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 19 ถึงตาราง 24

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI *Modified*) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)

องค์ประกอบ	D	I	PNI	PNI <i>Modified</i>	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา	3.83	4.61	3.57	0.205	2
2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน	3.91	4.66	3.51	0.193	3
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.03	4.34	5.72	0.434	1
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.94	4.49	2.47	0.140	5
5. ด้านการพัฒนาตนเอง	3.85	4.43	2.55	0.149	4

จากตาราง 19 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา 3) ด้านการเข้าใจผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาตนเอง และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และเนื้อหา

ที่	ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา	D	I	PNI	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551	3.54	4.59	4.81	0.297	1
2	สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา	4.04	4.6	2.58	0.139	4
3	นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน	3.91	4.66	3.49	0.191	3
4	ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.84	4.58	3.39	0.193	2
รวม		3.83	4.61	3.57	0.205	

จากตาราง 20 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 2) ตัวชี้วัดที่ 4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 3) ตัวชี้วัดที่ 3 นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน และ 4) ตัวชี้วัดที่ 2 สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

พหุ ประถม โท ชีวะ

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการเข้าใจผู้เรียน

ที่	ด้านการเข้าใจผู้เรียน	D	I	PNI	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.96	4.70	3.48	0.187	3
2	วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน	3.89	4.66	3.59	0.198	2
3	มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน	3.97	4.71	3.49	0.186	4
4	ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.91	4.62	3.28	0.181	5
5	มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน	3.80	4.61	3.73	0.213	1
	รวม	3.91	4.66	3.51	0.193	

จากตาราง 21 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเข้าใจผู้เรียน เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่

- 1) ตัวชี้วัดที่ 5 มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน
- 2) ตัวชี้วัดที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน
- 3) ตัวชี้วัดที่ 1 รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 4) ตัวชี้วัดที่ 3 มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน
- 5) ตัวชี้วัดที่ 4 ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามลำดับ

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified})และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ที่	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	D	I	PNI	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	2.83	4.43	7.09	0.554	1
2	ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผล ประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.07	4.30	5.29	0.400	6
3	ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ	3.02	4.36	5.84	0.443	5
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.98	4.39	6.19	0.473	2
5	มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	3.07	4.21	4.80	0.371	3
6	มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน	3.03	4.38	5.91	0.446	4
7	มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.21	4.34	4.90	0.352	7
	รวม	3.03	4.34	5.72	0.434	

จากตาราง 22 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัดที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ตัวชี้วัดที่ 5 มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 4) ตัวชี้วัดที่ 6 มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน 5) ตัวชี้วัดที่ 3 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ 6) ตัวชี้วัดที่ 2 ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผลประเมินผลและเอกสาร

ประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ7) ตัวชี้วัดที่ 7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการวัดและประเมินผล

ที่	ด้านการวัดและประเมินผล	D	I	PNI	PNI Modified	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	มีระเบียบการวัดและประเมินผล	3.92	4.51	2.66	0.150	2
2	มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล	3.86	4.53	3.04	0.174	1
3	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	3.93	4.45	2.31	0.132	3
4	มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ	4.07	4.53	2.08	0.113	5
5	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.90	4.41	2.25	0.131	4
	รวม	3.94	4.49	2.47	0.140	

จากตาราง 23 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดและประเมินผล เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 2 มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล 2) ตัวชี้วัดที่ 1 มีระเบียบการวัดและประเมินผล 3) ตัวชี้วัดที่ 3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4) ตัวชี้วัดที่ 5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ5) ตัวชี้วัดที่ 4 มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ ตามลำดับ

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบ
ปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	ด้านการพัฒนาตนเอง	D	I	PNI	PNI Modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1	จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู	3.88	4.48	2.69	0.155	2
2	มีผลงานวิจัย	3.83	4.44	2.71	0.159	1
3	ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.83	4.35	2.26	0.136	4
4	ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ	3.87	4.44	2.53	0.147	3
	รวม	3.85	4.43	2.55	0.149	

จากตาราง 24 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
ด้านการพัฒนาตนเอง เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่
1) ตัวชี้วัดที่ 2 มีผลงานวิจัย 2) ตัวชี้วัดที่ 1 จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู 3) ตัวชี้วัดที่ 4
ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ 4) ตัวชี้วัดที่ 3 ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับ
เนื้อหาวิชา ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านที่มี
ความต้องการจำเป็นที่สุดคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านความรู้เกี่ยวกับ
หลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการวัดและประเมินผล
ตามลำดับ

พูนุ ปณุกิตโต ชิว

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ดังนี้

4.1 ศึกษาแนวทางและวิธีการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview) จำนวน 7 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีข้อความเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ตามองค์ประกอบเพื่อนำไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน รวม 7 คน สามารถสรุปสรุปได้ดังนี้

“...การพัฒนาครูด้านการกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ขั้นตอนแรกต้องตรวจสอบดูว่า ครูผู้สอนนั้นมีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และมีรูปแบบถูกต้องตามสถานศึกษากำหนดหรือไม่ โดยประเมินได้จากการสอบถาม การสังเกต แล้วเนื้อหาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ตรงกับหลักสูตรหรือไม่ ให้มีการตรวจสอบโดยคณะกรรมการโรงเรียน ถ้าถามว่าครูนำแผนการสอนไปใช้จริงหรือไม่ ต้องตรวจสอบโดยสอบถามผู้เรียน โดยครูต้องชี้แจงกำหนดการสอนให้ผู้เรียนทราบ เป็นการทบทวนความรู้สำหรับครูด้วย สิ่งเหล่านี้สำคัญมากๆ ต้องมีเอกสารหลักฐานแจกให้กับผู้ที่มีส่วนร่วมเช่น กลุ่ม PLC ด้วยกัน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในกรณีโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูผู้สอนรับผิดชอบสอนในหลายวิชาหรือสอนในหลายระดับครูผู้สอนควรทำแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 รายวิชา ครูควรเตรียมการสอนและวิธีการการสอน เพราะว่าจุดประสงค์ในการสอนและตัวบ่งชี้ในแต่ละระดับมันจะต่างกันขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องเตรียมเนื้อหาและวิธีการสอนให้ตรงกับวัยของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูต้องรู้ว่าการสอนในแต่ละครั้งจะแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมอย่างไรบ้าง เช่นกิจกรรมกลุ่ม หรืองานเดี่ยว ในการจัดการกับเวลาในกรณีที่เวลาที่ไม่เหมาะสมควรเพิ่มเวลาเรียนหรือจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในเนื้อหาที่มันยาก หรือให้ครูสอนตามจุดประสงค์หลักก่อนเมื่อผู้เรียนทราบแล้วครูค่อยขยายความรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบใหม่ หรือใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการที่หลากหลายในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การหมุนเวียนการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ครูผู้สอนต้องเตรียมเอกสารหรือสื่อการสอนให้ผู้เรียนก่อนเมื่อผู้เรียนเห็นสื่อเหล่านี้แล้วจึงเข้าสู่บทเรียนได้เลย เทคนิคการสอนจะขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตัวเอง

ในการจัดกิจกรรมอย่างไรบ้าง ให้เป็นปัจจุบัน ครูเน้นบรรยายจะใช้สั้นๆ แต่ครูเน้นการปฏิบัติ จะต้องให้นักเรียนใช้เพื่อเข้าสู่การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เมื่อจบเทอมให้นักเรียนเรียนสะท้อน การสอนของครู โดยหาประเด็นให้ผู้เรียนแล้วให้ผู้เรียนเขียนบรรยาย หรือจับกลุ่มแล้วส่งตัวแทน นำเสนอมีการการนิเทศการสอนแบบไม่เป็นทางการอาจจะใช้เวลาในการนิเทศการสอนที่ใช้เวลาไม่ เยอะแล้วจะได้ผลเช่นการเปลี่ยนเทคนิคการตั้งคำถาม การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม ผู้อำนวยการ โรงเรียน งานวิชาการ หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถดูผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สะท้อน จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน หรืออาจจะใช้รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงโดยการวัด ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนโดยไม่จำเป็นต้องให้ครูอบรม ตัวครูประเมินตัวเองจากกิจกรรมการเรียน การสอน

การพัฒนาตนเองให้ครูศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาตนเองโดยใช้ข้อตกลงร่วมกันใน สถานศึกษาในการจัดทำผลงานวิจัย 5 บท ให้เกิดในแต่ละปีนั้นค่อนข้างยากแต่อาจจะเกิดได้ในครูที่ ชอบทำวิจัย หรืออาจจะเปลี่ยนเป็นบทความวิชาการแทนหรือข้อค้นพบ PLC คือกลุ่มบุคคลที่มีความ สนใจหรือมีความชอบเหมือนกันมาร่วมกันเพื่อปรึกษาหารือในประเด็นเดียวกัน เช่น ครูที่สอนการ ทำโครงการ ครูที่ผลิตสื่อการเรียนการสอน ครูที่ทำงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 20 กุมภาพันธ์ 2561 : สัมภาษณ์)

“...การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาควรสร้างระบบครู ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เลี้ยงประกบตัวฝึกปฏิบัติให้ครู เป็นการทำงานอย่างใกล้ชิดระหว่างครูผู้มี ประสบการณ์กับเพื่อนครูในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคลการมี ระบบที่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาหารือเป็นการผสมผสานกระบวนการวัดผลเข้ากับกระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้สามารถใช้ได้ในหลายสถานการณ์โดยมีเป้าหมายการวัดโดยเฉพาะการวัดทักษะ หรือคุณลักษณะใหม่ๆ

ครูผู้สอนควรเน้นการฝึกตั้งคำถามให้เชื่อมโยงประเด็นสำคัญและตั้งโจทย์ให้ผู้เรียนได้คิด และแก้ปัญหา โดยครูผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดีหากไม่รู้จักจริงในเรื่องที่สอน แล้ว ก็ยากที่นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ และมีการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความ สนใจให้กับนักเรียน และหากออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริม ความรู้และทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดีครูผู้สอนต้องออกแบบ สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้จัด สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนมากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หน้าห้อง เพียงอย่างเดียว

ครูผู้สอนควรใช้การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถประเมินผู้เรียนได้อย่างรอบคอบ และครอบคลุมศักยภาพของของผู้เรียน เช่น วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 5 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนต้องเข้าใจผู้เรียนนั้นสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่คงทนและเกิดทักษะที่ต้องการครูต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับครู ครูภายในสถานศึกษา เดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับนักเรียน ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนกับครู และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะสำคัญ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องครูต้องมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อ และการนำเสนอ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 7 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

“...การพัฒนาครูนั้นควรยึดหลักดังต่อไปนี้ 1) ควรลดหรือยกเลิกวิธีการพัฒนาที่เน้นการอบรม ควรเป็นการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของครูที่โรงเรียน เช่น จัดระบบการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดระบบครูพี่เลี้ยง เพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศภายใน 2) ส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการพัฒนาโดยพัฒนาระบบออนไลน์เพื่อการพัฒนาครูจัดตั้งคลังเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาให้ครูสามารถใช้บริการเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างทันสมัยและคล่องตัว 3) ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่องเช่น การเข้าประชุม สัมมนา ศึกษาค้นคว้า ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองรับการนิเทศ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ 4) สร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (PLC) อย่างเป็นรูปธรรม...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 12 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

“...การที่จะเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจักเรียนรู้สำหรับสถานศึกษานั้น จะต้องพัฒนาโดยยึดเอาครูเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาลักษณะนี้เน้นความสำคัญของครูผู้ร่วมกิจกรรมการพัฒนา การตัดสินใจและทำกิจกรรมทุกอย่างมุ่งประโยชน์การพัฒนาครูให้มีความสำคัญทั้งกระบวนการและเนื้อหาความรู้วิธีการและกิจกรรมที่ปฏิบัติมีหลากหลาย มีทั้งการสื่อสารทางเดียว สองทาง การฝึกหัด ทดลอง ปฏิบัติจริง สังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ครูเป็นผู้ปฏิบัติ โดยมีกระบวนการพัฒนาครูดังนี้

- 1) ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานและคุณภาพของครู ตามที่องค์กรวิชาชีพครูกำหนดขึ้น รวมทั้งมาตรฐานและคุณภาพของครูที่หน่วยงานและสถานศึกษากำหนดขึ้น
- 2) ประเมินครูว่ามีมาตรฐานและคุณภาพตามที่กำหนดในข้อ 1 หรือไม่
- 3) วิเคราะห์ผลการประเมินครูตามข้อ 2 เพื่อทราบว่าครูประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามมาตรฐานหรือบกพร่องด้านใด แต่ละด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับใดต้องพัฒนาด้านใดก่อนและหลัง หรือพัฒนาไปพร้อมกัน
- 4) จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนาอาจจัดเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยพิจารณาจากสภาพและปัญหาที่ค้นพบในข้อ 3 เป็นหลัก และองค์ประกอบอื่นๆ เช่น งบประมาณ ระยะเวลา เป็นต้น
- 5) กำหนดรูปแบบและกิจกรรมการพัฒนาว่าจะใช้รูปแบบและกิจกรรมใด ในช่วงเวลาใด ปฏิบัติที่ไหน ผู้ใดปฏิบัติ ผู้ใดกำกับดูแล ใช้สื่อและเทคโนโลยีอะไร ประเมินผลและรายงานผลอย่างไร
- 6) ปฏิบัติการพัฒนาตามแผนงานที่กำหนด กำกับดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ นำผลมาวิเคราะห์และพัฒนาต่อไป รวมทั้งนำผลการพัฒนามาให้รางวัลยกย่อง เชิดชูเกียรติ หรือนำผลการพัฒนาไปในเรื่องอื่นๆ ต่อไป...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 16 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

“...เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้แล้วควรมีการนำหลักสูตรกลับมาทบทวนตามกระบวนการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอาจเป็น 1 หรือ 2 ปี ให้สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด และครูผู้สอนต้องศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเองให้เข้าใจชัดเจนคือสิ่งที่ต้องเน้น แต่ครูผู้สอนบางคนสอนโดยยึดหนังสือเป็นหลักไม่คำนึงถึงหลักสูตรสถานศึกษา การเรียนการสอนทุกวันนี้เป็นการสอนแบบบอกแต่ในยุคใหม่ครูต้องสอนแบบให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ (Active Learning) การสร้างความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องอาศัยกระบวนการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเมื่อการปรับหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรต้องแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางและนำไปปรับเป็นหลักสูตรสถานศึกษาต่อไปโดยใช้ช่วงของการปิดภาคเรียนในการจัดอบรมให้ครูผู้สอนการเข้าใจผู้เรียนนั้น ผู้เรียนควรจะสามารถได้เลือกในสิ่งที่ตัวเองถนัดเพื่อสนองการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสิ่งที่ต้อง

คำนึงถึงคือ ค่านิยมของผู้ปกครอง สังคมไทย และสิ่งที่สำคัญคือการเข้าใจความต้องการของผู้เรียน
 อยากรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็นการสอนแบบ Active learning ผู้เรียนสร้างความรู้
 ด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และวิธีการสื่อการสอนให้สอดคล้องกับสภาพ
 ความเป็นจริงต้องมีกระบวนการในการใช้สื่อ โดยพัฒนาโดยวิธีการสอนควบคู่กับเทคนิคการใช้สื่อต่าง
 สิ่งหนึ่งที่ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนและเปิดใจ คือทัศนคติที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในวิธีการจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ และไม่ยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิมๆ การสร้าง ID plan ของ
 ครูควรเป็นการสร้างโครงการสอนหรือกำหนดการสอน เปลี่ยนจากคำว่าวิจัยเป็นข้อค้นพบวิธีการสอน
 ที่ดีที่สุด PLC การจัดการเรียนรู้ คือการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น วิธีการคือการ
 ทำเป็นทีม เช่น เป็นครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน ระดับเดียวกัน กลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน
 โรงเรียนเดียวกัน ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนควรระบุเกณฑ์ให้มีการเชื่อมโยงกับภาระงาน
 ของผู้เรียนและการประเมินตามสภาพจริง จุดประสงค์นี้ให้คะแนนเท่าไร บูรณาการให้การ
 ประเมินผลงานของผู้เรียน 1 ชิ้นให้สามารถใช้ได้หลายวิชา การวัดควรใช้วิธีที่หลากหลาย เช่นการ
 สัมภาษณ์ การสังเกต แฟ้มสะสมงาน การนำเสนอผลงาน เป็นต้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 และ 7 28 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

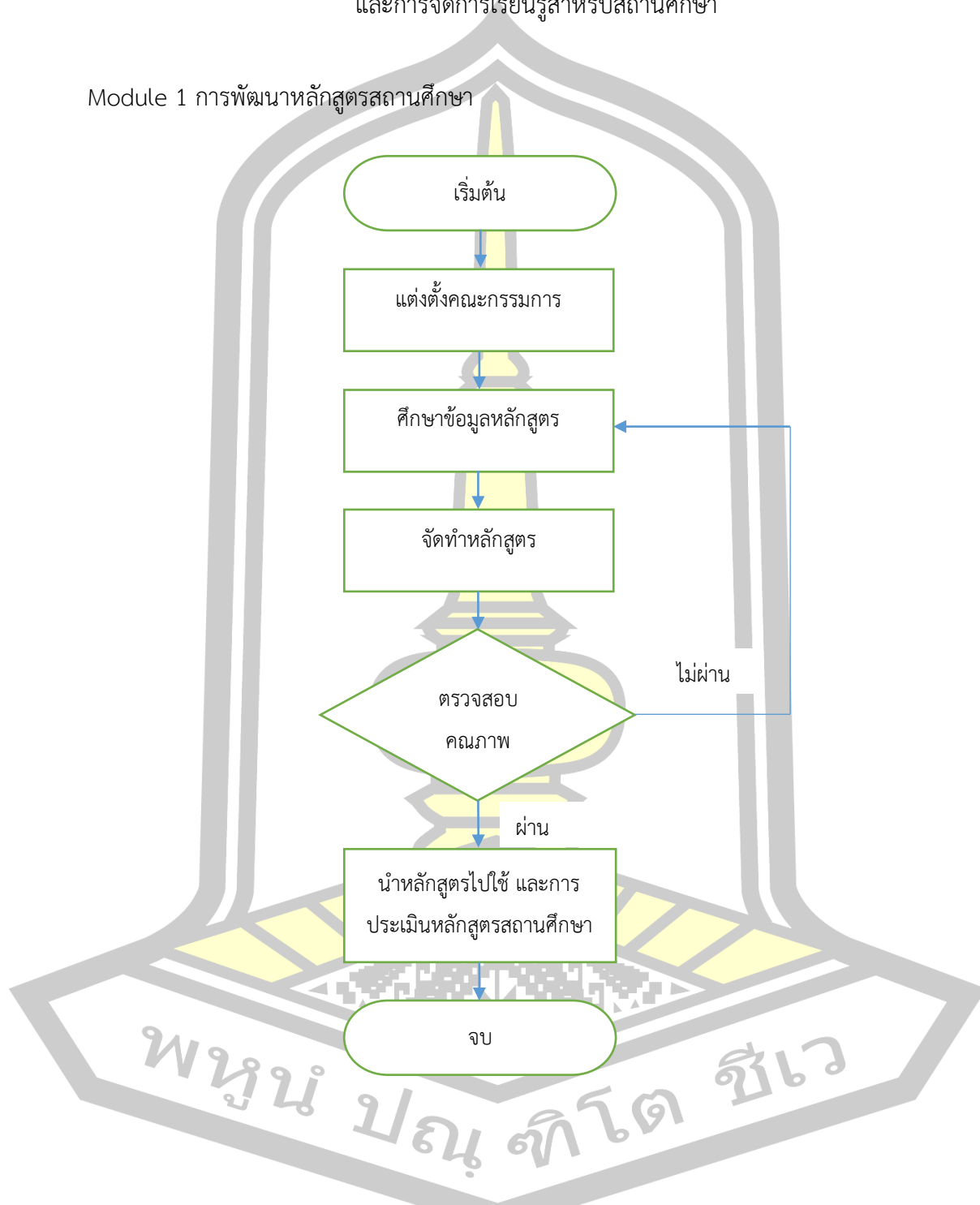
4.2 ร่างการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการ
 จัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการศึกษาสภาพปัจจุบัน
 สภาพที่พึงประสงค์ การประเมินความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและ
 การจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ
 จำนวน 7 คน มาใช้ในการออกแบบร่างเป็นผังงานโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร
 หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เขต 25 ดังภาพประกอบที่ 3 ถึง 5

พูน ปณ ทัต ชเว

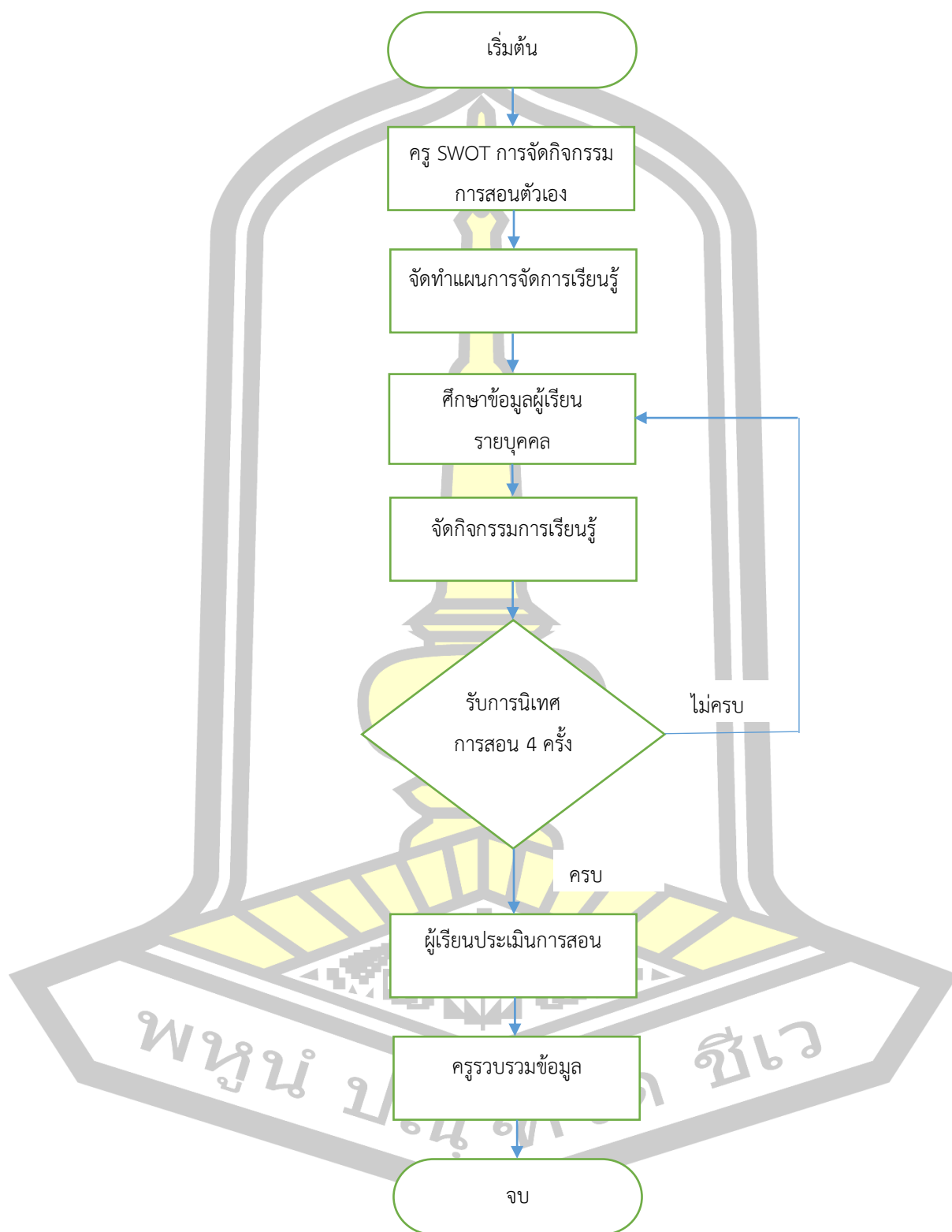
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

Module 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

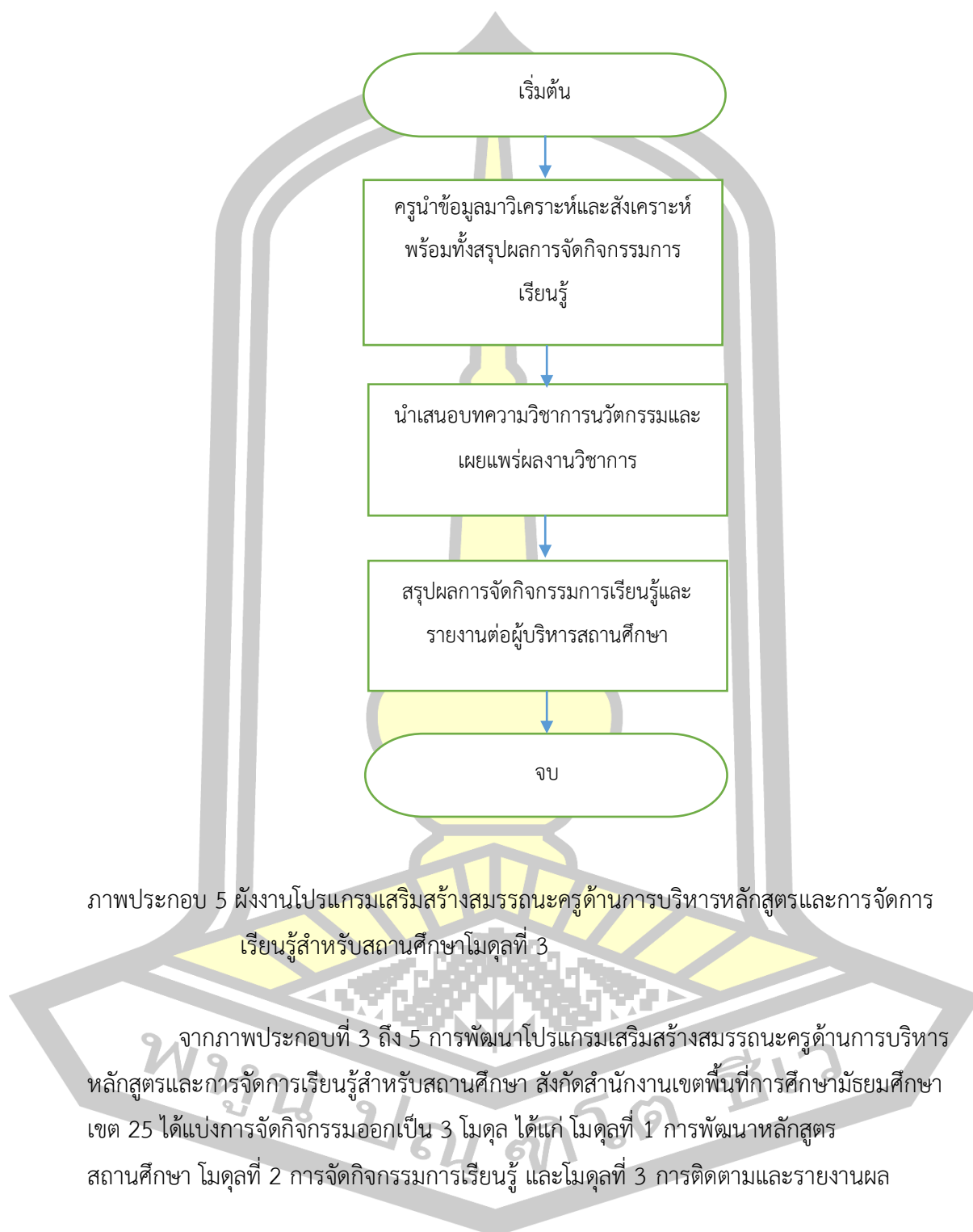
ภาพประกอบ 3 ผังงานโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาโมดูลที่ 1

Module 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

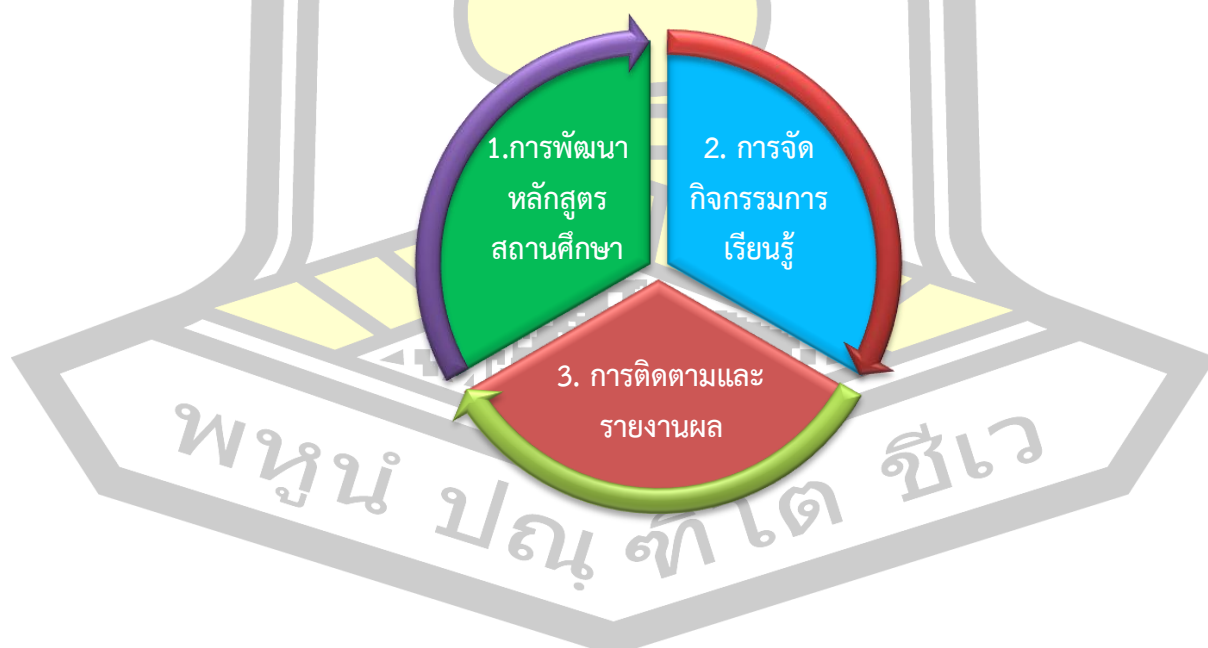
ภาพประกอบ 4 ผังงานโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาโมดูลที่ 2

Module 3 การติดตามและรายงานผล

4.3 ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผู้วิจัยออกแบบร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยนำผลที่ได้จากการศึกษา สังเคราะห์เอกสารการวิจัยที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ได้องค์ประกอบจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาตนเอง จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 นำมาวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พบว่า มีความต้องการจำเป็นที่สุด คือด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้นำมาร่างเป็นโปรแกรมเสริมสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีการแบ่งระยะการจดกิจกรรมของโปรแกรมเป็น 3 โมดูล ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แสดงโมดูลของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

**โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**

Module 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1. บทนำ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษาเพราะหลักสูตรสถานศึกษานั้นเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติ และหลักสูตรสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน กล่าวคือถ้าหากไม่มีหลักสูตรสถานศึกษา ครูก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้จะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสน โดยที่อาจสอนเข้าไปซ้ำมาไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้ อาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นลำดับแรกที่ต้องพัฒนาเพื่อจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในลำดับต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2.2 ครูสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษาได้

2.3 ครูนำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 วิธีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

3.3 การจัดทำหลักสูตรเสร็จแล้วรวบรวมเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

3.4 ฝึกปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.5 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

3.6 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

4. ระยะเวลาในการพัฒนา

การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 6 ชั่วโมง

5. แนวการดำเนินกิจกรรม

5.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา และวิธีการพัฒนา

5.2 การบรรยาย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

5.3 ฝึกปฏิบัติ

5.4 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5.5 ร่วมแลกเปลี่ยนรู้ อภิปราย ชักถามและสรุปผล

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

6.1 เอกสารประกอบการพัฒนา Module 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

6.2 Power Point

6.3 ใบงาน

7. การวัดและประเมินผล

7.1 การสังเกตจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายชักถาม

7.2 การประเมินผลจากใบงาน

Module 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. บทนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานโดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทาง สมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. วัตถุประสงค์

2.1 ครูสามารถวิเคราะห์ความแตกต่าง และรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้

2.3 ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

2.4 ครูใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอนที่เหมาะสมกับ

เนื้อหา

2.5 ครูวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

3. เนื้อหาสาระ

3.1 กิจกรรม SWOTการจัดกิจกรรมการสอนของครู

3.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 การศึกษาข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล

3.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลาย

3.5 การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม

- 3.6 การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เรียน
- 3.7 การนิเทศการสอน
- 3.8 ฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ระยะเวลาในการพัฒนา
 - การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 9 ชั่วโมง
5. แนวการดำเนินงานกิจกรรม
 - 5.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา และวิธีการพัฒนา
 - 5.2 การบรรยาย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 5.3 ฝึกปฏิบัติ
 - 5.4 การนิเทศโดยหัวหน้างาน
 - 5.5 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 5.6 ร่วมแลกเปลี่ยนรู้ อภิปราย ชักถามและสรุปผล
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้
 - 6.1 เอกสารประกอบการพัฒนา Module 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 6.2 Power Point
 - 6.3 ใบงาน
7. การวัดและประเมินผล
 - 7.1 การสังเกตจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายชักถาม
 - 7.2 การประเมินผลจากใบงาน

Module 3 การติดตามและรายงานผล

1. บทนำ

การติดตามและรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผลจะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคเรียนถัดไป ช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น การติดตามและรายงานผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในลำดับต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 ครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้
- 2.2 ครูสามารถจัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู
- 2.3 ครูสามารถการเผยแพร่ผลงานวิจัยและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพได้

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์พร้อมทั้งสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.2 การเผยแพร่ผลงานวิชาการ
- 3.3 สรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. ระยะเวลาในการพัฒนา

การจัดอบรม จำนวน 3 ชั่วโมง

5. แนวการดำเนินกิจกรรม

- 5.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา และวิธีการพัฒนา
- 5.2 การบรรยาย เรื่อง การติดตามและรายงานผล
- 5.3 ร่วมแลกเปลี่ยนรู้ อภิปราย ชักถามและสรุปผล

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 6.1 เอกสารประกอบการพัฒนา Module 3 การติดตามและรายงานผล
- 6.2 Power Point
- 6.3 ใบงาน

7. การวัดและประเมินผล

- 7.1 การสังเกตจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายซักถาม
- 7.2 การประเมินผลจากใบงาน

ผู้วิจัยนำเสนอโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศน์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสายผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม โดยมีประเด็นสำคัญสำหรับใช้ในการประเมินโปรแกรม 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ประเด็นที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4.4 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ดังตาราง 25 - 26

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามองค์ประกอบของโปรแกรมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. หลักการของโปรแกรม	4.43	0.52	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.71	0.47	มากที่สุด	4.86	0.29	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระ	4.43	0.48	มาก	4.48	0.50	มาก
4. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.57	0.51	มากที่สุด	4.86	0.24	มากที่สุด
5. กิจกรรมการพัฒนาของโปรแกรม	4.29	0.29	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.24	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผลของโปรแกรม	4.57	0.51	มากที่สุด	4.86	0.24	มากที่สุด
โดยรวม	4.55	0.43	มากที่สุด	4.70	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 25 ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรมเห็นว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบของโปรแกรม พบว่าองค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ระยะเวลาในการพัฒนา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของโปรแกรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักการของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนาของโปรแกรม และเนื้อหาสาระ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้รายด้านของ

โปรแกรมพบว่า องค์ประกอบด้านเนื้อหาสาระ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบของโปรแกรมด้านอื่นๆ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา จำแนกตามรายชื่อตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. หลักการของโปรแกรม	4.43	0.52	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด
1.1 ความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
1.2 ความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครู	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
1.3 ความสัมพันธ์กับสภาพปัจจุบันและปัญหา	4.29	0.49	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.71	0.47	มากที่สุด	4.86	0.21	มากที่สุด
2.1 มีความชัดเจน	4.71	0.49	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
2.2 มีความครอบคลุมทุกเนื้อหา	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2.3 มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการพัฒนา	4.57	0.53	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระ	4.43	0.48	มาก	4.48	0.50	มาก
3.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
3.2 ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่จำเป็นในการพัฒนา	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3.3 ความเหมาะสมในการจัดเรียงลำดับเนื้อหา	4.14	0.38	มาก	4.29	0.49	มาก
4. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.57	0.51	มากที่สุด	4.86	0.24	มากที่สุด
4.1 ความเป็นไปได้	4.43	0.53	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 มีความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5. กิจกรรมการพัฒนาของโปรแกรม	4.29	0.29	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด
5.1 เหมาะสมกับผู้เข้ารับการพัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
5.2 มีการจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนาที่ชัดเจน	4.00	0.00	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
5.3 ความเป็นไปได้ที่บรรลุวัตถุประสงค์	4.14	0.38	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.86	0.24	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด
6.1 ช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
6.2 เหมาะสมกับผู้เข้ารับการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7. การวัดและประเมินผลของโปรแกรม	4.57	0.51	มากที่สุด	4.86	0.24	มากที่สุด
7.1 ตรงตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
7.2 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน	4.43	0.53	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.55	0.43	มากที่สุด	4.70	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 26 ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรมเห็นว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สามารถสรุปผล อภิปรายผลและเสนอแนะ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สรุปผล

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

จากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา มี 4 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด 3) องค์ประกอบ

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด 4) องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล มี 5 ตัวชี้วัด 5) องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวชี้วัด

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

จากการศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นที่สุดคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview) จำนวน 7 คน สามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้ดังนี้ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา แบ่งการจัดกิจกรรมการพัฒนากออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูลที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โมดูลที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และโมดูลที่ 3 การติดตามและรายงานผล ผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

จากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด ดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา มี 4 ตัวชี้วัด ด้านการเข้าใจผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด ด้านการวัดและประเมินผล มี 5 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวชี้วัด

จากองค์ประกอบและตัวชี้วัดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วประเมินยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่างค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีระดับความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ถือว่ากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่างค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาได้ซึ่งสอดคล้องกับ มานิตย์ นาคเมือง (2552) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย 5) การสร้างความร่วมมือกับชุมชน ยอดอนงค์ จอมหงส์ พิพัฒน์ (2553) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) วิสัยทัศน์ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหากระบวนการโครงสร้าง และ 5) การวัดและประเมินผล ชานนท์ เศรษฐแสงศรี (2555) ได้ศึกษาระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบสมรรถนะที่ต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพครูมีจำนวน 8 สมรรถนะ คือ 1) สมรรถนะการประมวลรายวิชามาทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาค และตลอดภาค 2) สมรรถนะการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3) สมรรถนะการเลือกใช้พัฒนาและสร้างสื่อ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) สมรรถนะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

และจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล 5) สมรรถนะการวัดและประเมินผลได้ตามสภาพเป็นจริง 6) สมรรถนะการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร 7) สมรรถนะการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 8) สมรรถนะการทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

จากการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันด้านการเข้าใจผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการเข้าใจผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) สภาพปัจจุบันด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) สภาพปัจจุบันด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 5) สภาพปัจจุบันด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก และจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 2) ตัวชี้วัดที่ 4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 3) ตัวชี้วัดที่ 3 นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน และ 4) ตัวชี้วัดที่ 2 สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเข้าใจผู้เรียน เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 5 มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน 2) ตัวชี้วัดที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน 3) ตัวชี้วัดที่ 1 รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 4) ตัวชี้วัดที่ 3 มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน 5) ตัวชี้วัดที่ 4 ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัดที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ตัวชี้วัดที่ 5 มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 4) ตัวชี้วัดที่ 6 มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน 5) ตัวชี้วัดที่ 3 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ 6) ตัวชี้วัดที่ 2 ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา

จุดประสงค์การวัดผลประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ

7) ตัวชี้วัดที่ 7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 2 มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล 2) ตัวชี้วัดที่ 1 มีระเบียบการวัดและประเมินผล 3) ตัวชี้วัดที่ 3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4) ตัวชี้วัดที่ 5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ 5) ตัวชี้วัดที่ 4 มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ ด้านการพัฒนาตนเอง เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดที่ 2 มีผลงานวิจัย 2) ตัวชี้วัดที่ 1 จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู 3) ตัวชี้วัดที่ 4 ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ 4) ตัวชี้วัดที่ 3 ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาเมื่อนำมาพิจารณาโดยรวมด้านที่มีความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นที่สุดคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการเข้าใจผู้เรียน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนรู้เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของครูผู้สอน หากครูผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้วย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนให้มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ ผู้เรียนเกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปซึ่งสอดคล้องกับ (มานิตย์ นาคเมือง (2552) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากในทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านที่มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยองค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนมีผลการประเมินสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 2 หลักการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน มีผลการประเมินต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ชัชวาล เจริญบุญ (2554) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคามผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาครู คือ ส่งเสริมให้ครูเข้า

รับการประชุม อบรม และสัมมนา และปัจจัยด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ คือ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้แบ่งการจัดกิจกรรมการพัฒนออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูลที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 2) ครูสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษาได้ 3) ครูนำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาได้ โมดูลที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ครูสามารถวิเคราะห์ความแตกต่าง และรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) ครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ 3) ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 4) ครูใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา 5) ครูวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและโมดูลที่ 3 การติดตามและรายงานผล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้ 2) ครูสามารถจัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู 3) ครูสามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพได้ ระยะเวลาในการพัฒนาทั้ง 3 โมดูล จำนวน 18 ชั่วโมง แนวการดำเนินกิจกรรม 1) ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา และวิธีการพัฒนา 2) การบรรยาย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ฝึกปฏิบัติ 4) การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5) ร่วมแลกเปลี่ยนรู้ อภิปราย ซักถามและสรุปผล โดยผลการประเมินการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ Tillema (2003) ได้วิจัยการตรวจสอบการประเมินการปฏิบัติงานในองค์การการสร้างมาตรฐานคุณภาพสำหรับการประเมินสมรรถนะ สรุปว่าการประเมินสมรรถนะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ ชัชวาล เจริญบุญ (2554) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม โดยการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม มี 7 กิจกรรมประกอบด้วย ด้านการพัฒนาครู 3 กิจกรรม คือ ประชุมเชิงปฏิบัติการ การผลิตสื่อ นวัตกรรมการศึกษาดูงาน การประชุมทบทวนความรู้ นำเสนอผลการพัฒนา งาน เดือนละ 1 ครั้ง และด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ 4 กิจกรรม คือ การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการ

อบรมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลและการสรุปผล และจากการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคามพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มทดลองทำคะแนนแบบทดสอบก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครู โดยนักเรียนและครูวิชาการผลปรากฏว่า ครูผู้สอน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและผลการประเมินความพึงพอใจในงานของครู พบว่า ครูมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ชานนท์ เศรษฐแสงศรี (2555) ได้ศึกษาระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการตามสมรรถนะที่ต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพครู มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด ครูมีการพัฒนาสมรรถนะตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด ครูผู้ร่วมพัฒนามีความพึงพอใจต่อระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูทุกขั้นตอน อยู่ในระดับมากที่สุด และครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่หลากหลายและนักเรียนมีความพึงพอใจในวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ร่วมพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการพัฒนาสมรรถนะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ให้ครบทั้ง 3 โมดูล

1.2 ครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษานั้นต้องเน้นการฝึกปฏิบัติ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และได้รับการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องติดตามการรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่เข้าร่วมการพัฒนาของครูผู้สอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาไปใช้กับสถานศึกษาทุกสังกัด

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านอื่นๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

พหุณํ ปณํ ทิโต ชีเว

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : เมธีทีปส์.
- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- โกวิทย์ ประवालพฤษ์. (2542). *พัฒนาการศึกษาแท้และแท้มีพัฒนางาน NTQ EMQ EAQ*.
กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- จันทรานี สงวนนาม. (2547). “เจตคติและความพึงพอใจในการบริหาร”. ในเอกสารการสอนชุดวิชา
71111 จิตวิทยาการบริการ สาขาคุณธรรมศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ : ก. พลการพิมพ์.
- จิระ งามศิลป์. (2550). *คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ชุดที่ 3*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เจนจิรา คงสุข. (2540). *การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการ
ทางร่างกายของเด็กวัยอนุบาล ด้วยรูปแบบการให้ประชาชนในชนบทมีส่วนร่วมในการ
แก้ปัญหา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : อลิ้นเพชร.
- ชนาธิป พรกุล. (2543). *แคล์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พรกุล (2551). *การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์
และการเขียน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชัชวาล เจริญบุญ. (2554). *รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชานนท์ เศรษฐแสงศรี. (2555). *ระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียน
เป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

ชูชัย สมितिไกร. (2552). การสรรหาคัดเลือกและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิ.พรินท์.

ณรงค์วิทย์ แสงทอง. (2547). การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่ภาคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวี ศรีธรรมบุตร. (2546). การพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้น โรงเรียนห้วยเก็งพิทยาคาร.

อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทวิศักดิ์ เวียงสมุทร. (2546). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านสวนดอกจิกสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทิตนา แคมมณี. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.

ทิตนา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอนเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไท คำล้าน. (2551). การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางสิ่งแวดล้อมศึกษา

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อึ้ง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุ

สภาลาดพร้าว.

ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :

ข้าวฟ่าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.

ประสานการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7 (ฉบับปรับปรุง).

กมลสินธุ์: ตักศิลาการพิมพ์.

ปริญญา มีสุข. (2552). ผลการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2551). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2554). *กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานิตย์ นาคเมือง. (2552). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2535). *การพัฒนาครู*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นเตอร์เฮาส์.

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทางการศึกษา. (2559). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน* [ออนไลน์]. ได้จาก : http://data.bopp-obec.info/emis/index_area.php?Area_CODE=101725 [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2559].

รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

วรชพร ศรีไทย. (2554). *สมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตามทัศนะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). *ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

วัฒนา พัฒนพงศ์. (2547). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดการเพิ่มผลผลิตภาคบริการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.

วิชัย ต้นศิริ. (2550). *อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.

วิทยา จันทร์ศิริ. (2551). *การพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

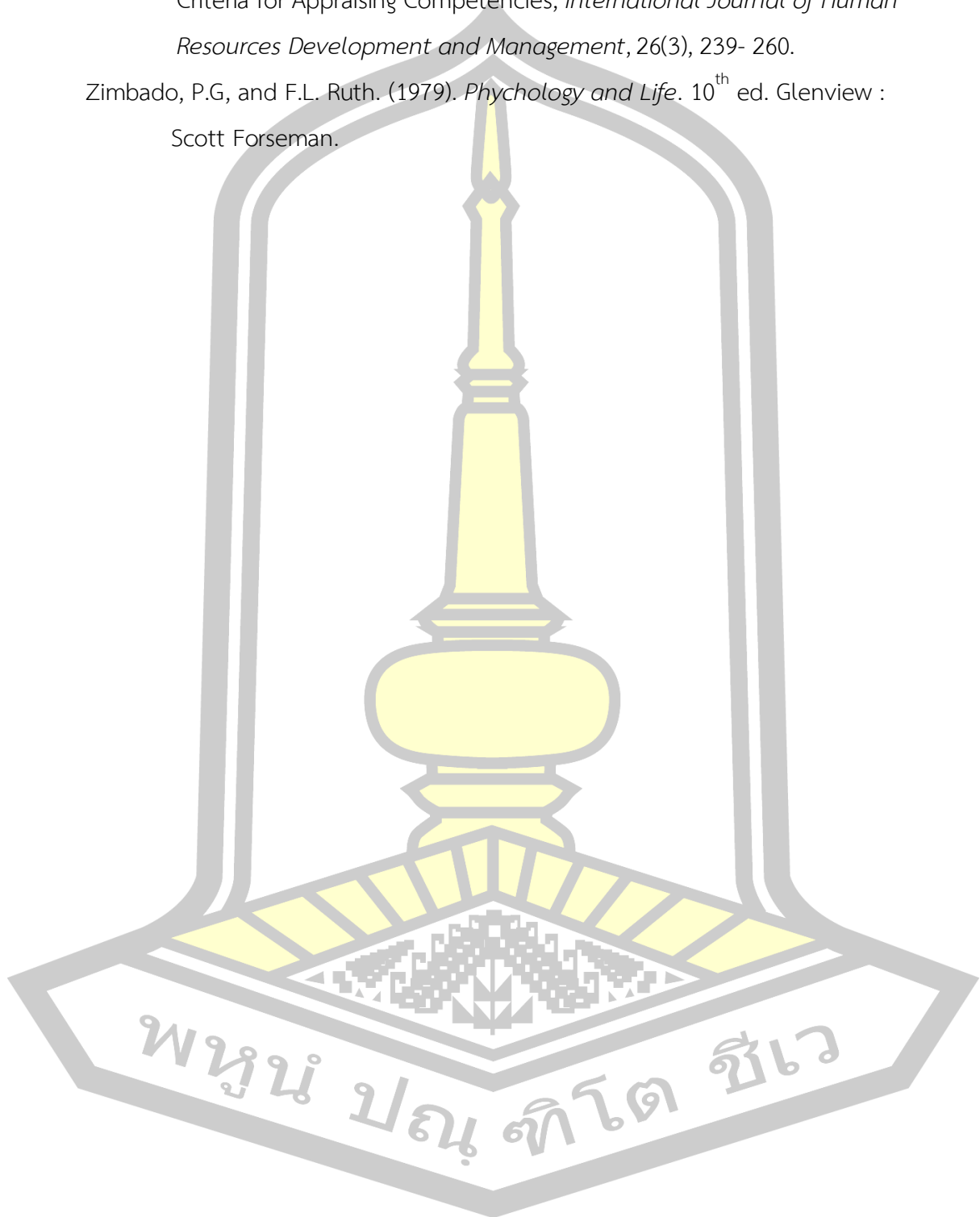
- วิจารณ์ สารรัตน์. (2548). *การบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- วิจารณ์ สารรัตน์. (2550). *การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียนในกระแสสังคมระยะเปลี่ยนผ่านแลการปฏิรูป*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2551). *โครงการพัฒนาสมรรถนะของครูตามระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2524). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). *มาตรฐานวิทยฐานะครู*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 1 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร*.
กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*.
กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2545). *การศึกษาภาพรวมผลการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ปี พ.ศ. 2543-2544*. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *สมรรถนะ*. [ออนไลน์]. ได้จาก :
<http://www.ocsc.go.th/reform/สมรรถนะ.pdf> [สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2553].
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 130. ตอนพิเศษ 156 ง. หน้า 43- 49.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556). *นโยบายด้านครู*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

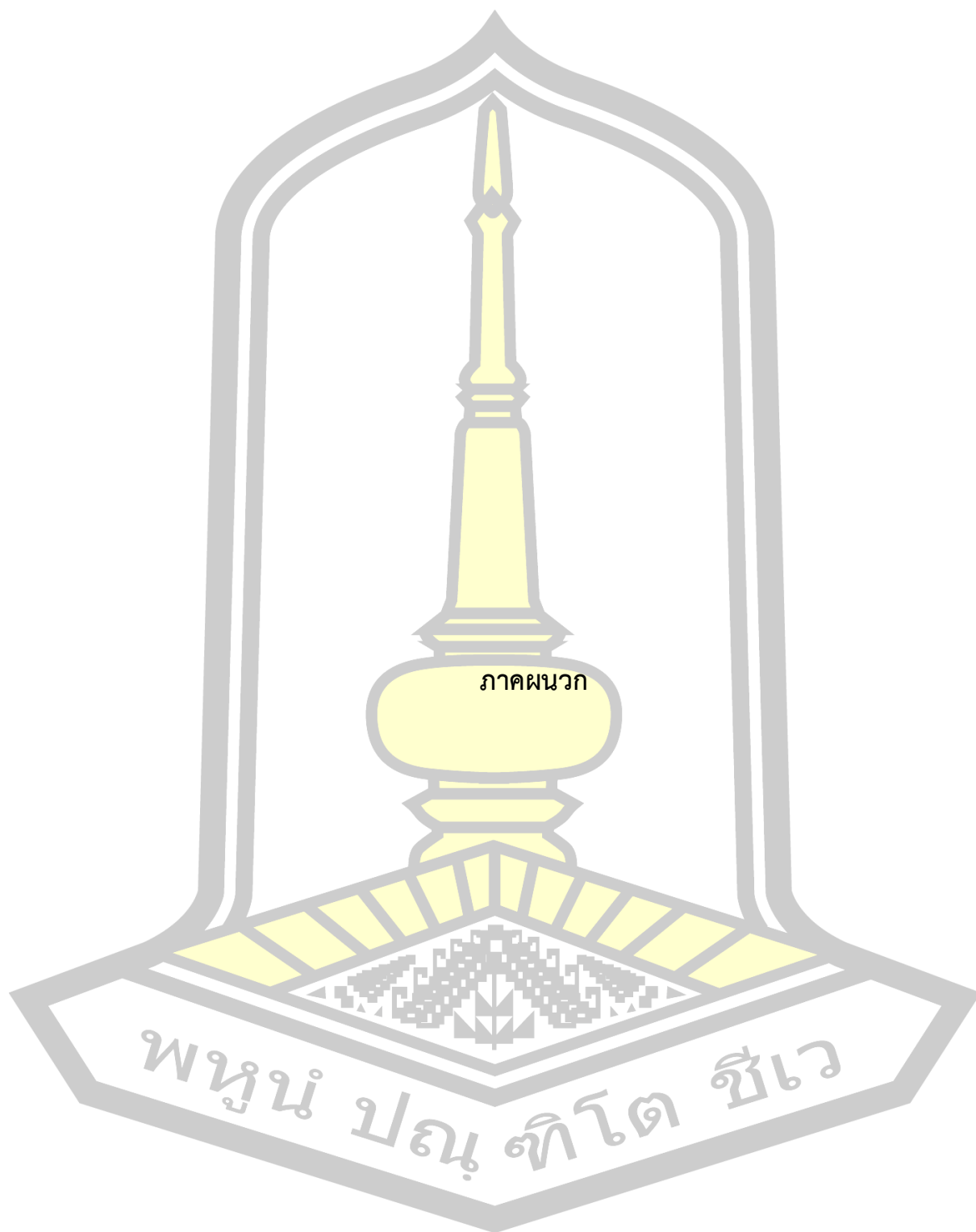
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2558). *ยุทธการเปลี่ยน “ครูเฉย” สู่วิทยากรยุคทศวรรษที่ 21*. [ออนไลน์]. ได้จาก :<http://seminar.glf.or.th/seminar/Topic/29> [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2558].
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี*. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://cabinet.thaigov.go.th/bb_main31.htm [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557].
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. (2541). *การศึกษาไทยใน ยุคโลกาภิวัตน์ : เสริมสร้างสมรรถนะไทยในประชาคมโลกก้าวมันทันโลกกรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency*. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2535). *สมบัติพิพธ์ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). *คู่มือการพัฒนาการศึกษาด้วยกระบวนการ PDCA*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สมิตรา พงศธร. (2550). *สรุปเรื่องของหลักสูตร. สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 15(23) :1-8 ; กุมภาพันธ์-เมษายน*.
- สุวรรณิ ฐานิตสรณ์. (2548). *การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนที่โอเอวิทยา (เทศบาล 1 วัดคำสายทอง) สังกัดเทศบาลเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2554). *การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสายสนับสนุน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- हरรรษา สุขกาล. (2543). *การพัฒนารูปแบบโปรแกรมระหว่างเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาสังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

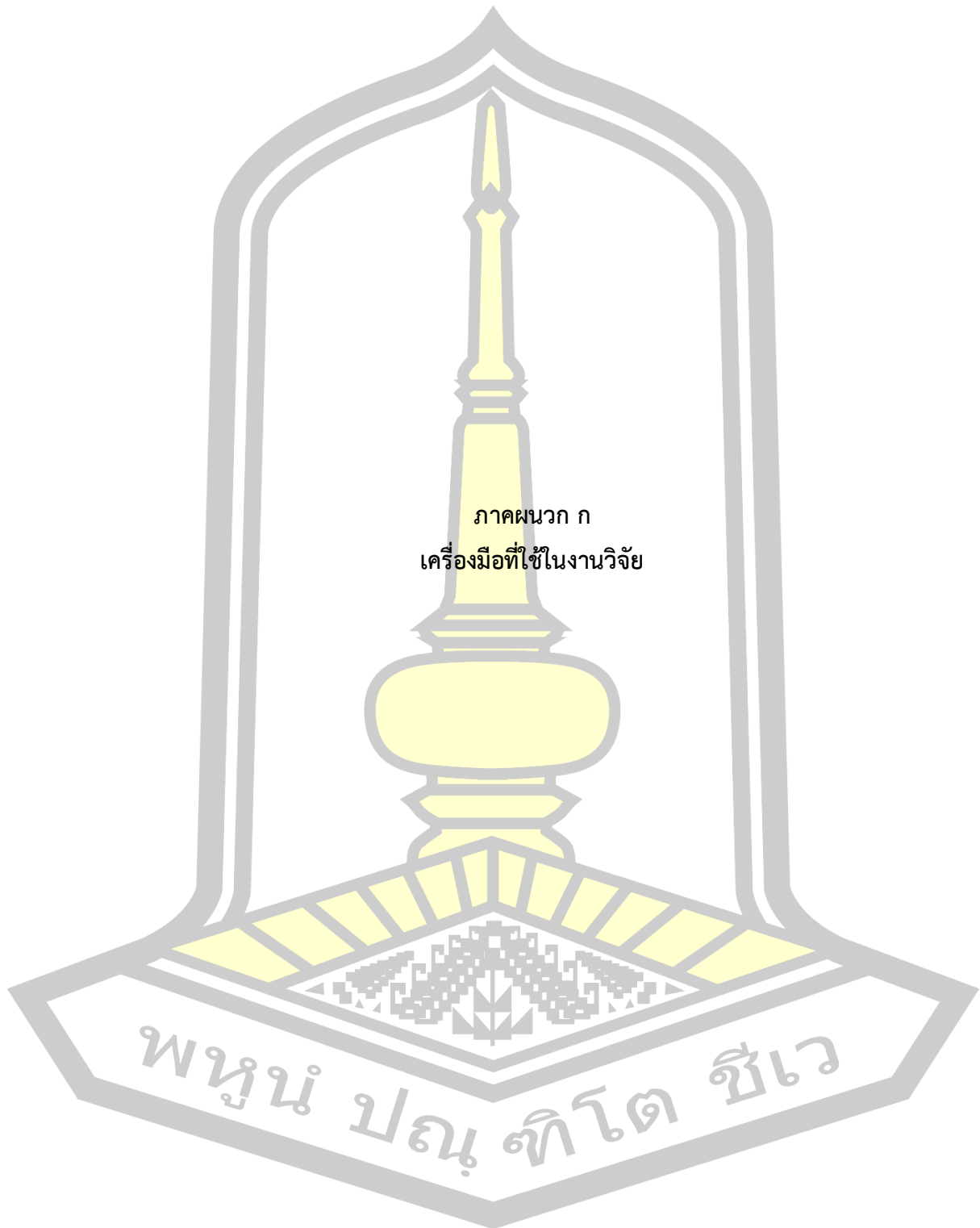
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). *คุณธรรม นำชีวิต*. กรุงเทพฯ : พรีเมียม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวคิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*.
กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- Allinson M. Goedde. (2006). *Factors Predicting Pre-service Teacher Technology Competency*. Retrieved from : <https://etd.ohiolink.edu/ap/10?0::NO:10:P10_ACCESSION_NUM:bgsu1151090686>.
- Barr, M.J and L. A., Keating. (1990). Introduction : Elements of program development. *Developing effective student services program*. San Francisco : Jossey- Bass Publishers.
- Boone, Edgar J. (1992). *Developing Program in Adult Education*. New Jersey : Prentice Hall.
- Boyatzis, R.E. (1982). *The Competent Manager*. New York : McGraw-Hill.
- British Council. (2009). *Teaching Competency*. [Online]. Available from : www.britishcouncil.org.sg/ [October 1, 2011].
- Caffarella, Rosemarys. (2002). Planning : Programs for Adult Learners : *A Practical Guide for Educators Trainers. and Staff Developers*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Chen, H. (1990). *Theory Driven Evaluation*. Newbery Park, CA : Sage Publications.
- Cho, Mei-Fang. (2007). Professional Competencies of Foreign English Teachers Instructing Young Children in Taiwan. *Dissertation Abstracts International*, 60(08) : 2838-A ; February.
- Dales, M. and Hes, K. (1995). *Creating Training Miracles*. Sydney : Prentice Hall.
- Hamdan, A.R., Najib M.G., and Ting L.H.L. (2010). Teaching Competency Testing Among Malaysian School Teachers. *European Journal of School Sciences*, 43(2) : 44-48 ; October.
- Hough, John B. and Duncan, James K. (1970). *Teaching description and analysis*. New York : McGraw – Hill.
- Houle, Cyrilo. (1996). *The Design of Education*. Sanfrancisco : Jossey-Bass Publishers.
- Klien, S.B. (1991). *Learning*. New York : McGraw-Hill.

- Knowles, M. S. (1980). *The modern practice of adult education : From pedagogy to andragogy*. Englewood Cliffs : Prentice Hall/Cambridge.
- McClelland, D.C. (1993). *Competence at Work : Models for Superior Performance*. New York : John Wiley & Sons.
- Ministry of National Education, Turkish Republic. (2006). Teacher Training Component. *Generic Teacher Competencies*, 31(2) : 204-207 ; February.
- Mitrani, A., Dalziel, M. and Fitt, D. (1992). *Competency Based Human Resource Management : Value Driven Strategies for Recruitment, Development, and Reward*. London : McGraw-Hill.
- Ozcelik, G. and M. Ferman. (2006). "Competency Approach to Human Resource Management Outcome and Contributions in a Turkish Cultural Context", *Human Resource Development Review*. 5 : 72-91 ; March.
- Richey, W. Robert. (1986). *Planning for Teaching an Introduction to Education*. New York : McGraw- Hill Book.
- Roger, P.J. (2000). Program Theory : Not Whether Programs Work But How They Work. *Evaluation Model*. Boston : Kluwer Academic Publishers.
- Saylor, J.G. and others. (1981). *Curriculum Planning Better Teaching and Learning*. 4th ed. New York : Holt Rinehart and Winton.
- SEAMEO INNOTECH. (2009). *Teaching Competency Standards in Southeast Asian Countries*. [Online]. Available from : <http://www.seameo-innotech.org> [August 29, 2016].
- Smith, Patricia L. and others. (1999). *Instructional Design*. 2nd ed. New York : CHICHESTER.
- Style. (1990). *The Fifth Discipline The Art and Practice of Learning Organization*. London : century press.
- Suhail Mahmoud, AL-Zoubi and Majdoleen SultanBani, Abdel Rahman. (2011). The Effects of a Training Program in Improving Instructional Competencies for Special Education Teachers in Jordan. *Educational Research*, 45(1), 54-61. ; November.

- Tillema, H. (2003). Auditing Assessment Practice in Organization : Establishing Quality Criteria for Appraising Competencies, *International Journal of Human Resources Development and Management*, 26(3), 239- 260.
- Zimbardo, P.G, and F.L. Ruth. (1979). *Psychology and Life*. 10th ed. Glenview : Scott Foresman.

แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง :

1. องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ที่ปรากฏในเครื่องมือฉบับนี้ได้จากการสังเคราะห์ หลัก แนวคิด และทฤษฎี ที่ว่าด้วยสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
2. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบเหล่านั้น ว่ามีความสอดคล้องกับนิยามของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาในระดับใด ซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับต่อไปนี้คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการตัดสินใจของท่าน
3. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาความเหมาะสมของตัวชี้วัดแต่ละองค์ประกอบว่าสอดคล้องกับนิยามองค์ประกอบด้านนั้นๆ ในระดับใด ซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับต่อไปนี้คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการตัดสินใจของท่าน
4. กรณีที่ท่านเห็นควรว่ามีองค์ประกอบ หรือตัวชี้วัดในองค์ประกอบด้านใดเพิ่มเติมหรือตัดทอนออกไป กรุณาระบุในช่องขวามือสุดในรายการนั้นๆ หรือหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ กรุณาระบุท้ายแบบประเมิน

ประโมทย์ นันนิล

นิสิตระดับปริญญาโท

หลักสูตร กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุบัน ปณุ สก ๒๕๖๕

ตอนที่ 1 องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษา

องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา						
2. องค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน						
3. องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
4. องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล						
5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง						

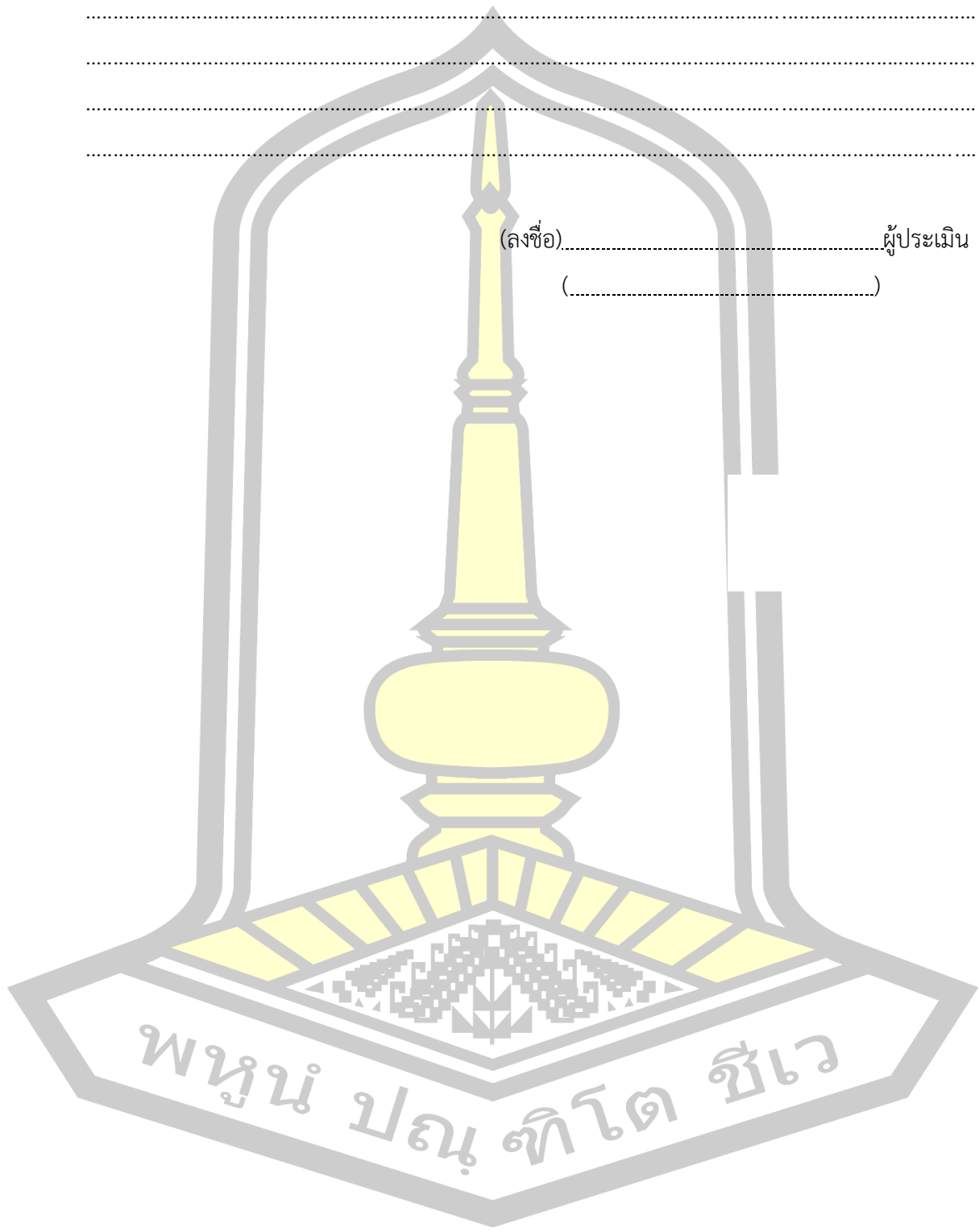
ตอนที่ 2 ตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษา

ตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา ประกอบด้วยตัวชี้วัด						
1) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551						
2) สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา						
3) นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน						
4) ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา						
2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด						
1) รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล						
2) วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน						
3) มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน						

ตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
4) ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน						
5) มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน						
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด						
1) มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้						
2) ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผล ประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
3) ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ						
4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
5) มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย						
6) มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน						
7) มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้						
4. ด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วยตัวชี้วัด						
1) มีระเบียบการวัดและประเมินผล						
2) มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล						
3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง						
4) มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ						
5) มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้						
5. ด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยตัวชี้วัด						
1) จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู						
2) มีผลงานวิจัย						
3) ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา						
4) ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)

พหุมนุ ปณ ทิโต ชีเว

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
สำหรับการวิจัย**

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. แบบสอบถามมี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

จำนวน 98 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านที่ตรงกับความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของท่านไว้เป็นความลับ การเสนอผลการศึกษาจะเป็นภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบต่อท่าน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณในความร่วมมืออันดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

ประโมทย์ นันนิล

นิสิตระดับปริญญาโท

หลักสูตร กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1) ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

- ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน)
 ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1,200 คน)
 ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,201 คนขึ้นไป)

2) ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน

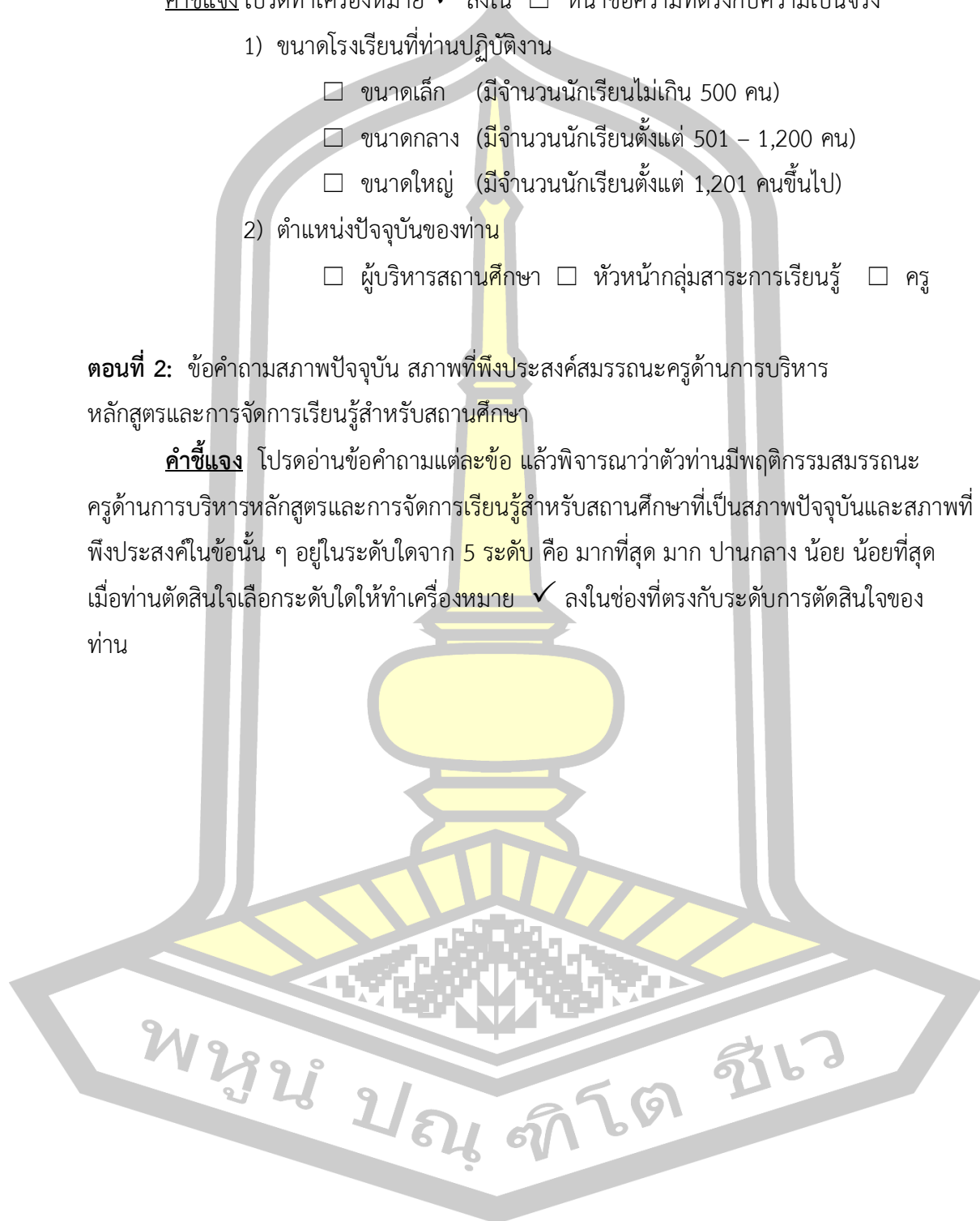
- ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู

ตอนที่ 2: ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหาร

หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าตัวท่านมีพฤติกรรมสมรรถนะ

ครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาที่เป็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับใดจาก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เมื่อท่านตัดสินใจเลือกระดับใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการตัดสินใจของท่าน

ตัวชี้วัด	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา										
1) กำหนดจุดประสงค์ เกณฑ์ และวิธีการประเมินหลักสูตรให้ครอบคลุม										
2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และประเมินผลการใช้หลักสูตรตามสภาพจริง										
3) ดำเนินการประเมินผลหลักสูตรทั้งก่อน หลังการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้										
4) สรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา และนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา										

3. องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัด	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้										
1) ครูกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์สังเคราะห์ประยุกต์ ริเริ่ม ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้										
2) ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมในห้องเรียน										
3) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน										
4) ครูนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมให้เกิดผลกับผู้เรียน										
5) ครูประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา										

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตัวชี้วัด	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4) ดำเนินการหาประสิทธิภาพ ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อ พัฒนาสื่อการเรียนรู้										
3.7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้										
1) ครูบันทึก และประเมินหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้										
2) ครูนำผลการประเมินมา พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ใน ครั้งถัดไป										

ตัวชี้วัด	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้										
1) ดำเนินการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดพร้อมกันปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีข้อบกพร่อง										
2) นำผลการนิเทศการสอนการประเมินผู้เรียนและข้อคิดเห็นของครูผู้สอนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น										
3) มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้แก่เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน										

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่งทางการบริหาร.....
3. ตำแหน่งทางวิชาการ/วิทยฐานะ.....
4. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา.....
5. สถานที่ปฏิบัติงาน.....
6. สัมภาษณ์ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตอนที่ 2 องค์กรประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษา

คำถาม : ท่านคิดว่ามีแนวทางหรือวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการ
จัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาอย่างไรได้บ้าง

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีความรู้เกี่ยวกับ
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 2) สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ
เรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา 3) นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน และ 4) ประเมินผลการใช้
หลักสูตรสถานศึกษา

พจนานุกรมศัพท์โต ชิว

2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน 3) มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน 4) ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 5) มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผลประเมินผลและเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 6) มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน และ 7) มีการประเมินผลการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

4. ด้านการวัดและประเมินผล มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีระเบียบการวัดและประเมินผล 2) มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล 3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4) มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ 5) มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

พจนานุกรม ศาสตร์ สืบ

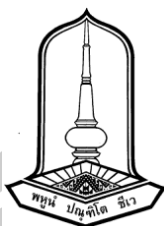
5. ด้านการพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู 2) มีผลงานวิจัย 3) ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และ 4) ปฏิบัติและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำถาม : ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาอย่างไรบ้าง

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. แบบแบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินการความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. ข้อคำถามในการประเมินจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
3. โปรดพิจารณาว่าสิ่งที่ระบุในแต่ละข้อนั้น มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

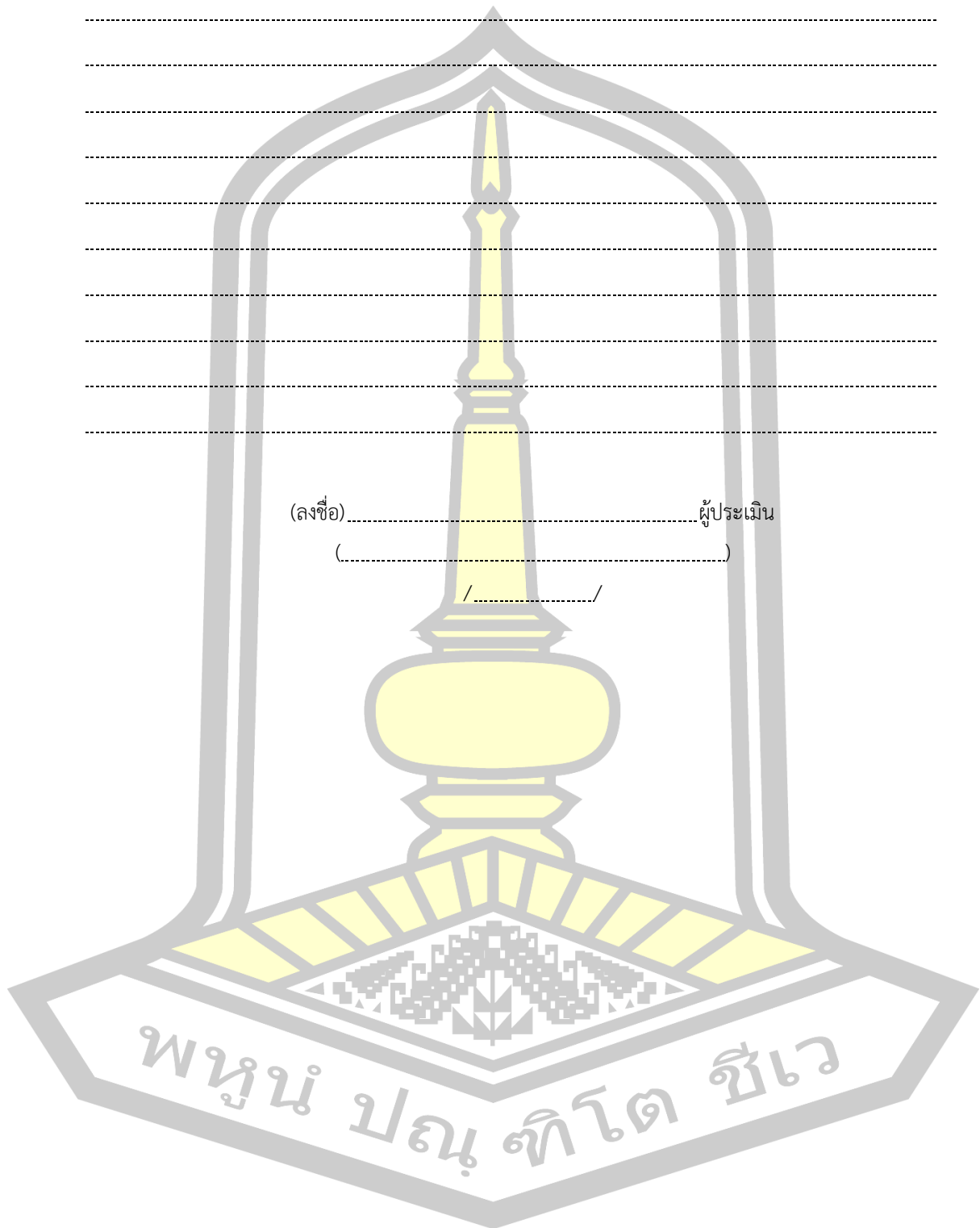
5	หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

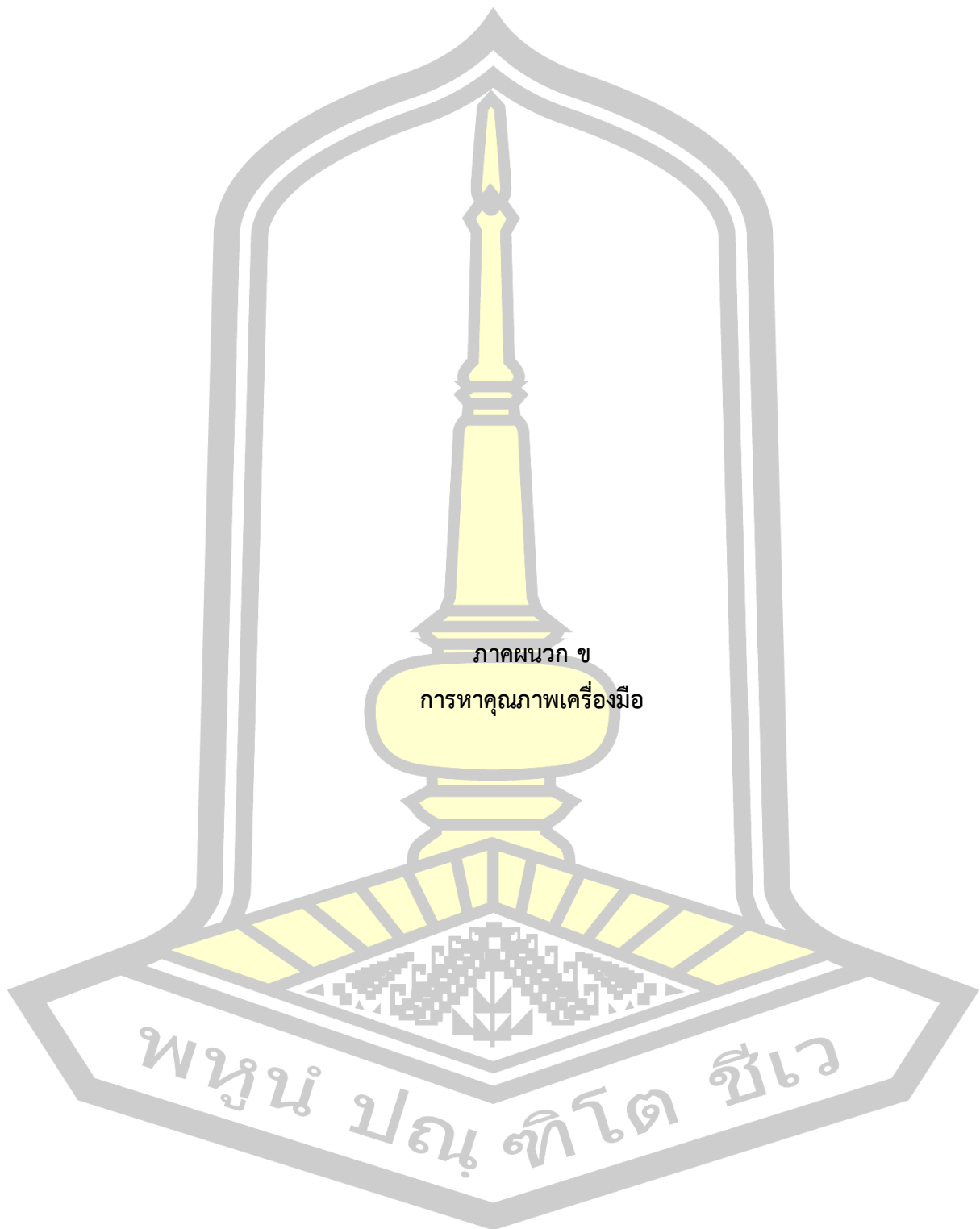
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายประโมทย์ นันนิล
นิสิตระดับปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตาราง 27 แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อความสภาพปัจจุบัน
และสภาพที่พึงประสงค์กับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา

ข้อ	ข้อความสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา									
1.1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551									
1	ครูมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับสาระ การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัด ในสาระการเรียนรู้ที่จัดการเรียน การสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน การจัดเวลาเรียน โครงสร้างเวลาเรียนของแต่ละระดับ การศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ครูมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้ และการใช้สื่อการเรียนรู้ ในสาระ การเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	ครูมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในสาระการ เรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

1.2 สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา									
1	หลักสูตรของโรงเรียนมีความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน และสนองกับความต้องการของ สังคมปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน ประชุมวางแผน วิเคราะห์หลักสูตรและ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร กำหนด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	จัดทำคำอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์ การเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชาที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในแต่ ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	กำหนดระเบียบการวัด และประเมินผล ของโรงเรียน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
7	ดำเนินการตรวจสอบการจบหลักสูตรของ ผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
1.3 นำหลักสูตรไปใช้กับรายวิชาที่สอน									
1	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการ เรียนรู้ และตัวชี้วัดในแต่ละสาระการ เรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ เนื้อหารายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมใน รายวิชา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
1.4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา									
1	กำหนดจุดประสงค์ เกณฑ์ และวิธีการ ประเมินหลักสูตรให้ครอบคลุม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมิน และประเมินผลการใช้หลักสูตร ตามสภาพจริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ดำเนินการประเมินผลหลักสูตรทั้งก่อน หลังการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งวิเคราะห์ ข้อมูลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ กำหนดไว้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	สรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรทุกปี การศึกษา และนำไปใช้พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2. องค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้เรียน									
2.1 รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล									
1	ดำเนินการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล และเก็บข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมหลากหลาย	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และคัดกรองผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	นำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน									
1	ครูสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	สามารถวิเคราะห์ผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพ และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.3 มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน									
1	ครูมีความเข้าใจ ในการพัฒนาคุณลักษณะ ของผู้เรียน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูให้คำแนะนำ เข้าใจความต้องการ และ เอาใจใส่ผู้เรียน	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	ครูแสดงการยอมรับผู้เรียนไม่ว่าผู้เรียนจะ อยู่ในสภาพใด พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้รับการยอมรับ	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
4	จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ช่วยให้ ผู้เรียนประสบความสำเร็จ	1	0	1	1	0	3	0.60	ใช้ได้
5	ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และสร้าง บรรยากาศในห้องเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนมี ความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของห้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.4 ประเมินความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน									
1	ครูให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขได้เลือก เรียนตามความถนัด และความต้องการของ ตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และพัฒนาเพิ่มพูน ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	ครูให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการ คิดของตนเอง และกล้าแสดงออกมากขึ้น	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	ครูให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม รอบตัว และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	ครูให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมี น้ำใจ และการช่วยเหลือกันพร้อมทั้งฝึก ทักษะการทำงานเป็นทีม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.5 มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน									
1	ครูสร้างและพัฒนานวัตกรรม และกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และสนุกสนานกับการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีการกระตือรือร้นในการเรียน สร้างห้องเรียนให้มีบรรยากาศเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	จัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงห้องเรียนให้มอบคุณค่าความรู้ในห้อง และนอกห้องเรียนสู่องค์ความรู้ที่เป็นสากลโดยใช้สื่อออนไลน์	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ดำเนินการวัดและประเมินผลทุกระยะ เพื่อให้ทราบสภาพจริง แก้ไขและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	ใช้จิตวิทยาเพื่อให้เข้าใจ และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3. องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้									
3.1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้									
1	ครูกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประยุกต์ ริเริ่มให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4	ครูนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมให้เกิดผลกับผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	ครูประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 ชิ้นงานแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผลประเมินผล และเอกสารประกอบการสอนก่อนที่จะกิจกรรมการเรียนรู้									
1	ครูชี้แจงโครงสร้างรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ ภาระงาน และวิธีการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูจัดเตรียมห้องเรียน สื่อการสอน และบริหารเวลาให้เหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูจัดทำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล และแบบกลุ่ม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ									
1	ครูเตรียมการสอน ให้ความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูใช้รูปแบบ เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4	ครูใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ โดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
1	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งใน และนอกห้องเรียนได้สอดคล้อง เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้หรือตามสถานการณ์จริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ด้วยตนเอง อย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้มีทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหาด้วยตัวเองตามสภาพจริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	ครูจัดหาสื่อICT เครื่องมือ ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.5 มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย									
1	ครูแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และนำเทคนิคการสอนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับรายวิชา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูบูรณาการICTกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิค วิธีการที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3	ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา เทคนิคการสอน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3.6 มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และ เอกสารประกอบการสอน									
1	ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการ จัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูนำเอาเทคโนโลยี วิธีการสอนใหม่ๆ เข้า มาใช้เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม กับรายวิชา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ดำเนินการหาประสิทธิภาพ ประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการ จัดการเรียนรู้									
1	ครูบันทึก และประเมินหลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูนำผลการประเมินมาพัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้ในครั้งถัดไป	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล									
4.1 มีระเบียบการวัดและประเมินผล									
1	ครูมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนว ปฏิบัติการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลาง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูจัดทำระเบียบโรงเรียนว่าด้วยการวัด และประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลาง	1	0	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
3	ครูให้ความรู้กับผู้เรียนและผู้ปกครองใน เรื่องระเบียบการวัด และประเมินผลของ โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 มีการระบุเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือในการ วัดและประเมินผล									
1	ครูวางแผนการประเมินรายวิชาโดยการ ตรวจสอบตัวชี้วัดตามจุดประสงค์การ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูออกแบบ สร้างเครื่องมือ การวัด และ ประเมินผลให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และผู้เรียน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	ครูมีการประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ การอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามรายวิชา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง									
1	ครูใช้เครื่องมือวัด เกณฑ์การตัดสิน ประเมินผลที่มีความเที่ยงตรง	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลของผู้เรียน ด้วยการประเมินความรู้ การปฏิบัติ การ ผลิตชิ้นงาน หรือแฟ้มผลงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.4 มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ									
1	ครูประชาสัมพันธ์กำหนดการทดสอบ และประกาศผลการทดสอบให้ผู้เรียน ทราบทุกครั้ง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูกรอกข้อมูลในระบบสารสนเทศการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้ง ประกาศผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูส่งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ ทุกภาคเรียน	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
4.5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้									
1	ดำเนินการวัดและประเมินผลระหว่าง เรียนควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนที่กำหนดพร้อมกับปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียนที่มีข้อบกพร่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	นำผลการนิเทศการสอน การประเมิน ผู้เรียนและข้อคิดเห็นของครูผู้สอนมา พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3	มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ให้แก่เครือข่ายกลุ่ม โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง									
5.1 จัดทำแผนการพัฒนาด้านวิชาชีพครู									
1	ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบความ ต้องการในการพัฒนาและจัดเตรียม แผนการพัฒนาด้านวิชาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	มีหน่วยงานการศึกษาจัดกิจกรรมการ พัฒนาด้านวิชาชีพ	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
3	นำองค์ความรู้ไปใช้ แบ่งปัน และเผยแพร่ ทักษะที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาด้านวิชาชีพ และการศึกษาดูงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 มีผลงานวิจัย									
1	ครูทำงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน ในการทำงาน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาการจัดการ เรียนรู้ในห้องเรียน	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
3	นำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย ต่าง ๆ ของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ให้คำแนะนำในการทำการวิจัยกับกับ บุคลากรทางการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
5.3 ใช้นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา									
1	เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิต และใช้สื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	จัดทำโครงการ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการ ใช้นวัตกรรมการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	ส่งผลงานเข้าร่วมการประกวดนวัตกรรม การสอนในระดับชาติ	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	เป็นผู้นำด้านการใช้สื่อการสอนและ นวัตกรรมที่ทันสมัย	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.4 ปฏิบัติและพัฒนานตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ									
1	มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	สร้างความก้าวหน้า และพัฒนาวิชาชีพครู อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และ ภาษาต่างประเทศ เพื่อสื่อความหมาย อย่างถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิต วิญญาณความเป็นครู	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 28 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันของ
แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.57	26	.45
2	.43	27	.59
3	.60	28	.48
4	.43	29	.64
5	.55	30	.50
6	.58	31	.70
7	.58	32	.82
8	.54	33	.58
9	.77	34	.63
10	.82	35	.78
11	.84	36	.51
12	.77	37	.71
13	.76	38	.56
14	.75	39	.73
15	.79	40	.65
16	.55	41	.81
17	.55	42	.72
18	.71	43	.53
19	.75	44	.75
20	.66	45	.87
21	.60	46	.52
22	.55	47	.52
23	.63	48	.49
24	.75	49	.58
25	.67	50	.56

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
51	.80	75	.60
52	.52	76	.81
53	.56	77	.77
54	.64	78	.85
55	.75	79	.82
56	.78	80	.59
57	.41	81	.71
58	.83	82	.53
59	.61	83	.76
60	.46	84	.56
61	.58	85	.65
62	.68	86	.57
63	.67	87	.43
64	.76	88	.50
65	.85	89	.46
66	.81	90	.59
67	.85	91	.81
68	.78	92	.87
69	.66	93	.75
70	.57	94	.72
71	.57	95	.65
72	.74	96	.61
73	.80	97	.59
74	.76	98	.65

ตาราง 29 แสดงค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา	.94
2. ด้านการเข้าใจผู้เรียน	.94
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	.96
4. ด้านการวัดและประเมินผล	.94
5. ด้านการพัฒนาตนเอง	.92
รวม	.94

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ประโมทย์ นันนิล

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายประโมทย์ นันนิล
วันเกิด	วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 122 หมู่ 6 ตำบลหนองตุ้ม อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ ตำบลนางาม อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40160
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2543 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคำม่วง ตำบลทุ่งคลอง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารคามพิทยาคม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2550 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2552 ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2561 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทีโตะ ชีเว